

ÖREBRO UNIVERSITET ÅRSREDOVISNING 2020

Formgivning: Örebro universitet,
Kommunikation och samverkan.

Foton inlaga: Örebro universitet,
om inget annat anges.

Foton omslag:
Framsida och insida: Jonas Classon.
Baksida: Örebro universitet.

Tryck: Örebro universitet,
repro februari 2021.

INNEHÅLL

FÖRORD	3
SAMMANFATTNING	4
ÅRET SOM GÅTT – ETT URVAL HÄNDELSER FRÅN 2020	6
ORGANISATION	10
Universitetsstyrelsen	10
RESULTATREDOVISNING	
<hr/>	
ÅTERRAPPORTERINGSKRAV enligt regleringsbrev för budgetåret 2020	11
1. FRAMSTÅENDE FORSKNING	13
Forskningsfinansiering	13
Strategiska forskningssatsningar	14
Framstående forskning inom samtliga fakultetsområden	16
Kvalitetssäkring av forskning	17
Forskningsetiska rådet	17
Vetenskaplig publicering	17
Internationell ranking	18
Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel	18
Utbildning på forskarnivå	19
2. UTBILDNING MED HÖG KVALITET	21
Fokus på utbildningskvalitet och kvalitetssäkring	21
Utbildningsutbud och studentrekrytering	23
Strategiska satsningar inom utbildningsområdet	25
Utbyggnad av högskolan	27
Restaurang- och hotellhögskolan	33
Helårsstudenter och helårsprestationer	34
Utbildning på avancerad nivå	35
Könsfördelning inom utbildning	35
Kostnad per student	35
Examina	36
Internationalisering och studentutbyte	36
Studieavgifter och stipendier för tredjelandsstudenter	38
Utländska lärares vidareutbildning	39
Snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare	40
Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeserfarenhet	40
Disciplinärenden	41
Hållbar utveckling inom utbildning	41
Studentinflytande	43

3. KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH HÅLLBART LEDARSKAP	45
Kompetensförsörjning.....	45
Övergripande personalstatistik	46
Sjukfrånvaro	48
Pensionsavgångar.....	48
Chefs- och ledaransvar.....	48
Hållbar utveckling	49
Arbetsmiljö.....	51
4. POSITIONERING OCH RELATIONER	53
Strategiska satsningar och forskningskommunikation.....	53
Forskarsamverkan och nyttiggörande	55
Studentrekrytering och studentsamverkan.....	58
5. EFFEKTIVA OCH SMARTA ARBETSSÄTT	61
Medarbetares tid och kompetens	61
Digitaliserad verksamhetsutveckling.....	62
Lärande över organisatoriska och professionella gränser	63
Stödfunktion med värde för kärnverksamheten	63
6. TABELLER SOM STÖD FÖR RESULTATREDOVISNINGEN	65
Tabell 6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter	70
Tabell 6:9 Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar (tkr)	72
7. EKONOMI.....	75
Intäkter	75
Kostnader.....	76
Finansiella intäkter och kostnader.....	76
Anläggningstillgångar	76
ALF-medel.....	76
Myndighetskapital och oförbrukade bidrag	77
Samfinansiering	77
ÅRSBOKSLUT	
Resultaträkning (tkr).....	81
Balansräkning (tkr).....	82
Anslagsredovisning 2020-12-31.....	83
Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras (tkr)	83
Tilläggsupplysningar och noter.....	84
Resultaträkning (tkr) fördelad på anslags- och bidragsfinansierad verksamhet och avgiftsfinansierade uppdrag.....	95
Redovisning av takbelopp.....	96
Styrelseledamöters och ledande befattningshavares övriga uppdrag och ersättningar	99
INTERN STYRNING OCH KONTROLL	101
Förordning om intern styrning och kontroll.....	101
Process för universitetets övergripande arbete kring intern styrning och kontroll	101
Universitetets riskanalys 2020	101
Internrevisionens roll i arbetet med intern styrning och kontroll	105

FÖRORD

År 2020 var på många sätt året som inte blev av – och på många andra sätt ett helt vanligt år. Ett år då nya studenter började sina studier och tog sina poäng och de äldre studenterna tog sina examina och gick ut i arbetslivet. Lärare undervisade, rättade tentor och utvecklade nya kurser. Doktorander skrev och försvarade sina avhandlingar. Forskare skrev ansökningar och vetenskapliga publikationer. Stödverksamheten såg som vanligt till att hela vårt komplicerade universitetsmaskineri fungerade på allra bästa sätt.

Men det var också året då mycket inte blev. De vanliga fysiska mötena och seminarierna försvann och alla utlandsresor blev inställda. Alla utåtriktade evenemang som Örebro universitet brukar göra så bra ställdes in. Vi fick också vänja oss vid att se varandra som mer eller mindre suddiga ”zoomisar” på datorskärmen.

Året har inneburit många utmaningar för universitetet, men som rektor är jag mycket stolt över hur väl våra medarbetare och studenter klarat detta. Vi var tidigt ute med krisplanering och ställde om till digital undervisning på bara några dagar. IT-systemen höll och lärare och administratörer hittade nya sätt att hantera undervisningen. Studenterna klarade sina examina i samma omfattning som tidigare.

Vår vetenskapliga produktion ligger fortsatt på hög nivå och våra doktorander disputerar nu digitalt. En särskild fördel med det är att disputationerna – som ju ska vara öppna – nu kan följas av kollegor, släkt och vänner som annars inte skulle kunnat vara på plats. En annan fördel med det digitala universitetslivet är att vi snabbt kan kalla till möten med olika deltagare och att arbetsresorna minskat.

Minskad restid har frigjort tid till mer produktiv användning. Vi kommer säkert att behålla många av dessa arbetssätt när väl vetenskapen, via vacciner, besegrat pandemin.

Samhället har under 2020 tydligt markerat hur viktig man anser att vår verksamhet är för framtiden efter pandemin. Lärosätenas ökade utbildningsuppdrag och nya forskningsanslag kommer att bidra till att vi med ny kompetens och ny kunskap kan hantera pandemins olika samhällseffekter. En balans mellan forskning som drivs av både inomvetenskapliga frågeställningar och samhällsutmaningar, inom en mångfald av discipliner, är en god försäkring inför framtiden. En riklig balans lägger också grunden för en kvalificerad utbildning av framtidens arbetstagare. Kompetenta, innovativa och aktiva medborgare i en demokratisk och kunskapsdriven samhällsutveckling.

Örebro 10 februari 2021

Johan Schnürer
Rektor

SAMMANFATTNING

Örebro universitet har utvecklats till ett starkt universitet med eftertraktade professionsinriktade utbildningar och framgångsrik forskning. Antalet förstahandssökande fortsatte att öka under 2020 och universitetet ligger i toppskiktet bland de lärosäten som erbjuder de mest attraktiva utbildningarna. Universitetet behåller i den senaste Times Higher Educations universitetsranking en hög position, framförallt tack vare hög kvalitet i forskning.

Visionen om att vara **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling** är i linje med regeringens syn att samhällsutmaningarna ska mötas med mer kunskap genom utbildning, forskning och innovation. Örebro universitet arbetar systematiskt i enlighet med visionens inriktning och har genomfört omfattande strategiska satsningar inom både forskning och utbildning som visar på en förmåga att göra prioriteringar. Satsningarna ger goda förutsättningar för ytterligare utveckling av såväl kvalitet i utbildning som kvalitets- och volymökningar inom forskningen.

All verksamhet vid universitetet har under året påverkats av **coronapandemin**. Omställningen till att bedriva digital undervisning och annan verksamhet på distans har bidragit till många och delvis nya pedagogiska diskussioner och kollegiala utbyten. Dessa erfarenheter, tillsammans med det tekniska kompetenssprång som gjorts under pandemin, utgör viktiga komponenter i kvalitetsutvecklingen av utbildningen. Den pedagogiska medvetenheten i organisationen har under kort tid höjts kraftigt. Universitetet kommer att värna om det utvecklingsarbete som påbörjats för att genom flexibel och hållbar pedagogik kunna hantera både campusförlagd och digital undervisning på distans. Detta kommer även att vara en central fråga vid framtida diskussioner om universitetets lokalförsörjning. Pandemins konsekvenser för forskningsverksamheten, allt ifrån att viss forskning har fått skjutas upp till att nya forskningsfrågor kommit i fokus, kräver nya ställningstaganden beträffande genomförande och finansiering. Konsekvenserna för studie- och arbetsmiljö är ännu inte helt tydliga utan behöver följas upp under kommande år.

Den största forskningsstrategiska satsningen som pågår vid Örebro universitet är fokusområdet **Mat och hälsa**. Tvärvetenskapliga forskningsprojekt genererar resultat som leder till vetenskapliga publikationer och bidrar till samhällsdebatt och kunskapsutveckling inom området mat och hälsa, bland annat genom en nystartad webinarier serie. Under 2020 etablerades det nationella forskningscentret **PAN Sweden – Plant-based proteins for health and wellbeing**. Detta Formas-finansierade projekt utgår från fokusområdet Mat och Hälsa och är ett samarbete mellan flera svenska universitet och partners från både offentlig och privat sektor.

Fokusområdet **Framtidens lärarutbildning** har som mål att utveckla universitetets lärarutbildning till en sammanhållen utbildning som bedrivs med hög kvalitet, i stimulerande lärmiljöer och som kännetecknas av ett högt söktryck från motiverade studenter. Baserat på resultat från fokusområdet kommer universitetet från och med hösten 2021 ha tillgång till nya lärandemiljöer samtidigt som diskussioner om att utveckla dessa ytterligare pågår. Under året har praktiktäta forskning fått ta allt större plats och arbete bedrivits för att ytterligare stärka samverkan med regionens skolhuvudmän och Region Örebro län.

Inom ramen för det tredje fokusområdet **Teknikutveckling i samverkan** arbetar universitetet med att samordna aktiviteter inom livslångt lärande och AI på såväl nationell som internationell nivå. Örebro universitet är från och med årsskiftet 2020/2021 koordinator för AI Competence for Sweden, vilket ytterligare stärker lärosätets ledarroll i det nationella nätverket. Universitetet positionerar sig även inom Europa, genom att leda arbetet med en Europagemensam plattform för AI-kompetens inom ramarna för projektet AI4EU.

I arbetet med strategisk och långsiktig kompetensförsörjning genomför universitetet satsningar på såväl doktorander som biträdande lektorer. Ett exempel på doktorandsatsningar är den mångvetenskapliga forskarskolan **Successful Ageing** som, tillsammans med EU-delfinansierade **Newbreed**, utgör en miljö med 30-talet doktorander som

fokuserar på att studera olika aspekter av ett gott åldrande. Kompetensförsörjning av framtidens forskningsledare har skett genom rekrytering av 20-tal biträdande universitetslektorer. Dessa finns representerade vid samtliga institutioner och har erbjudits goda villkor för meritering samt ett kvalificerat utvecklingsprogram. Redan under sina första två år har de publicerat över 100 vetenskapliga publikationer och också kommit igång väl med att attrahera extern forskningsfinansiering.

Universitetet arbetar strategiskt med **högskolepedagogisk utveckling** för att höja den pedagogiska medvetenheten hos lärare, forskare och övriga anställda. Satsningen på lektorer med högskolepedagogisk inriktning och på pedagogiska utvecklare med inriktning mot digitalt lärande och hållbar utveckling har resulterat i att det pedagogiska stödet till institutionerna stärkts. Under 2020 har en utvärdering av satsningen på lektorer med högskolepedagogisk inriktning genomförts. Resultatet påvisar en ökad samsyn kring högskolepedagogiska frågor, att värdet av ett universitetsövergripande kollegialt utbyte är stort samt att de pedagogiska lektorernas uppdrag varit mycket värdefullt på både central och lokal nivå.

De utbildningssatsningar som regeringen genomförde under 2020 har fungerat som en katalysator för universitetets omställning av utbildningsutbudet. På kort tid har utbildningsutbudet justerats för att tillmötesgå de nationella behoven av utbildning inom områden där det bedöms råda en brist på kompetens. Detta ger studerande möjlighet att både vidareutveckla tidigare kompetens eller ställa om till en annan inriktning eller ett annat yrke. Trots att satsningarna erhöles med kort varsel och under en period när universitetets lärare arbetade hårt för att ställa om till digital undervisning och examination har universitetet lyckats genomföra en **utbildningsutbyggnad inom prioriterade områden** i enlighet med regeringens önskemål.

Under året har lärosätet beviljats **två nya examenstillstånd**, dels den helt nya hälso- och sjukvårdskuratorsexamen, dels den reviderade läkarexamen. Utbildningarna, som kommer att genomföras i samarbete med Region Örebro län, startar under 2021.

Internationalisering är en kvalitetshöjande faktor inom såväl forskning som utbildning, där både studenter och medarbetare involveras. Under året har Örebro universitet anslutit till ett konsortium med sex andra europeiska lärosäten. Målet är att gemensamt utses till ett **Europauniversitet** inom ramen för EUs program för att stärka de strategiska partnerskapen mellan lärosäten i EU.

Under 2020 har Örebro universitet påbörjat utvecklingen av **ORU Innovation Arena**, som genom samverkan och innovation ska bidra till en kunskapsbaserad och hållbar samhällsutveckling. Verksamheten samlar många aktörer och har under året startat upp i två testbyggnader, Hubben och Labbet.

Under året har ett intensivt arbete pågått med att söka former för att stärka verksamheten vid Restaurang- och hotellhögskolan. Detta utvecklingsarbete fortsätter under 2021 utifrån konceptet: **Grythyttan och Örebro – noder i ett gastronomiskt kunskapssystem vid Örebro universitet**. Målet är att landa i en långsiktig utvecklingsplan som på bästa sätt kan kombinera Restaurang- och hotellhögskolans gastronomiska tradition med Örebro universitets akademiska styrkeområden.

Tillgång till kvalificerad infrastruktur är en avgörande förutsättning för att kunna bedriva forskning och utbildning av hög kvalitet. Universitetet har under de senaste åren gjort investeringar i såväl **forsknings- som utbildningsinfrastruktur**. Den här typen av satsningar på infrastruktur har varit möjlig tack vare nyttjande universitetets myndighetskapital och kommer att bli svårare att genomföra i framtiden.

Ett professionellt chef- och ledarskap är absolut nödvändigt för att universitetets verksamhet ska fungera väl och utvecklas i rätt riktning. Universitetets grundsyn för ledning och styrning kännetecknas av ett delegerat och tillitsbaserat ledarskap och ett aktivt medarbetarskap. Uppdraget som chef och ledare har naturligtvis varit extra utmanande under coronapandemin. Universitetet kommer av den anledningen att arbeta än mer genomgripande med frågor kopplade till ett hållbart chefskap.

ÅRET SOM GÅTT

– ett urval händelser från 2020

Fullsatta föreläsningar och firande

De populärvetenskapliga föreläsningarna på Conventum fick rekordmånga besök under årets akademiska högtid. På kvällen firade universitetet som vanligt sina nya doktorer, hedersdoktorer och professorer – och delade ut pris till de pedagogiska pristagarna.

Stark forskning bakom hög placering

Tack vare stark forskning behåller universitetet sin placering som ett av världens 400 högst rankade universitet i en av världens mest ansedda rankingar: Times Higher Education.

Träning och kost avgörande för ett hälsosamt åldrande

Med stigande ålder tappar vi muskelmassa och får svårare att röra oss. Kvinnor är särskilt utsatta eftersom de har ett sämre utgångsläge med mindre muskelmassa och muskelstyrka. Äldre kvinnor som vill bibehålla sin styrka och rörlighetsförmåga bör satsa på styrketräning i kombination med en hälsosam kost som är rik på omega-3-fettsyror. Den slutsatsen drar forskaren Peter Edholm i sin avhandling.

Årets Örebrostudent vill se fler kvinnor i teknikyrket

Civilingenjörstudenten Mamz Shuker jobbar för att öka jämställdheten och mångfalden på teknikutbildningar och i teknikbranschen. Hon har startat nätverket FemTek och 2020 fick hon pris som Årets Örebrostudent.

Valborgsfirande med virtuell kör

Klassiska vårsånger, vårtal av landshövding Maria Larsson och premiär för den virtuella kören där hundratals örebroare tillsammans sjöng "Vintern rasat". Valborgsfirandet, som direktsändes från Örebro slott, blev en stämmingsfull show där alla kunde fira tillsammans – på distans. Det arrangerades av Örebro universitet tillsammans med Länsstyrelsen i Örebro län och Örebro kommun och hade nästan 20 000 visningar.

X-Hide – nytt center om inflammation

Inflammation bidrar till folksjukdomar som cancer, diabetes och hjärt- och kärlsjukdom. För att förbättra diagnos, prognos och behandling ska forskare ta sig an inflammation på ett nytt sätt. KK-stiftelsen, sex företag och universitetet finansierar satsningen på sammanlagt 120 miljoner kronor.

Stor ökning av antalet förstahandssökande

Antalet förstahandssökande till höstens program ökade med nästan 16 procent. Det är något högre än genomsnittet för hela landet. Totalt valde cirka 7 300 sökande Örebro universitet i första hand. Det placerar universitetet på en tiondeplats bland samtliga universitet och högskolor i landet.

Innovationsarenan öppnade på plats och digitalt

En plats som lockar till innovation, samverkan och entreprenörskap – det är receptet för ORU Innovation Arena. Under 2020 startade den i två lokaler: Hubben med kontor och konferensrum och Labbet, en testhall. I arenan kommer studenter och forskare att jobba tillsammans med näringsliv och offentlig sektor med fokus på innovationer som kan bidra till att lösa samhällsutmaningar.

Föroreningar i vatten påverkar djurlivet på land

Forskaren Alina Koch har undersökt hur högflourerade ämnen, så kallade PFAS, förs vidare i näringskedjan. Hennes

avhandling visar att höga halter av PFAS-kemikalier i sjöar och dammar följer med vattenlevande insekter när de blir föda till insekter på land.

PFAS är ett samlingsnamn för tusentals konstgjorda kemikalier som finns i vardagsprodukter som kläder och smink. De bryts inte ner och vissa av dem misstänks vara cancerframkallande. Nästa steg är att undersöka resten av näringskedjan. Vad händer efter insekterna – hos ormar, fåglar och däggdjur?

Så ska Sverige gå stärkt ur krisen

Höjd bensinskatt, en satsning på att minska det digitala utanförskapet och tvång på munskydd i kollektivtrafiken. Det var några av insatserna som Örebroprofessorerna Lars Hultkrantz och Amy Loutfi vill se när Sverige tar sig ur coronakrisen. De var två av elva experter i Stockholms handelskammarens omstartskommission, som tog fram förslag för hur Sverige ska resa sig, starta om, efter coronakrisen.

48 miljoner för att undersöka växtbaserade protein

Ett skifte från animala till växtbaserade protein är en förutsättning för att uppnå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 men vi saknar kunskap om varför människor väljer att ställa om sin kost – eller hur det påverkar hälsan. PAN Sweden ska studera hela kedjan från livsmedelsproduktion till människors välmående när det gäller protein från växtriket. Det nationella centret, som koordineras av Örebro universitet och utgår från universitetets fokusområde Mat och Hälsa, har fått 48 miljoner från Formas.

40 miljoner till forskning om våld och sexuella trakasserier inom akademien

Hur vanligt är det med våld och sexuella trakasserier på universitet och högskolor – och vad kan universiteten, personalen och studenterna göra åt det? Sofia Strid, docent i genusvetenskap, leder ett nytt EU-projekt, UNISAFE, som ska undersöka situationen i 18 europeiska länder.

Nya storsatsningen på AI ska hjälpa lokala företag

Under tre år har universitetet tillsammans med Alfred Nobel Science Park och Region Örebro län arbetat med att ta fram konkreta exempel på hur AI och autonoma system kan användas inom industrin. Nu fortsätter arbetet i projektet AI.ALL. Målet är att AI ska komma till nytta inom områden som hälsa, hållbarhet och smart industri och underlätta för företag.

Ny satsning sätter guldkant på lärarutbildningen

Skolnärvaro, ledarskap och konflikthantering. Varje månad får studenterna önska ett nytt tema inom satsningen Guldkant. Yrkesverksamma lärare bidrar med råd och studenterna får tips om läsning och lyssning.

Satsar på bättre arbetsvillkor för att locka internationella forskare

I slutet av 2018 fick Örebro universitet som tredje lärosäte i Sverige utmärkelsen HR Excellence in Research av EU-kommissionen. Detta för sitt arbete för goda arbetsvillkor och öppenhet i rekrytering av forskare och universitetslärare. För att stärka positionen som en attraktiv arbetsgivare fortsätter arbetet med att kvalitetssäkra arbets- och karriärvillkor och en ny handlingsplan togs fram under 2020.

Digital undervisning kräver ny pedagogik

Omställningen från campusundervisning till distans har krävt att lärare tänker nytt. Lärare tipsar om att utnyttja tystnaden, använda digitala whiteboards och att öppna dörren till zoom-rum för att studenter ska kunna titta förbi. Joakim Petersson och Annika Görän Rodell fick 2020 års pedagogiska pris, bland annat för sin förmåga att anpassa undervisningen till de nya förutsättningarna.

Studenter tillverkar skyddsutrustning

Under våren hjälpte studenter till och tillverkade skyddsvisar som var en bristvara hos vården. Studenten Samer Dia övervakade 3D-printrarna samtidigt som han arbetade med sitt examensarbete i Teknikhuset.

Forskare svarade på elevernas frågor

Under två timmar fick gymnasieelever på Rudbecksskolan ställa frågor om virus, smittspridning och covid-19. Forskarna berättade bland annat att coronaviruset troligtvis är över 10 000 år gammalt.

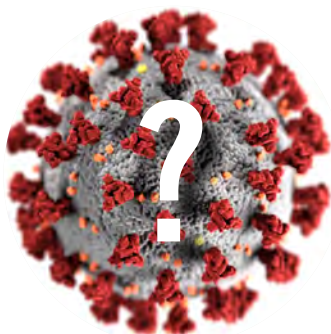

Foto: Maria Bergman

Hennes expertområde är katastrof- och krishantering

När pandemin bröt ut blev forskaren Karin Hugelius involverad i arbetet att stötta krisledningsorganisationer. Med mer än 15 års erfarenhet från Filippinerna, Haiti, Thailand och Kongo var krisen på hemmaplan annorlunda – hela världen är drabbad och länder kan inte hjälpa varandra i lika stor utsträckning. När krisen är över vill hon undersöka hur personalen inom hälso- och sjukvården mår i krissituationer.

Forskare i 30 länder undersöker hur vi mår

Hur påverkar coronapandemin människors psykiska hälsa? Det vill forskare i 30 länder ta reda på. Psykologiforskaren Malin Anniko är ansvarig för den svenska delen i studien, som leds av forskare i Spanien och Kanada.

Syftet är att ta reda på vilka psykologiska konsekvenser pandemin har och vilka strategier för att hantera situationen som är mest effektiva. Frågorna rör allt från vardagsliv och ekonomi till attityder och känslor.

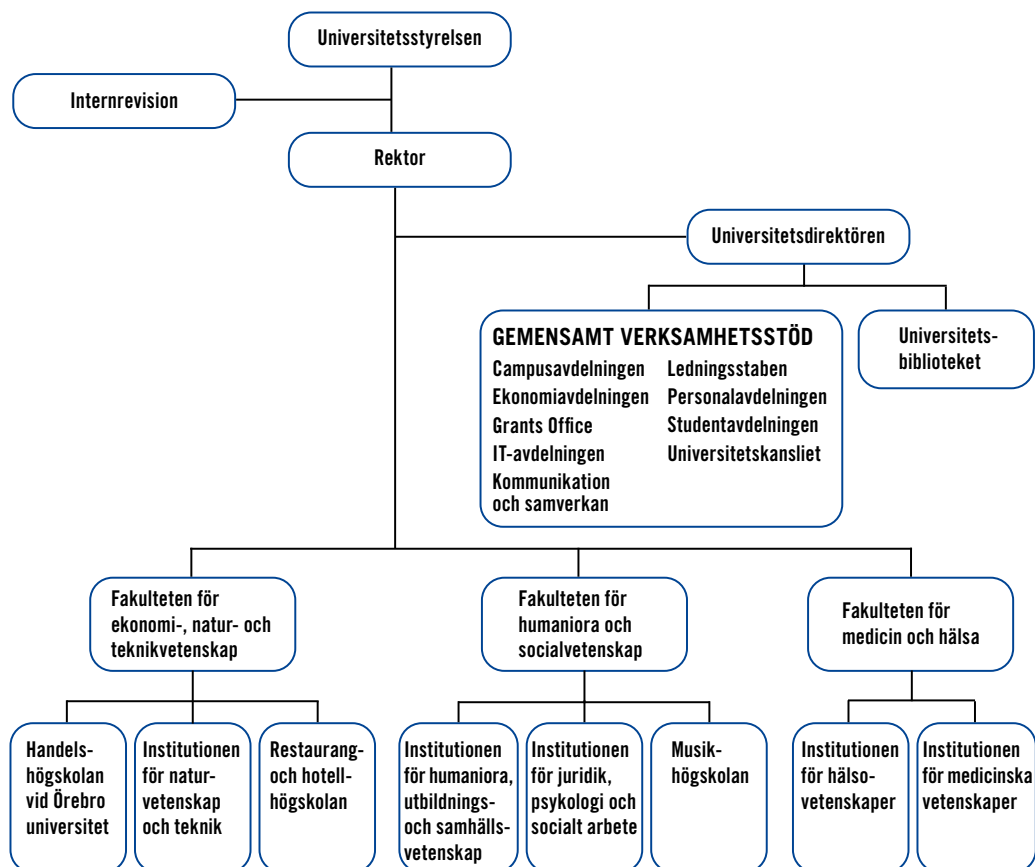

Foto: Privat/Region Örebro län

"Man ser verkligheten på ett annat sätt"

Oron för covid-19 är ständigt närvarande men sjuksköterskestudenten Vicky Alverland tvekar inte att gå ut på praktik. - Jag känner mig tryggare inom sjukhusmiljön än när jag går och handlar, säger hon.

ORGANISATION

Universitetsstyrelsen

Lars Haikola, ordförande
Johan Schnürer, rektor

Företrädare för allmänna intressen

Hans Enocson, vice ordförande
Cissi Billgren Askwall
Görgen Johansson
Eva Malmström Jonsson
Sari Ponzer
Andreas Svahn
Louise Ungerth

Företrädare för verksamheten

Malin Hagström
Elin Vimefall
Joachim Åström

Företrädare för de studerande

Katarina Kristoffersson, ordförande Örebro studentkår
Abidirizak Yusuf Muhamed
Linda Eriksson
Kristine Midtbö

RESULTATREDOVISNING

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV enligt regleringsbrev för budgetåret 2020

Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel	s. 18
Hållbar utveckling/Jämställdhetsintegrering.....	s. 18, 41–42, 49–51
Kvalitetsförstärkning.....	s. 23
Utbildningsutbud	s. 23–37, 58
Utbyggnad av högskolan	s. 27–33
• Utbyggnad av hälso- och sjukvårdsutbildningar.....	s. 31–33
• Antal helårsstudenter på läkarutbildningen	s. 32–33
• ALF-ersättningens fördelning.....	s. 76–77
• Utbyggnad av lärar- och förskollärarytbildningar	s. 29–32
• Utveckling av VFU i lärarytbildningen	s. 29–30
• Utbyggnad av vissa andra utbildningar	
Civilingenjörsutbildning.....	s. 32–33
• Sommarkurser	s. 27–28, 70–71, 98
• Behörighetsgivande och	
högskoleintroducerande utbildning	s. 27–28, 70–71, 98
• Bristyrkesutbildningar.....	s. 27–28, 70–71, 98
• Distansundervisning	s. 27–29, 70–71, 98
• Livslångt lärande	s. 27–28, 70–71, 98
• Korta kurser.....	s. 27–28, 70–71, 98
Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan	s. 33–34
Studieavgifter för tredjelandsstudenter	s. 38–39
Kompletterande utbildning för personer med utländsk	
utbildning	s. 39–40
Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeserfarenhet ..	s. 40–41
Rekryteringsmål för professorer	s. 47
Innovationsverksamhet	s. 55–57
Sammanställning av väsentliga uppgifter	s. 70–71

Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar	
(i avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen).....	s. 72
Oförbrukade bidrag	s. 77

RESULTATINDIKATORER

Nedan anges några av de nyckeltal som följs upp årligen och som visar universitetets utveckling:

D1:1 Intäkter för forskning (miljoner kronor).....	s. 13
D1:2 Artiklar i Web of Science.....	s. 17
T2:2 Antal helårsstudenter i anslagsfinansierad utbildning	s. 24
D2:1 Antal helårsstudenter per utbildningsområde	s. 34
T3:1 Universitetets personal, årsarbetskrafter.....	s. 47
T3:3 Andel disputerade/konstnärligt meriterade lärare	s. 48
Anslagsredovisning 2020-12-31.....	s. 83
Myndighetskapital, not 24c.....	s. 92
Ytterligare resultatindikatorer som är centrala för universitetet	
finns i T6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter.....	s. 70–71

Källor som används i årsredovisningen:

Ladok = Studentdatabasen Ladok
Primula = Personalsystemet Primula
SCB = Statistiska centralbyrån
UHR = Universitets- och högskolerådet
UKÄ = Universitetskanslersämbetet
ULV = Utländska lärares vidareutbildning, nationell databas
Unit4 ERP = Ekonomisystemet Unit4 ERP

Under 2020 spikades totalt 49 avhandlingar vid Örebro universitet. En av dem skrevs av Petre Breazu som inom ämnet medie- och kommunikationsvetenskap undersökt hur romer skildras i rumänska tidningar, tv-nyheter och sociala medier sedan landets EU-inträde 2007. Foto: Örebro universitet.

1. FRAMSTÅENDE FORSKNING

Örebro universitet bedriver forskning som håller hög kvalitet, vilket ger goda placeringar i internationella lärosätesrankningar. Betydande strategiska satsningar genomförs för att ytterligare stärka forskningsverksamheten och bidra med kunskap för att möta stora samhällsutmaningar.

Örebro universitets vision **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling** bärs upp av fem utvecklingsområden, varav ett är Framstående forskning. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Våra forskare verkar i starka miljöer med god infrastruktur och internationella nätverk. Genom samarbete utvecklar de sina vetenskapliga fält och bidrar till att möta samhälls- och hållbarhetsutmaningar.
- Forskargrupper med utvecklingspotential har vuxit till starka forskningsmiljöer.
- Den externa forskningsfinansieringen är dubblerad.
- Våra framgångar avspeglas i högre placering i internationellt erkända rankinglistor.

Forskningen vid Örebro universitet håller hög kvalitet, något som flera oberoende mätningar visar. Under året påbörjades arbetet med den tredje forskningsutvärderingen med externa bedömare, ORU2020, som tydligt fokuserar på utvecklingsplaner för all forskning vid universitetet.

Vid universitet bedrivs det framgångsrik forskning inom flera av de områden som lyfts fram i forsknings- och innovationspropositionen för satsningar i avsikt att möta samhällsutmaningar.

Forskningsfinansiering

De totala forskningsintäkterna uppgick 2020 till nära 565 miljoner kronor, vilket är en ökning med nästan 22 miljoner kronor jämfört med 2019. Universitetets anslagsintäkter (inklusive ALF-medel) för forskning ökade från 341 miljoner kronor 2019 till 355 miljoner kronor 2020. Bidragsintäkterna ökade med nästan åtta procent till 184,6 miljoner kronor, medan avgiftsintäkterna minskade till 25 miljoner kronor, nästan sex miljoner lägre än 2019.

Forskningsverksamheten har under året påverkats på olika sätt av den rådande pandemin och viss

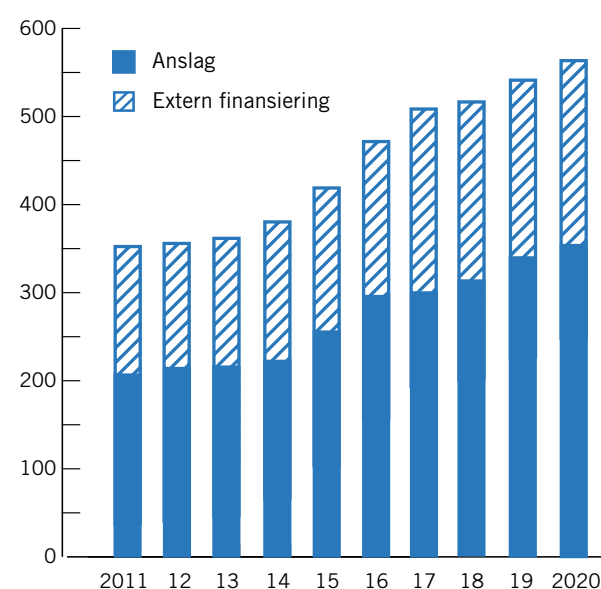
forskning har fått skjutas upp. Detta har inneburit en minskning av forskningsvolymen i form av tre procent mindre förbrukade forskningsmedel jämfört med 2019. Forskning och utbildning på forskarnivå utgjorde 37 procent av universitetets totala omsättning 2020, vilket är i paritet med föregående år.

Universitetets strategiska forskningsinsatser har under året inneburit en minskning av myndighetskapitalet med 10,4 miljoner kronor, att jämföras med 53 miljoner 2019. Samtidigt har förbrukningen av externa forskningsmedel, det vill säga avgifter och bidrag, ökat något från förra årets förbrukning på 202 miljoner kronor till 209,5 miljoner kronor under 2020.

Pandemin har kraftigt påverkat hela samhället och så även den externt finansierade forskningen. Antalet ansökningar har under året varit lägre till

Diagram 1:1 Intäkter för forskning (miljoner kronor)

Källa: Unit4 ERP

Från och med 2015 erhåller universitetet så kallade ALF-medel vilka hanteras som anslagsmedel i redovisningen. Därav ökningen av forskningsanslag i diagrammet.

de finansiärer och utlysningar som uttalat riktar sig till medicinsk forskning eller forskning i samarbete med företag och/eller samhällsfunktioner som varit helt fokuserade på pandemin.

En av universitetets prioriteringar är att öka forskningsfinansieringen, bland annat genom att öka antalet ansökningar och höja kvaliteten på ansökningarna. Särskild uppmärksamhet riktas mot ett antal externa forskningsfinansiärer: Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KKS), Vetenskapsrådet, Formas, Forte, Vinnova och EUs ramprogram. Under 2020 genomfördes vid universitetet flera riktade insatser för att öka antalet ansökningar och höja kvaliteten på dessa. Pandemin har stimulerat till olika varianter av elektroniska workshops, seminarier och till och med en digital skrivarstuga.

Universitetet har under året erhållit större anslag från bland annat Formas och EU-kommissionen, samt projektanslag från bland andra Vetenskapsrådet, Forte och Vinnova. Ett av de större anslagen utgår från universitetets fokusområde Mat och hälsa som presenteras närmare nedan. Det handlar om den nationella centrubildningen Plant-based Proteins for Health and Wellbeing – PAN Sweden, som Örebro universitet koordinerar och där 16 andra organisationer ingår från start.

Medel från KKS utgör en stor del av universitetets externa forskningsfinansiering och universitetet eftersträvar en bredd i engagemanget inom KKS olika programformer. Liksom tidigare år erhöll Örebro universitet omfattande forskningsfinansiering från KKS under 2020. Tyngdpunkten för beviljade medel låg inom medicin, naturvetenskap och teknikvetenskap, där den nya forskningsprofilen fokuserad på inflammationsforskning, X-HiDE, har den största volymen.

En positiv utveckling av antal ansökningar är tydlig när det gäller Forte och Formas. Antalet ansökningar till Forte ökade från 19 föregående år till 29 och 46 ansökningar skickades in till Formas, jämfört med 23 under 2019. Beviljandegraden ökade inte i samma takt utan endast en ansökan till Forte beviljades (jämfört med fem under 2019), medan sju av ansökningarna till Formas beviljades (jämfört med sex under 2019). Antalet ansökningar från Örebro universitet, inklusive beviljandegraden, hos Vetenskapsrådet var i stort sett oförändrade under 2020 jämfört med föregående år, då sju av 66 ansökningar beviljades (jämfört med nio beviljade ansökningar av 68 under 2019).

I dagsläget har Örebro universitet totalt 26 beviljade projekt inom ramprogrammet Horizon

2020. Universitetet fortsätter att fokusera på Marie Skłodowska Curie Actions och European Research Council, då båda dessa delar av ramprogrammet är tillgängliga för samtliga vetenskapliga discipliner. Under året skickade universitetet in 44 ansökningar till Horizon 2020, varav sju beviljades. Detta innebär en betydligt högre beviljandegrad för 2020 jämfört med föregående år, då endast två av 42 ansökningar beviljades.

Universitetets Post Contract Office, som bland annat ger forskare stöd i att säkerställa det formella fullföljandet av avtal har utvecklats ytterligare. Under år 2020 fick 12 externt finansierade projekt stöd av Post Contract Office. En stor del av arbetet har handlat om att administrativt hantera pandemins effekter på projekten, inklusive kontakt med finansiärer, omstruktureringar och förlängningar av projekt.

Under 2020 lanserades Koordinerat forskningsstöd för höga vetenskapliga mål, KoVe, i syfte att stötta vidareutvecklingen av redan väletablerad forskning, inte minst med hjälp av medel från finansiärer med större långsiktighet. KoVe-programmet tar sin utgångspunkt i forskarnas egna vetenskapliga mål och intressen och bygger på ett koordinerat stöd från universitetets olika stödfunktioner för forskning, samt extern kompetens vid behov. Under 2021 kommer stödet att testas i tre olika forskningssammanhang.

Strategiska forskningssatsningar

I syfte att ytterligare stärka forskningen och åstadkomma en jämnare balans mellan utbildning och forskning gör universitetet en rad investeringar med hjälp av myndighetskapitalet.

Fokusområdet Mat och hälsa

Inom fokusområdet Mat och hälsa gör universitetet en stor tvärvetenskaplig forskningssatsning som ska leda till ny kunskap och kompetens för att möta stora samhällsutmaningar på flera områden inom folkhälsa samt bidra till en kunskapsbaserad utveckling av restaurang- och besöksnäringen. Satsningen, som sträcker sig fram till och med 2022 och innefattar allt från investeringar på infrastruktur till nyrekryteringar, skapar bland annat tvärvetenskapliga kompetensnoder kring områden som livsmedel, sensorik och nutrition.

Sex av de åtta tvärvetenskapliga projekt som påbörjades under 2019, kopplade till tvååriga postdoktors-anställningar, följdes upp under hösten 2020 som underlag för beslut om ettåriga förlängningar. Tre av medlemmarna i den inter-

nationella rådgivande gruppen för Mat och hälsa fick granska och kommentera postdoktorernas lägesrapporter. Med undantag för två projekt har forskningen fungerat mycket väl och genererat tillfredsställande resultat. I de två resterande fallen, där nya tvärvetenskapliga kontakter och samarbeten har behövt etableras i högre grad, är nu projektet ordentlig igång och täta uppföljningsdialoger kommer att äga rum under 2021 för att säkerställa progression. En av postdoktorerna är föräldraledig och en annan har i hård internationell konkurrens erhållit Marie Skłodowska-Curie Actions Individual Fellowship. Dessa båda projekt inkluderades därför inte i förlängningsprocessen.

Infrastruktur för kontrollerade kostinterventionsstudier utvecklades under året och en första pilotstudie visade mycket positiva resultat angående genomförbarhet och acceptans av deltagare.

Under 2020 beslutade universitetet om finansiering av initialfasen för en kohortstudie som fokuserar på att samla in data kring ett så stort antal födslar som möjligt inom region Örebro län under en femårsperiod. Data ska ge möjlighet att studera ett brett spektrum av korrelationer mellan mat och hälsa, också med ett hållbarhetsperspektiv. Initialfasen som fokuserar på metodutveckling har tyvärr drabbats av stora förseningar på grund av pandemin. En plan för långsiktig finansiering är en förutsättning för att hela kohortstudien ska kunna genomföras.

Som ett led i universitetets arbete med att kommunicera forskningsresultat och bidra till samhällsdebatten startade Örebro universitet under 2020 en seminarierie kring aktuell forskning om mat och hälsa. Det första, på temat "Vad krävs för att växtbaserad mat ska bli hälsosam och god?", direktsändes under hösten.

Örebro universitet koordinerar en av fyra nya nationella centrumbildningar för hållbarhet och konkurrenskraft i livsmedelssystemet som under 2020 beviljades medel från Formas. Forskningscentret PAN Sweden erhöll 48 miljoner kronor för fyra år, med möjlighet till förlängning under ytterligare fyra år. PAN Sweden utgår från universitetets fokusområde Mat och Hälsa och drivs som ett samarbete mellan flera svenska universitet och partners från både offentlig och privat sektor. Samarbetet gör det möjligt att följa hela kedjan från livsmedelsproduktion till människors välmående när det gäller protein från växtriket. Centret kommer ta fram en verktygslåda av metoder och modeller som gör det möjligt att utveckla nya växtbaserade produkter. Det långsiktiga må-

let är att bidra till att Sverige blir internationellt konkurrenskraftigt med hållbara, vetenskapligt verifierat hälsosamma produkter som efterfrågas av konsumenterna.

Forskarskolorna Successful Ageing och Newbreed

Inom den universitetsövergripande satsningen Successful Ageing finns två tvärvetenskapliga forskarskolor, Successful Ageing och den EU-medfinansierade Newbreed, vilka startade 2016 respektive 2018. Dessa forskarskolor syftar till att inom universitetets olika vetenskapsfält öka den vetenskapliga förståelsen av åldrandet. Satsningen innefattar för närvarande totalt 34 doktorander utspridda över flera ämnen inom de tre fakulteterna. Doktoranderna i forskarskolorna har i flera fall genomfört halvtidsseminarier inom sina ämnen. Vetenskapliga antologier har publicerats inom ramen för båda forskarskolorna och vetenskapliga artiklar har publicerats.

Restriktioner och hemarbete under pandemin har naturligtvis lett till svårigheter för alla doktorander under en stor del av 2020. Detta har bland annat föranlett en ändring i doktorandprogrammet för Newbreed, nämligen att kravet på utplaceringar vid andra organisationer och i andra länder har tagits bort. Detta har också godkänts av projektets delfinansiär Europeiska Kommissionen.

Styrgruppen för satsningen Successful Ageing, har under året lagt upp en plan för den fortsatta utvecklingen inom åldrandeforskning, också efter att dessa forskarskolor upphört. Förslaget kommer att presenteras under första kvartalet 2021.

Biträdande lektorer

Under 2018 rekryterade universitetet 18 unga lovande forskare, som under 4–6 år ges goda förutsättningar för att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig vetenskapligt och pedagogiskt. I anställningen som biträdande lektorer ingår upp till 70 procent forskning och förutom tillgång till befintlig forskningsinfrastruktur erbjuds särskilda anslag för egen forskning och utveckling. Varje biträdande lektor har en ämnesmentor som kan stötta utvecklingen och de biträdande lektorerna har under året fortsatt följa ett särskilt utvecklingsprogram, där flera av träffarna dock fick omvandlas till digitala möten på grund av pandemin. Satsningen utgör en del av universitetets arbete med strategisk kompetensförsörjning och erbjuder unga forskare karriärmöjligheter med förhoppningen att de ska fortsätta sin verksamhet som forskningsledare vid Örebro universitet.

De biträdande lektorerna, sju kvinnor och tio män, har en fortsatt god forskningsproduktion. Deras vetenskapliga publicering har ökat från 47 publikationer under 2019 till 58 under 2020 enligt publikationsdatabasen DiVA.

Forskningsinfrastruktur

Tillgång till kvalificerad infrastruktur är en avgörande förutsättning för att kunna bedriva forskning av hög kvalitet. Universitetet finansierar omfattande investeringar i såväl forskningsutrustning, i form av instrument och apparatur, som i hantering av forskningsdata. Det senare inbegriper lagringsmedia för big data, anskaffning/tillgång/prenumeration eller egenetablering av databaser, vissa typer av mjukvara samt arbetstid för specialister inom datahantering. Den här typen av investeringar på forskningsinfrastruktur har varit möjlig tack vare nyttjandet av universitetets myndighetskaper och kommer att bli svårare att genomföra i framtiden då myndighetskapitalet minskar.

Framstående forskning inom samtliga fakultetsområden

Merparten av de utmaningar som samhället står inför är resultatet av mänskliga handlingar och kan endast hanteras av samhälleliga processer. Närheten mellan humanistisk, samhällsvetenskaplig, naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning vid Örebro universitet ger goda förutsättningar för förståelse av komplicerade helheter. Flervetenskapliga samarbeten är framträdande, också utanför de strategiska forskningsområdena som beskrivs ovan.

Forskningen inom området för artificiell intelligens (AI) vid Örebro universitet håller mycket hög kvalitet och fortsätter att växa. Detta sker genom fortsatt rekrytering av forskare och doktorander till WASP-AI (ett nationellt forsknings- och rekryteringsprogram finansierat av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse) samt genom uppbyggnaden av en företagsforskarskola som finansieras av KKS.

Forskningsprofilen EnForce (Environmental Forensic Laboratory), som med finansiering från KKS och näringslivet forskar om en giftfri miljö, passerade under året halvtidsutvärderingen med mycket goda omdömen. Universitetets inflammationsforskning har under året fått ett större anslag från KKS för en forskningsprofil, X-HiDE. Målet för forskningen är att bättre förstå bakomliggande inflammatoriska mekanismer för att kunna förbättra diagnos, prognos och behandling för många folksjukdomar.

I december 2019 inrättades Center for Sustainable Business (CSB), som etablerat sig som Örebro

universitets center för forskning inom hållbart företagande. Inom CSB samarbetar forskare från olika ämnesområden tillsammans med ledare från näringslivet för att öka kunskapen om hållbara lösningar för företag, affärsliv och ekonomi.

Det pågår ett omfattande arbete med att utveckla och konsolidera flervetenskapliga forskningsmiljöer som studerar samhällsrelevanta frågor. Till exempel studerar en forskningsmiljö hållbar samhällsutveckling, medan en annan miljö fokuserar på våld i samhället. I forskningen om hållbar samhällsutveckling ingår även forskning om internationell miljöexpertis och hur tjänstemän hanterar värderingskonflikter. Vidare pågår ett arbete med att utveckla unika infrastrukturer för analyser av big data inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Ett centrum för praktiktäna forskning håller på att etableras, inom ramen för ULF (Utveckling, Lärande och Forskning), genom olika projekt och studier.

Enligt en rapport under 2020 från Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, STINT, placeras Örebro universitet på andra plats i Sverige sett till forskning relaterad till FNs globala hållbarhetsmål. Av universitetets vetenskapliga publikationer de senaste fem åren var 59 procent kopplade till de globala hållbarhetsmålen. Av rapporten framgår vidare att majoriteten av universitetets publikationer är relaterade till målet som handlar om att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla.

Forskningsverksamheten har påverkats mycket olika av coronapandemin. För kliniskt verksamma medarbetare har pandemin inneburit svårigheter att få tid för forskning och möjligheter att inkludera forskningspersoner i studier, i synnerhet inom äldreforskningen har begränsats.

I pandemitider är infektionssjukdomar och vaccinfrågan i fokus. Det finns idag tillgängliga vaccin för att skydda befolkningen mot ett tredtiotal sjukdomar, men behovet av att utveckla nya moderna vaccin är stort. Vaccinforskningen vid Örebro universitet, som sker i samarbete mellan områdena medicin och naturvetenskap och i samverkan med industrin, har fått ökat stöd från KKS. Forskningen syftar till att utveckla nya typer av vaccin för att bekämpa sjukdomar som TBE (fästingburen encefalit), hepatit, West-Nile feber samt olika typer av viral blödarfeber.

Daglig fysisk aktivitet riskerar minska när allt fler arbetstagare arbetar hemifrån under pandemin, vilket på sikt blir ett hot mot folkhälsan. Resultat från den idrottsvetenskapliga forskningen vid universitetet har därför varit eftertraktad i media under året.

Kvalitetssäkring av forskning

Med ett allt större nationellt fokus på kvalitetssäkring av forskning har Örebro universitet identifierat ett behov av att dokumentera och vidareutveckla universitetets kvalitetssystem för utbildning till att också inkludera forskning. Under året har en inventering av nuvarande kvalitetssäkrande aktiviteter avslutats och utgör nu underlag för det fortsatta arbetet. Mer information om det arbetet finns i avsnittet Utbildning med hög kvalitet under rubriken Fokus på utbildningskvalitet och kvalitetssäkring. En annan utgångspunkt i arbetet är det gemensamma ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning, som tagits fram i SUHF:s regi. Återkommande granskning av forskningen vid ett lärosäte utgör enligt ramverket en grundläggande komponent i ett lärosätes kvalitetssystem för forskning.

Vid universitetet påbörjades under året den tredje forskningsutvärderingen, ORU2020, som till skillnad från de två tidigare utvärderingarna, ÖRE2010 och ORU2015, inte kommer att resultera i en ”betygssättning” av forskningen. Syftet med ORU2020 är istället att bedöma nuvarande kvalitet i forskningen och vara kvalitetsutvecklande genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden. Externa bedömare kommer bland annat fungera som ”critical friends” vid granskningen av utvärderingsenheternas utvecklingsplaner. Slutrapporterna från ORU2020 ska vara klara under juni 2021.

Forskningsetiska rådet

Sedan 2019 finns vid universitetet ett forskningsetiskt råd med följande uppdrag: (i) hantera anmälningar om oredlighet, och avvikelse från god sed i forskning, (ii) vara rådgivande till fakultetsledningarna angående forskningsetiska frågor, samt (iii) bevaka och analysera omvärlden vad gäller forskningsetiska aspekter samt ge strategiska råd till universitetet och fakulteterna. Under 2020 har rådet arbetat aktivt med att bygga upp sina arbetsformer och utifrån en första inventering format olika arbetsgrupper. En webbsida har skapats för att informera om Forskningsetiska rådet och om god forskningssed.

Vetenskaplig publicering

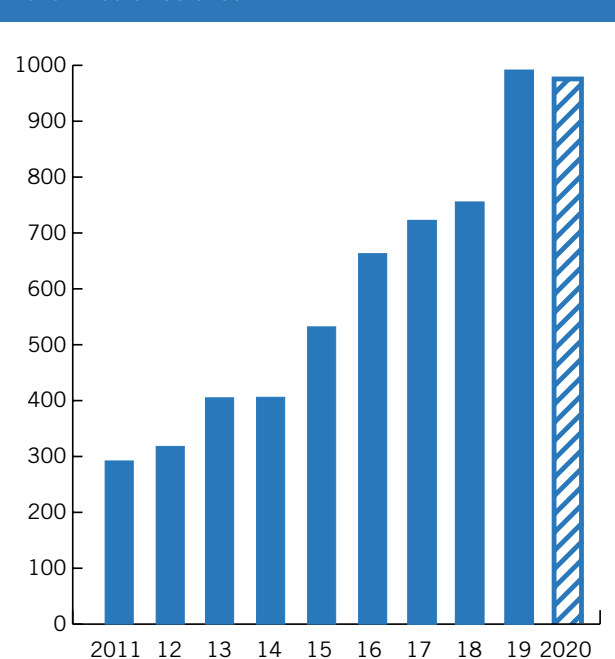
Volymen av internationellt publicerade artiklar indexerade i Web of Science ökade kraftigt från 2018 till 2019 (Diagram 1:2), bland annat som ett resultat av de ovannämnda strategiska satsningarna. Publiceringen under 2020 ligger kvar på den nya högre nivån (Tabell 1:1). Informationen från den lokala publikationsdatabasen DiVA visar på

samma trend. Örebro universitets andel av de publikationer som har minst en författare från Sverige, enligt Web of Science, fortsätter liksom tidigare år att öka. Från 2016 till 2020 har denna andel av vetenskapliga publikationer ökat med 37 procent.

Forsknings- och innovationspropositionen, Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige, fortsätter prioritera omställningen till ett öppet vetenskapssystem. Den nationella inriktningen för öppen vetenskap skärps till att vetenskapliga publikationer från forskning som finansieras med offentliga medel ska vara omedelbart öppet tillgängliga vid publicering redan 2021.

Diagram 1:2 Artiklar i Web of Science¹⁾

Källa: Web of Science

1) Uppgifterna för 2020 är ofullständiga, fler artiklar kommer att tillkomma. Siffror för tidigare år har uppdaterats.

Tabell 1:1 Vetenskaplig publicering¹⁾

Källa: Web of Science och DiVA

	2020	2019	2018
Artiklar ²⁾	978	991	755
Artiklar i DiVA ³⁾	1 084	1 083	898
Böcker	16	25	28
Kapitel	138	186	148
Rapporter	25	34	29

1) Uppgifter om artiklar är hämtade från Web of Science 20210127. Uppgifter om övriga publikationstyper är hämtade från DiVA 20210127.

2) Till artiklar räknas dokumenttyperna Article, Review, Letter och Proceedings paper i Web of Science.

3) Till artiklar i DiVA räknas Article, Review, Letter och Conference paper som har genomgått peer review.

Örebro universitet har arbetat aktivt för att ansluta sig till de nationella avtal som tecknas med förlagen för att underlätta för forskare att publicera med omedelbar öppen tillgång. Sedan 2019 har det även varit möjligt för de forskare som vill publicera sig i en publikation, som inte ingår i ett avtal, att få författaravgiften betald via en fond som administreras av Universitetsbiblioteket. Universitetets strategiska arbete för öppen vetenskap har resulterat i att andelen publikationer som är öppet tillgängliga via publikationsdatabasen DiVA har ökat från 40 procent 2019 till 57 procent 2020. Bland universitetets publikationer 2020 som indexerats i Web of Science är nu 68 procent öppet tillgängliga.

I relation till kostnaden för hela verksamhetsgrenen forskning och forskarutbildning är kostnaden per refereegranskad vetenskaplig publikation, indexerad i Web of Science, ungefär 588 000 kronor. Se vidare Väsentliga uppgifter (tabell 6:8) i avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen.

Internationell ranking

Trots ökad konkurrens, då fler lärosäten kvalificerat sig till Times Higher Education (THE) rankingen, behåller Örebro universitet sin placering bland de främsta 400 universiteten i världen och återfinns i den senaste rankingen på plats 389. För att inkluderas i denna ranking ska två grundkriterier vara uppfyllda. Lärosätet måste dels bedriva utbildning på grundnivå, dels ha en publicering om minst 1 000 artiklar under den innan rankingen närmast föregående femårsperioden. Av världens cirka 20 000 lärosäten uppfyllde 1 527 dessa kriterier under 2020. Lärosätena utvärderas utifrån olika kriterier och viktning inom följande områden: utbildning (30 procent), forskning (30 procent), citeringar (30 procent), internationalisering (7,5 procent) och näringslivsfinansiering (2,5 procent). Rankingens byggs på lärosätenas egenrapportering, enkäter till forskare och näringslivsföreträdare samt en citeringsanalys som genomförs av det internationella förlaget Elsevier. På parametern citeringar hamnar Örebro universitet på plats 127 i världen och på tredje plats i Sverige, efter Karolinska institutet och Göteborgs universitet. Detta är en mycket stark placering för ett ungt universitet och avspeglar hög forskningskvalitet inom en stor bredd av forskningsområden. Universitetet hamnade också högt, på plats 75 av 414, vid THEs senaste ranking av världens främsta unga universitet (de under 50 år).

Örebro universitet finns sedan 2018 med på Academic Ranking of World Universities (även kallad "Shanghai-rankingen") som huvudsakligen baseras på kvalitet i forskningen. Under 2020 tog universitetet ett kliv uppåt på denna rankinglista och befinner sig nu i intervallet 601–700, från placering i intervallet 801–900 föregående år.

Under 2020 inkluderades Örebro universitet också för första gången i CWTS Leiden Ranking, en årlig global universitetsranking som uteslutande baserar sig på bibliometriska indikatorer.

Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel

Under året har en kartläggning av den interna fördelningen av basanslag för forskning genomförts ur ett jämställdhetsperspektiv. Totalt omfattades 18 olika fördelningar av forskningsmedel, med särskilt fokus på forskningstid och rekrytering, vilket beslutats av fakultetsnämnderna samt rektor. Även fördelningen av andra medel, såsom fakultetsnämndernas publiceringspremier, inkluderades. Kartläggningen visade att styrdokument, principer och kriterier finns för fördelning av medel på fakultetsnivå. De flesta fördelningarna sker löpande och huvuddelen följs upp ur en jämställdhetsaspekt. En analys av de rekryteringar som gjorts till de strategiska satsningar som rektor beslutat om genomfördes redan 2019. Den visade att universitetets interna processer resulterat i en relativt jämställd fördelning av basanslaget till forskningen med 60/40 procent kvinnor/män för de 62 rekryteringarna. Som en konsekvens av arbetet med kartläggningen och i syfte att skapa en ökad tydlighet i hanteringen har nya rutiner för beredning och beslut om finansiering av gästprofessorer vid universitetet fastställts.

Sammanfattningsvis visar kartläggningen att jämställdhetsaspekter beaktas vid den interna medelsfördelningen, men att systematiken och uppföljningen behöver utvecklas. Ansvaret för att göra detta ligger på respektive medelsfördelare med stöd av en arbetsgrupp bestående av nämndsamordnare, jämlikhetsutvecklare, forskningskoordinator, utredare för forskning samt HR-strateg.

Under året har Örebro universitet deltagit i Horisont 2020-projektet Accelerating Gender Equality and Institutional Change in Research and Innovation across Europe (ACT) och arbetsgruppen GenBUDGET CoP, där jämställdhetsbudgetering inom högre utbildning och forskningsinstitutioner diskuteras. I december arrangerade denna arbetsgrupp ett öppet webinarium som bland annat handlade om hur kvinnors och mäns forskningsfinansiering påverkats av pandemin.

Utbildning på forskarnivå

Universitetet har under året haft totalt 522 registrerade doktorander, av vilka 483 var registrerade vid årets slut. Av de 522 doktoranderna har 479 haft en registrerad studieaktivitet och 56 procent av dessa var kvinnor. Som tidigare år återfinns majoriteten av doktoranderna i huvudsak inom det medicinska och det humanistiskt-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Vid årets slut hade universitetet 152 doktorander med doktorandanställning, varav 57 procent var kvinnor. Det är alltså fortsatt ett stort antal doktorander som har anställning utanför högskolesektorn, framförallt inom hälso- och sjukvårdssektorn.

Universitetets största forskarutbildningsämne är likt tidigare år medicinsk vetenskap med totalt 252 doktorander inom ämnets fyra inriktningar, se tabell 6:4 i avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen. Inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området fanns under året totalt 161 doktorander fördelade över 24 ämnen och inriktningar. Det största forskarutbildningsämnet inom vetenskapsområdet är pedagogik med totalt 18 doktorander. Inom det naturvetenskapliga området fanns under året 57 doktorander och inom teknikområdet tre doktorander.

Den tredje omgången av forskarskolan Utbildningsvetenskap med inriktning mot didaktik, startade under 2020 med sju doktorander från ämnena engelska, idrottsvetenskap, matematik, pedagogik och svenska språket. Vidare håller en företagsforskarskola inom AI på att etableras vid universitetet. Under året påbörjade också den nationella forskarskolan i tillämpad utbildningshistoria, PEDASK, sin verksamhet. Forskarskolan bedrivs i samarbete med Uppsala universitet, Umeå universitet och Stockholms universitet och leds av en föreståndare från Örebro universitet.

Universitetet antog under året totalt 86 nya doktorander, vilket är 21 doktorander fler än föregående år, se tabell 6:5 i avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen. Kvinnor utgjorde 57 procent av de nyantagna doktoranderna. Flest doktorander, totalt 47 stycken, antogs likt tidigare år inom det medicinska vetenskapsområdet, följt av det humanistisk-samhällsvetenskapliga området med 28 nya doktorander. Inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet antogs totalt fem doktorander under året och sex inom det tekniska vetenskapsområdet. Fördelat per forskarutbildningsämne har, i likhet med föregående år, flest doktorander antagits inom ämnet medicinsk vetenskap och dess fyra inriktningar.

Universitetet initierade 2019 ett arbete med att kartlägga doktoranders upplevelser och erfarenheter av sin forskarutbildning, vilket slutredovisats under året. Med utgångspunkt i Universitetskanslersämbetets enkätmaterial Doktorandspeglarna, har fakultets- och institutionsspecifika doktorandundersökningar genomförts med fokus på bland annat handledning och arbetsmiljö, avhandlingsarbete och kurser samt karriärplaner och forskarutbildningens användbarhet efter avslutad examen. Sammantaget visar resultatet att doktoranderna i hög eller mycket hög grad är nöjda med sin forskarutbildning vid lärosätet, att utbildningen upplevs som positiv och stimulerande samt att kraven inom utbildningen är rimligt ställda. Majoriteten av doktoranderna upplever att handledning har erhållits i den omfattning som önskats och behövts. Samtidigt noteras att en betydande andel doktorander saknar information om sina grundläggande rättigheter respektive skyldigheter som doktorand, att negativ stress är relativt vanligt förekommande samt att skillnaderna mellan doktorander med, respektive utan anställning, vid universitetet är förenat med olika utmaningar.

Digital omställning har även präglat utbildningen på forskarnivå det gångna året. Sedan pandemins utbrott har samtliga disputationer vid universitetet genomförts med någon form av digital medverkan för såväl aktörer som åhörare. Endast ett par disputationer har fått senareläggas. Det samma gäller för de forskarutbildningskurser som under året varit aktuella, där all undervisning och examination har lagts om till digitala plattformar. Med undantag för någon enstaka seminarierie har samtliga kurser och examinationer inom forskarutbildningen kunnat genomföras enligt plan.

Examina och effektivitet

År 2020 utfärdade Örebro universitet totalt 50 examina inom utbildning på forskarnivå, vilket är två examina fler än föregående år. Av utfärdade examina var 48 doktorexamina och två licentiat-examina. Av samtliga examina togs 60 procent ut av kvinnor. För de doktorander som under året avlagt en doktorexamen är medianvärdet för bruttostudietiden sex år. En anledning till den relativt långa bruttostudietiden är att forskarstudierna ofta bedrivs på deltid. Detta är särskilt uttalat för doktorander inom medicin och vårdvetenskap. Medianvärdet för nettostudietid motsvaras av fyra år. Doktorandernas medelaktivitet ligger på 62 procent, marginellt högre jämfört med föregående år och vilket för året motsvaras av 279,7 heltidsekvivalenter.

Fokus på digitalisering blir allt viktigare i alla utbildningar. Ett exempel är uppdragsutbildningen "Nya tider, ökade krav och förändrade villkor i förskolan". Maria Holm och Jennie Tikkanen lär sig nya digitala verktyg genom att som här styra en programmeringsbar robotboll. Foto: Örebro universitet.

2. UTBILDNING MED HÖG KVALITET

Under året har Örebro universitetet övergått till att huvudsakligen bedriva undervisning digitalt på distans. Omställningen har bidragit till många och delvis nya pedagogiska diskussioner och kollegiala utbyten som utgör viktiga komponenter i kvalitetsutvecklingen av utbildningen.

Inom ramen för Örebro universitets vision **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling** utgör Utbildning med hög kvalitet ett av fem utvecklingsområden. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Samtliga utbildningar, från grundnivå till forskarnivå, håller hög kvalitet.
- Aktiva forskare är delaktiga i all utbildning på samtliga nivåer.
- All utbildning präglas av aktivt utvecklad pedagogik, professionsrelevans, internationalisering, studentinflytande och kreativa lärmiljöer.
- Bildningsperspektivet ingår i alla utbildningsprogram.

Några viktiga delar i arbetet med att upprätthålla kvalitetsnivån och vidareutveckla universitetets utbildningar är att investera i rekrytering av lärare och forskare, att satsa på pedagogisk utveckling och erbjuda goda lärmiljöer. En annan central komponent är universitetets kvalitetssystem, där ansvar för kvalitetssäkring och -utveckling fördelas på flera nivåer i verksamheten. En stark koppling mellan utbildning och forskning är självklar för ett universitet. De satsningar som nu görs för att stärka forskningen vid universitetet kommer därför även att stärka kvaliteten i utbildningarna.

I och med den senaste tidens omställning diskuteras pedagogiska frågor inom utbildning i en helt annan omfattning än tidigare. En stor utmaning blir att fånga upp detta goda arbete och upprätthålla det framåt.

Fokus på utbildningskvalitet och kvalitetssäkring

Kvalitets- och verksamhetsplaneringsprocessen är kärnan i universitetets kvalitetssystem. Detta är utformat så att ansvarsområden identifieras, regelverk synliggörs och aktiviteter beskrivs. Kvalitetssystemet ska bidra till studenters och doktoranders lärande och skapa förutsättningar för bildning, utveckling och förnyelse inom ett

brett spektrum av samhällsområden. Vidare ska systemet, genom systematisk kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring på samtliga nivåer i organisationen, stödja hela utbildningsprocessen. Universitetskanslersämbetet kommer att genomföra en granskning av universitetets kvalitetssäkringsarbete inom både utbildning och forskning under 2022. Universitetet förbereder sig inför denna granskning på olika sätt. Bland annat har en genomlysning av det befintliga kvalitetssystemet för utbildning genomförts under året som grund för arbetet med att skapa ett gemensamt kvalitetssystem för både utbildning och forskning. Universitetsledningen har också besökt majoriteten av universitetets ämnesgrupper för att diskutera kvalitet och kvalitetssäkring.

Utbildningsstrategiska rådet hanterar universitetsövergripande och strategiska utbildningsfrågor. Förutom rapporter från översynen av universitetets kvalitetssystem och de aktiviteter som ingår har till exempel frågor om klassificering av kurser på utbildningsområden och hur kvalitet inom digital undervisning och examination kan uppnås diskuterats. Vidare har diskussioner förts om utbildningsprognoser för de kommande tre åren samt fördelningen av takbelopp till fakulteterna. Vid varje sammanträde får ledamöterna dessutom aktuell information om vad som sker inom det högskolepedagogiska området. En röd tråd i de ärenden som diskuterats under året är den omställning av utbildningen som gjorts med anledning av coronapandemin och hur kvaliteten i utbildningen kan säkerställas. Med utgångspunkt i dessa diskussioner har exempelvis fakulteternas takbelopp fastställts och beslut om nya riktlinjer för klassificering av kurser på utbildningsområden fattats. Vidare har det utvecklingsarbete som bedrivs vad gäller kvalitetssystemet kunnat drivas vidare efter klartecken från Utbildningsstrategiska rådet.

Frågor om kvalitet inom utbildningen har följts upp och diskuterats i verksamhetsdialoger med

fakultetsnämnder och institutioner. Detta har varit särskilt angeläget med anledning av coronapandemin och omställningen till digital undervisning och examination på distans. Örebro universitet har också ett ömsesidigt utbyte, med universiteten i Linköping och Umeå, i frågor som rör utbildningskvalitet. Samarbetet ger ett värdefullt erfarenhetsutbyte och ömsesidig hjälp med granskningsuppdrag som inkluderar extern part.

I fakultetsnämndernas kontinuerliga arbete ingår att inrätta, revidera och vid behov avveckla utbildningar. Under året har flera utbildningsprogram reviderats.

Universitetskanslersämbetets granskningar och erhållna examenstillstånd

Under året har lärosätet ansökt om och beviljats två examenstillstånd, dels den helt nya hälso- och sjukvårdskuratorsexamen, dels den reviderade läkarexamen. Utbildningarna, som kommer att genomföras i samarbete med Region Örebro län, startar under 2021.

Forskarutbildningen i nationalekonomi har efter en granskning av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) fått omdömet hög kvalitet. För forskarutbildningen i kemi har en självvärdering lämnats till UKÄ under hösten och beslut väntas våren 2021.

Utvärderingen av ämneslärarutbildningen, där universitetet ger inriktningen mot gymnasieskolan, resulterade i att fyra av fem granskade ämnen – svenska, samhällskunskap, musik samt idrott och hälsa – tillsammans med den utbildningsvetenskapliga kärnan fick omdömet hög kvalitet. Förutom det uppföljningsarbete som för närvarande pågår inom matematikämnet, som fick omdömet ifrågasatt kvalitet, gav utvärderingen även upphov till ett kvalitetsarbete inom hela ämneslärarutbildningen. Arbetet med återrapporteringen

av vidtagna åtgärder med anledning av resultaten av UKÄs utvärdering av Grundlärarprogrammet, inriktning f–3 och 4–6, där kvaliteten i lärosätets utbildningar ifrågasattes, har slutförts. Vid halvårsskiftet kom beskedet att UKÄ bedömer att utbildningarna nu håller hög kvalitet.

Intern utbildningsuppföljning

I universitetets kvalitetssystem för utbildning ingår intern uppföljning av utbildning i en sexårscykel. Fakultetsnämnderna har under året följt upp utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. År 2020 har flera utbildningsuppföljningar påbörjats, genomförts och avslutats, och vid slutet av 2021 ligger universitetet i fas med den interna sexårscykeln (se tabell 2:1). En begränsad uppföljning av de huvudområden som omfattas av ackreditering av The Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB) har också initierats vid Handelshögskolan. Detta då AACSB inte omfattar alla områden som ingår i universitetets kvalitetssystem.

De interna utbildningsuppföljningarna har bidragit till kvalitetsutveckling av utbildningen. Detta kan ses både vad gäller förbättringsarbeten inom ramen för de enskilda utbildningarna och i processerna kring utbildningsuppföljningarna. Vad gäller förbättringsarbeten inom ramen för enskilda utbildningar, det vill säga innehållsmässiga resultat, finns det några huvudspår som återkommer. Det mest framträdande är att de flesta huvudområden, med stöd i berörd fakultetsnämnds beslut om åtgärder, har arbetat aktivt med att förbättra utbildningens måluppfyllelse och forskningsanknytning. Även frågor kring söktryck, behovet att främja genomströmning samt personal- och rekryteringsfrågor har varit återkommande, liksom diskussioner kring beskrivningen

Tabell 2:1 Intern utbildningsuppföljningar 2020

Källa: Universitetskansliet, Örebro universitet

Avslutat under 2020	Pågående under 2020 (påbörjat år)	Påbörjat under 2020	
Byggteknik	Engelska (2019)	Arbetsterapi	Maskinteknik
Historia	Idrottsvetenskap (2019)	Biomedicinsk laboratorievetenskap	Medie- och kommunikationsvetenskap
Matematik	Omvårdnadsvetenskap (2019)	Datateknik	Nationalekonomi
Musikalisk gestaltning		Företagsekonomi	Rättsvetenskap
Musikvetenskap		Genusvetenskap	Sociologi
Måltidkunskap och värdskap		Humanistiska studier (Forskarnivå)	Statistik
Pedagogik		Informatik	Statskunskap
		Kulturgeografi	

av huvudområdets utbildningsidé. I de flesta fall har utbildningsuppföljningarna resulterat i ett huvudområdesövergripande kollegialt kvalitetsarbete, exempelvis via en gemensam handlingsplan, och bedrivits inom ramen för ordinarie verksamhetsprocess. Detta har främjat integreringen av de sexåriga utbildningsuppföljningarna och det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

Studenternas medverkan i uppföljningsprocessen har förtydligats under året och studenterna ges numer möjlighet att även medverka i skrivandet av självvärderingen och att lämna kommentarer på den, antingen via studentombud eller via studentkåren. Studenterna har även inflytande på fakultetsnämndernas hantering via studentrepresentation i nämnderna.

Kvalitetsförstärkande åtgärder inom vissa utbildningar

De höjda ersättningsbeloppen för vissa utbildningsområden ska, tillsammans med universitetets ordinarie satsningar på kvalitetsförstärkande åtgärder, bidra till högre kvalitet inom berörda utbildningar. Förutom att öka undervisningstiden inom flera utbildningar inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap har medlen använts till utvecklingsarbeten vad gäller såväl innehåll och pedagogik som verksamhetsförlagd utbildning, se exempel nedan.

- Det kvalitetsstärkande arbetet inom universitetets lärarutbildningar har fortgått. Under året har tillgängliga medel, inklusive de höjda ersättningsbeloppen, använts dels för att fortsatt utveckla och förstärka utbildningarna, dels för att hantera den omställningsprocess som pandemin inneburit. Ambitionen har varit att skapa en mer sammanhållen utbildning, stärka och tydliggöra progressionen i vetenskaplighet och vetenskaplig metod inom programmen, samt utveckla och stärka programmens kurser. Då en stor del av undervisningen med kort varsel övergått till att ges digitalt på distans har ett omfattande arbete med att ändra undervisnings- och examinationsformer med bibehållen kvalitet genomförts.
- Utifrån erfarenheten att allt fler studenter behöver mer tid med sina lärare inom området akademiskt skrivande har institutionerna fortsatt arbetat med att utveckla nya former för handledning och återkoppling. Metoder har utvecklats och kursupplägg har förändrats för att stärka förmågan till självständig kritisk analys och förmågan att kommunicera i skrift. Mer tid har schemalagts för handledning och seminarier, för att öka studenternas möjlighet att få återkoppling på sina arbeten.

- Med hjälp av den extra resurs som kvalitetsförstärkningen bidrog till, har Musikhögskolan – utöver konkret omställning till distans – vidareutvecklat praktisk pedagogisk undervisning och examination inom området Teater och scenkonst. Som exempel innebar ett förändrat fokus från scenens visuella design till auditiv rumslig design att ett nytt kursupplägg utvecklades för att stärka studenternas förmåga till reflektion över konstnärliga val och aspekter i fler kontexter av gestaltungsarbete än tidigare.
- För flera utbildningar, exempelvis inom hälso- och sjukvårdsområdet, har formerna för en förbättrad handledning under VFU-kurserna utvecklats. Ett nytt bedömningsinstrument har implementerats i sjuksköterskeprogrammet, vilket har stärkt kvaliteten samt ökat likvärdighet och rättssäkerhet. Samarbetet med kommuner som saknar kliniska adjunkter har stärkts genom nya samverkansformer som möjliggör för studentansvariga att få träffa kliniska adjunkter och kvalitetssamordnare för kvalitetssamtal. Vidare har formaliserad pedagogisk coaching med regionens kliniska adjunkter initierats.

Kvalitetsförstärkningen har sammanfattningsvis möjliggjort för universitetet att lägga mer tid på utvecklingsarbeten samt utöka mängden lärarledd tid.

Utbildningsutbud och studentrekrytering

Fokus på attraktiva utbildningar

Vid Örebro universitet ska alla utbildningar ge goda förutsättningar för ett livslångt lärande. Under den senaste tioårsperioden har utbildningsutbudet kännetecknats av en tydlig inriktning mot professionsinriktade utbildningar, något som visat sig attraktivt för både studenter och arbetsgivare. Utbildning riktad till unga utgör basen för det livslånga lärandet och är viktig både för att de ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och för delaktighet i samhället i stort. Universitetet arbetar aktivt med bildningsbegreppet och utbildningarna lägger grunden för och vidareutvecklar studenternas förmåga att kommunicera samt hantera och kritiskt bearbeta information. Inom ramen för universitetets utbildningsprocess, det vill säga ta fram och vidareutveckla program och kurser, undervisa och examinera, ska samtliga lärare vara engagerade i universitetets utbildning på samtliga tre nivåer. Detta skapar förutsättningar för såväl forskningsanknytning och relevans som progression inom utbildningen. Professionsinriktningen återspeglas i universitetets fem största utbildningsprogram år 2020, sett till antalet helårsstudenter, Läkare-, Socionom-, Sjuksköterske-, Civilekonom- och Juristprogrammet.

Samtidigt som de professionsinriktade utbildningarna har skapat stabilitet i verksamheten har det inneburit en nedprioritering av både fristående kurser och nätbaserad utbildning, vilket resulterat i färre valmöjligheter för studenterna samt minskad möjlighet att studera vid lärosätet under kortare perioder. Möjligheterna till kontinuerlig kompetensutveckling och lärande genom hela arbetslivet behöver ytterligare stärkas för att få en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. En översyn av universitetets utbildningsstrategi initierades under 2019. Målet är att skapa utrymme för större flexibilitet i utbudet när det gäller fördelning och dimensionering av utbildningsprogram och fristående kurser samt att i högre utsträckning tillgodose yrkesverksammas behov av kompetensutveckling och bidra till ett livslångt lärande. De utbildningsåtgärder som regeringen genomförde under 2020 har fungerat som en katalysator i universitetets omställning av utbildningsutbudet. På kort tid har utbildningsutbudet justerats för att tillmötesgå de nationella behoven av utbildning inom områden där det bedöms råda en brist på kompetens genom utbildning. Detta ger studerande möjlighet att vidareutveckla tidigare kompetens eller ställa om till en annan inriktning eller ett annat yrke. Universitetet genomför via fakulteterna en kartläggning av sina program och kurser i syfte att utveckla en utbildningsstrategi som vägledning för kommande strategiska prioriteringar.

Nationellt sett ökade antalet förstahandssökande till program inför höstterminen 2020 med 15 procent, jämfört med höstterminen 2019. Ökningen av antalet förstahandssökande till program vid Örebro universitet låg i paritet med den nationella ökningen. Många utbildningsprogram har ett stabilt, högt

söktryck och av landets 40 mest sökta utbildningsprogram år 2020 fanns fyra vid Örebro universitet. Det växande nationella intresset för att studera fristående kurser har uppmärksammats inom universitetet. Ett större kursutbud kan idag endast genomföras genom en omfördelning av resurser från utbildningsprogram till fristående kurser eller en utökning av universitetets takbelopp.

Fokus på campusutbildning, framför nätbaserad utbildning, har varit en medveten strategi för universitetet, bland annat för att genomströmningen på de utbildningar som bedrivs på campus är högre. Det ska dock tilläggas att samtliga utbildningar bedriver ett aktivt digitaliseringsarbete, där allt mer material tillhandahålls via webbtjänster eller -sidor. Av universitetets 9 725 helårsstudenter är det 494, det vill säga 5 procent, som läst nätbaserad utbildning under 2020 (se tabell 2:2). Som en följd av coronapandemin har universitetet under året gjort stora arbetsinsatser för att även utbildningar som formellt sett inte är nätbaserade, ska kunna genomföras på ett säkert sätt – vilket i många fall inneburit omställning till undervisning och examination digitalt på distans (se vidare under rubriken Omställning till digital undervisning på distans, sidan 28).

Hög etableringsgrad på arbetsmarknaden

Av Universitetskanslersämbetets senaste statistik kring etablering på arbetsmarknaden (publicerad 2020-03-18) framgår att 88 procent av de som examinerades från Örebro universitet på grundnivå eller avancerad nivå under läsåret 2015 var etablerade på arbetsmarknaden 1–1,5 år efter examen. Detta är en hög etableringsgrad jämfört med övriga universitet som verkar inom fler än ett vetenskapsområde och kan härledas till universitetets fokusering på professionsinriktade utbildningar.

Tabell 2:2 Antal helårsstudenter i anslagsfinansierad utbildning

Källa: Ladok

Kurstyp		2020			2019			2018		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Fristående kurser	Campus	974	52,6 %	47,4 %	841	54,2 %	45,8 %	1 013	55,0 %	45,0 %
	Nätbaserad ¹⁾	359	63,2 %	36,8 %	271	66,1 %	33,9 %	253	67,0 %	33,0 %
	Total	1 333	55,4 %	44,6 %	1 112	57,1 %	42,9 %	1 266	57,4 %	42,6 %
Kurser i program	Campus	8 257	61,1 %	38,9 %	8 110	61,0 %	39,0 %	7 779	61,2 %	38,8 %
	Nätbaserad ¹⁾	135	80,0 %	20,0 %	128	82,0 %	18,0 %	113	82,1 %	17,9 %
	Total	8 392	61,4 %	38,6 %	8 238	61,3 %	38,7 %	7 892	61,5 %	38,5 %
TOTAL		9 725	60,5 %	39,5 %	9 350	60,8 %	39,2 %	9 158	60,9 %	39,1 %

1) Med "Nätbaserad" avses ordinarie högskoleutbildning som bedrivs digitalt på distans, det vill säga ej öppen nätbaserad utbildning.

Hög rekrytering från orter utanför Örebro län

Örebro universitet är riksrekryterande. Av de förstahandssökande inför höstterminen 2020 kom strax över hälften från orter utanför Örebro län. I tabell 2:3 visas, förutom utvecklingen av de tio mest sökta programmen, även geografisk härkomst för förstahandssökande. Kategoriseringen nationell eller regional härkomst baseras på den förstahandssökandes geografiska härkomst vid ansökningstillfället (om ett program har övervikt av sökande från Örebro län kategoriseras det som regionalt rekryterande). Andelen förstahandssökande nationellt som har en utbildning vid Örebro universitet som förstahandsval har, i likhet med de senaste åren, ökat inför höstterminen 2020. Detta bekräftar att Örebro universitet har en etablerad position som ett nationellt sett attraktivt utbildningsval.

Strategiska satsningar inom utbildningsområdet

Örebro universitet har under de senaste åren genomfört ett antal strategiska satsningar som syftar till att på olika sätt stärka kvaliteten i utbildningarna.

Universitetslektorer med högskolepedagogisk inriktning och pedagogiskt utvecklingsarbete

För att betona och ytterligare synliggöra värdet av pedagogiskt arbete görs under åren 2018–2021 en strategisk satsning på lektorer med högskolepedagogisk inriktning, fördelade över samtliga fakultetsområden. Lektorerna delar sin arbetstid mellan sin akademiska ämneshemvist och ett universitetsövergripande kollegium som samordnas av Högskolepedagogiskt centrum. I kollegiet ingår även två gästprofessorer med högskolepedagogisk inriktning, vilket har stärkt forskningsförankringen av den pedagogiska utvecklingsverksamheten.

Under hösten 2020 genomfördes en utvärdering av satsningen som kommer att ligga till grund för en eventuell ny utlysning. Utvärderingen visar bland annat att satsningen har bidragit till en ökad samsyn kring högskolepedagogiska frågor, att värdet av ett universitetsövergripande kollegialt utbyte är stort samt att de pedagogiska lektorernas uppdrag på både central och lokal nivå fungerat bra. De utmaningar som lyfts fram är bland annat kopplade till att det vid universitetet inte finns något etablerat akademiskt ämne eller tillhörighet för högskolepedagogisk forskning. För vissa individer har det varit svårt att balansera arbetet på universitetsövergripande nivå med arbetet i det egna ämnet.

Den satsning på pedagogiska utvecklingsprojekt som 2018 initierades via fakultetsnämnderna har fortsatt även 2020. Högskolepedagogiskt centrum fortsätter i nära dialog med fakultetsnämnderna att publicera rapporter som dokumenterar utvecklingsprojekt i syfte att sprida goda exempel av pedagogiskt utvecklingsarbete inom och utom lärosätet. Forskning på pedagogisk utveckling har under 2020 utvecklats så att det tydligare stärker utvecklingsverksamheten som koordineras av Högskolepedagogiskt centrum. En seminarierie och en intern konferens om högskolepedagogisk forskning har under året utvecklats kontaktytorna mellan ämnen, institutioner och fakulteter.

Amanuenssatsning

I syfte att avlasta universitetets lärare inom undervisning och/eller administration har centrala medel under några år avsatts för att möjliggöra för institutionerna att anställa amanuenser. En uppföljning visar att amanuenserna förutom att bidra till den tänkta avlastningen även fungerat

Tabell 2:3 Sökande till de 10 mest sökta programmen samt deras geografiska härkomst

Källa: UHR

Utbildning (placering)	Totalt antal sökande			1:a handssökande							
	HT20	Kvinnor	Män	HT20	Kvinnor	Män	Nationellt	Regionalt	Kategori	HT19	HT18
Läkarprogrammet (9)	5 141	64 %	36 %	632	60 %	40 %	78 %	22 %	N	473	346
Juristprogrammet (16)	4 683	69 %	31 %	586	66 %	34 %	65 %	35 %	N	537	581
Kriminologiprogrammet (21)	4 068	79 %	21 %	836	82 %	18 %	77 %	23 %	N	669	536
Psykologprogrammet (36)	3 243	72 %	28 %	401	68 %	32 %	54 %	46 %	N	333	334
Socionomprogrammet (45)	2 972	82 %	18 %	428	86 %	14 %	44 %	56 %	R	394	367
Civilekonomprogrammet (93)	1 987	44 %	56 %	347	40 %	60 %	57 %	43 %	N	315	309
Personalvetarprogrammet (124)	1 764	80 %	20 %	305	79 %	21 %	50 %	50 %	-	253	268
Sjuksköterskeprogrammet (126)	1 749	83 %	17 %	397	82 %	18 %	24 %	76 %	R	347	297
Ekonomiprogrammet (133)	1 694	43 %	57 %	249	42 %	58 %	51 %	49 %	N	195	209
Medier, kommunikation och PR (270)	1 099	74 %	26 %	209	75 %	25 %	56 %	44 %	N	203	200

som ett utökat stöd till studenterna. Ansvaret för finansieringen kommer från och med 2021 successivt att föras över till institutionerna.

Stöd för högskolepedagogisk utveckling

Pedagogisk utveckling är en central del i arbetet med att säkerställa hög kvalitet i universitetets utbildningar. Som stöd till det pedagogiska utvecklingsarbetet på institutionerna finns Högskolepedagogiskt centrum. Huvuduppdraget är att erbjuda kompetensutveckling för universitetets lärare i högskolepedagogik med särskilt fokus på examination och bedömning, hållbar utveckling, breddat deltagande, jämställdhetsintegrering, bildning och digitalt lärande. Högskolepedagogiskt centrum arbetar också med pedagogiska frågor på strategisk nivå, som exempelvis ökad genomströmning och breddat deltagande. Även andra funktioner inom stödfunktionerna, exempelvis Funka och Akademiskt skrivcentrum, ger universitetets lärare stöd i det pedagogiska arbetet.

Under året har det högskolepedagogiska kursutbudet utvecklats för att möta nya behov hos lärarna. Den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen är uppdelad i tre obligatoriska kurser som tillsammans motsvarar sju veckors heltidsstudier. Vidare finns ett bredare utbud av valbara kurser. En ny valbar kurs 2020 var Hållbar utveckling i utbildning. Den spetskompetens som finns inom forskning om hållbar utveckling på universitetet används där för att stärka förmågan hos lärare och programansvariga att integrera hållbarhetsperspektiv i undervisningen.

Arbetet på Högskolepedagogiskt centrum har förstås även präglats av den kraftigt ökade digitaliseringen av utbildning under året. Eftersom universitetet redan 2018 hade investerat i pedagogiska utvecklare med inriktning mot digitalt lärande för att driva utvecklingen av digitalisering av utbildning var Örebro universitet mycket väl förberett för en snabb omställning till digital undervisning och examination. Det fanns redan en genomarbetad strategi för digital utbildning som gjorde att stödet till lärare snabbt kunde skalas upp med bibehållen kvalitet.

Bildningsperspektiv i alla utbildningsprogram

Örebro universitet har som långsiktigt mål att integrera bildning i samtliga utbildningsprogram. För att rama in detta arbete har universitetet startat en seminarieserie som utgår från begreppet bildning och som under 2020 gästas av bland andra idéhistorikern Sverker Sörlin. Under året har fakulteterna bland annat initierat ett antal

utvecklingsprojekt om integrering av bildningsperspektivet i utbildningen. Därutöver har en rapport tagits fram där författare från tio olika ämnen vid universitetet reflekterat över vad bildning och hållbar utveckling kan betyda för undervisning och forskning i respektive ämne. Tanken är att rapporten ska kunna användas i diskussioner vid utveckling av utbildningsprogram. Inom den högskolepedagogiska verksamheten har bildningsperspektivet integrerats i två högskolepedagogiska kurser och en workshop om bildning arrangerats i samarbete med två andra lärosäten.

Infrastruktur för utbildning

I syfte att stödja och höja kvaliteten i utbildningen vid Örebro universitet genomfördes under 2018 och 2020 universitetsgemensamma investeringar i infrastruktur för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Dessa inbegrep både anskaffning av utrustning i form av instrument, apparatur och/eller förbrukningsmaterial och utveckling av lärmiljöer. Infrastruktur som nyttjas inom ramen för något av universitetets professionsinriktade utbildningsprogram har prioriterats samt infrastruktur som möjliggör hållbar och flexibel pedagogik i undervisning och examination. Den övervägande delen av de ansökningar som beviljades medel under 2020 kan hänföras till sist nämnda prioriteringskategori.

Teknikutveckling i samverkan

Vid Örebro universitet bedrivs nydanande forskning inom artificiell intelligens (AI), robotik och autonoma system, vilken har en särskilt framskjuten roll inom samverkan mellan näringsliv och akademisk forskning. Fokusområdet Teknikutveckling i samverkan initierades med ambitionen att fördjupa universitetets samverkan med näringslivet och den offentliga sektorn och därigenom stärka lärosätets teknologiska profil. Genom att stimulera samarbeten över vetenskapsområden och ämnesgränser skulle också flera ämnen vid universitetet kunna dra nytta av den samverkan som ofta sker mellan näringslivet och teknikämnen. Från början var Teknikutveckling i samverkan inriktat på så kallade samverkanslektorer som på halvtid bedriver undervisning och egeninitierad forskning och på den andra halvan av sin arbetstid bedriver samverkan med näringslivet. Tekniska förändringar sker i allt snabbare takt och kort efter utlysningen av samverkanslektortjänsten blev det allt tydligare att universitetets höga kompetens inom AI var efterfrågad bland flera samverkanspartners, varför universitetet beslutade

att strategiskt lyfta AI som en del i fokusområdet Teknikutveckling i samverkan. En vicerektor har utsetts med uppdraget att hålla samman universitetets satsning på AI, koordinera samverkan mellan universitetet, näringslivet och offentlig sektor samt sprida och integrera AI i fler delar av universitetets verksamhet. Exempelvis bedrivs ett arbete med att stärka utbildningsprogram vid universitetet med innehåll kring digitalisering och AI.

Det nationella behovet av kompetensutveckling för yrkesverksamma inom AI-området är högaktuellt. I syfte att tillgodose det behovet har universitetet under de senaste åren, med finansiering från såväl regeringen via AI Competence for Sweden, som från Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KKS) genom kompetensutvecklingsprogrammen Smarter och Smarter 2.0, erbjudit kurser för yrkesverksamma, med nära koppling till den snabba utvecklingen inom forskningen. Detta resulterade i att universitetet, jämfört med övriga lärosäten, i regeringens satsning på korta kurser erhöll den största tilldelningen av medel (se vidare nedan under rubriken Utökad antal högskoleplatser under 2020).

Den långsiktiga ambitionen är att etablera Örebro universitet som en viktig nationell nod för flera tekniska områden. Just nu är AI i fokus, men det finns andra områden som kommer att vara relevanta på längre sikt. Syftet är att utveckla ett ekosystem där forskning, utbildning och samverkan kan stimulera och utveckla varandra och därmed bidra till uppfyllandet av både universitetets egna mål och samhällets utveckling.

Utbyggnad av högskolan

Utökad antal högskoleplatser under 2020

Regeringen gjorde under 2020 bedömningen att det med anledning av coronapandemin fanns ett stort behov av utbildning. Utbildning behövs för att vidareutveckla tidigare kompetens, ställa om till en annan inriktning eller ett annat yrke, eller för att inhämta nya kunskaper. För att bland annat ge arbetslösa möjlighet att läsa in behörighet för att vidareutbilda sig inom högskolan utökades under våren antalet högskoleplatser på sommarkurser och basår. Lärosätena erhöll även medel för bristyrkesutbildningar, livslångt lärande och korta kurser, samt för att stärka kapaciteten för att bedriva distansundervisning och öka utbudet av öppen nätbaserad utbildning. Enligt regeringen skulle medlen för bristyrkesutbyggnaden i första hand användas för utbildningar där det bedöms råda en brist på kompetens, men även för

att bygga ut utbildningar med ett högt söktryck. De ökade resurserna kunde också användas för att bygga ut utbildningar som kan underlätta för personer som är i behov av omställning.

Vid Örebro universitet har tre sommarkurser genomförts under 2020, en i grundläggande statistik, en i sånggestaltning och en på temat närproducerat, vilt och hållbart till restaurangen. Vidare har platserna på tekniskt basår utökats och universitetet erbjuder återigen, med start redan hösten 2020, naturvetenskapligt basår. Platserna inom utbyggnaden av bristyrkesutbildningar och utbildningar som kan kopplas till livslångt lärande har fördelats framförallt på utökningar av platsantalet på välsökta redan existerande utbildningar, men även på fristående kurser, både befintliga och nya. Bland annat har platserna på universitetets specialistsjuksköterske-, psykolog- och socionomprogram utökats och röntgensjuksköterskeprogrammet har, efter att ha ställts in 2019, åter erbjudits. För att tillmötesgå behovet av kompetensutveckling för yrkesverksamma ökades antalet platser på fristående kurser med högt söktryck, här kan exempelvis nämnas kurser i idrott, kvalitetsteknik, retorik och statskunskap. Vidare startades några helt nya kurser, nämnas kan exempelvis Juridisk introduktionskurs och Vårdhygien. Universitetets utbildningsutbud kommer från och med 2021 utökas med hälso- och sjukvårdskuratorprogrammet, ett område där det råder stor brist på kompetens. Utvecklingsarbete pågår dessutom för att återigen erbjuda Kompletterande pedagogisk utbildning från och med höstterminen 2021.

Trots att satsningarna erhöles med kort varsel och under en period när universitetets lärare arbetade hårt för att ställa om till digital undervisning och examination på distans har universitetet lyckats genomföra en utbildningsutbyggnad inom prioriterade områden i enlighet med regeringens önskemål. Det är enbart vad gäller basåren, det vill säga de behörighetsgivande utbildningarna, och sommarkurserna som universitetet inte når upp till det antal helårsstudenter och helårsprestationer som motsvarar fördelade medel. För redovisning av antal helårsstudenter och helårsprestationer inom dessa utbildningar, se vidare i Årsbokslutet under rubriken Redovisning av takbelopp, tabell 3.

Örebro universitet erbjuder sedan tidigare AI-kurser inom programmet Smarter som finansieras av KKS och har i samverkan med sex andra lärosäten inom AI Competence for Sweden tagit fram ett kursutbud för yrkesverksamma (se ovan under

rubriken Teknikutveckling i samverkan). Tack vare de medel som erhöles inom ramen för regeringens utbildningssatsning på korta kurser har universitetets utbud ytterligare utökats. I samband med detta förenklades ansökningsprocessen för yrkesverksamma inom industrin till ett så kallat snabbspår och kurserna, som tidigare krävt fysisk närvaro vid tre tillfällen, ges nu helt digitalt på distans. Detta resulterade i ett ökat antal ansökningar och att deltagarna nu kommer från ett större geografiskt upptagningsområde. Under året har sju kurser med en omfattning av 3 högskolepoäng erbjudits, se tabell 2:4 nedan. Av totalt 160 ansökningar under höstterminen visade sig 92 ha valt snabbspåret, medan 68 sökte den ordinarie vägen genom antagning.se. Sammanlagt har 174 personer deltagit i kurserna.

Genom en enkätundersökning har deltagarnas upplevelser av de två olika ansökningsprocesserna kunnat jämföras. Detta har gett många värdefulla insikter i hur målgruppen för snabbspåret – yrkesverksamma inom industrin – upplever kontakten med akademien.

Omställning till digital undervisning på distans

Under coronapandemin har Örebro universitetet övergått till att huvudsakligen bedriva undervisning digitalt på distans och de medel som erhöles för ändamålet inom ramen för regeringens utbildningssatsning har använts för utveckling av ny teknik och pedagogik. Även om övergången har inneburit många utmaningar har lärare och övrig personal gjort en gedigen insats för att lyckas med den snabba omställningen till digital undervisning och examination på distans. Samtidigt som utbildningen ska hålla hög kvalitet och bedrivs i enlighet med universitetets pedagogiska grundsyn har behovet av både flexibilitet

och hållbarhet i undervisning och examination aktualiserats under omställningen. På så sätt har omställningen bidragit till ökade pedagogiska diskussioner och kollegiala utbyten och den pedagogiska medvetenheten i organisationen har höjts under kort tid. Det gäller nu att värna om och stärka det utvecklingsarbete som påbörjats för att genom flexibel och hållbar pedagogik kunna hantera både campusundervisning och digital undervisning på distans.

Frågor som rör examination har diskuterats i mycket stor omfattning, både vad gäller rätts-säkerhet och hur examinationer konstrueras och uppgifter formuleras för att säkerställa att studenterna tillägnat sig de kunskaper och färdigheter de ska ha enligt kurs- och examensmål. Den omställning av examinationsformer som har skett, och fortfarande sker, kan innebära att fördelningen av tid för att examinera behöver ses över och därtill kan det bli nödvändigt att stärka samverkan kring examinationer inom lärarlagen. Kollegiala samarbeten inom och mellan lärarlag och interprofessionellt över organisationsgränser är en förutsättning för att nå pedagogisk hållbarhet och hög kvalitet. Även om den snabba omställningen har varit en utmaning, har den också visat hur digitalisering kan och ska vara ett verktyg för att skapa en flexibel, tillgänglig, inkluderande och jämlik utbildning både när den genomförs på campus och digitalt på distans.

För att stärka universitetets kapacitet att bedriva undervisning digitalt på distans har ett stort fokus lagts på pedagogiskt stöd till lärare. Flera satsningar har därför gjorts inom det högskolepedagogiska området:

- Universitetets interna kvalitetsutvärderingar visar att kollegiala arbetsformer inom utbildningsverksamheten varit en framgångsfaktor för

Tabell 2:4 Antal deltagare, korta kurser

Källa: Ladok

Utbildning	VT2020			HT2020			2020		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
AI-baserade sökmetoder för mobila robotar	11	3	8				11	3	8
Autonoma robotar och ROS	5	-	5				5	-	5
Introduktion till artificiell intelligens	26	5	21	27	6	21	53	11	42
Distribuerad artificiell intelligens och multiagent system				18	1	17	18	1	17
Maskininlärning del 1				37	3	34	37	3	34
Mixed Reality i industriella tillämpningar				14	5	9	14	5	9
Reinforcement Learning del 1				36	1	35	36	1	35
Totalt	42	8	34	132	16	116	174	24	150

att bedriva väl fungerande digital undervisning på distans. Utifrån detta har Högskolepedagogiskt centrum utvecklat ett stöd för att arbeta med lärarlag och pedagogiska ledare i syfte att ytterligare stärka kollegiala arbetsformer. Detta arbete är en långsiktig satsning på den typ av kapacitetsbyggande som krävs för hållbar hybrid- eller digital undervisning på distans.

- En resursbank för lärare har byggts upp på universitetets externa webbplats med huvudrubriker som ”Hur undervisar jag digitalt på distans?” och ”Hur examinerar jag digitalt på distans?” Lärarresursen har besökts av såväl universitetets lärare som lärare från andra lärosäten.
- Workshoppar och utbildningar har hållits inom flera områden, som exempelvis skapandet av rättssäkra frågor för hemtentamen som prövar kunskapsmålen, aktiverande undervisning i lärplattformen, interaktivitet i webbföreläsningar, utvecklande grupparbeten på distans och kreativa former för digital examination.
- Pedagogisk vägledning kring digital undervisning och examination har erbjudits, både i öppna forum (drop-in) samt efter beställning.
- Stödet för att tillgängliggöra digitalt undervisningsmaterial har utökats, exempelvis genom undertextning, kvalitet på inspelade filmer, design av resurser i lärplattformen, tillgänglighetsanpassade dokument och olika former av interaktion med studenter. Dessutom kan lärare numer beställa undertextning av filmer från universitetets Studenttjänster.
- Samarbetet mellan systemadministration, teknisk support och pedagogiskt stöd har systematiserats och arbetsfördelningen har blivit mer effektiv för att kunna säkra ett snabbt och behovsanpassat stöd till lärare och studenter med fokus på pedagogisk kvalitet och rättssäkerhet.
- Ett antal lärosalar för hybridundervisning har iordningställt, detta för att möjliggöra simultan undervisning på campus och digitalt på distans.
- En konsekvensbedömning av möjligheter till övervakning av examinationer i Zoom har genomförts för att ge stöd till institutionerna att bedriva rättssäker examination digitalt på distans.
- Utöver de lokala satsningar som gjorts för att stärka universitetets kapacitet att bedriva undervisning digitalt på distans har Örebro universitet även deltagit aktivt i det nationella arbetet för att utveckla sådan undervisning.

Universitetet har genom sin representant i IT-HUs (IT i högre utbildning) styrelse initierat ett nationellt nätverk kring digitala examinationer med deltagare från de flesta lärosäten samt SUHF, UKÄ, SUNET och Swednet. I nätverket deltar bland annat jurister, IKT-pedagoger, universitetslärare och pedagogiska utvecklare. En annan av de pedagogiska utvecklarna med inriktning mot digitalt lärande sitter med i SUHFs arbetsgrupp för att tolka lagstiftningen kring digital tillgänglighet på nationell nivå.

Det som varit universitetets styrka under årets omställningsarbete är främst det pedagogiska fokus som lärosätet, sedan satsningen på högskolepedagogik som inleddes under 2018, haft på arbetet med digitalisering av utbildning.

Läro- och förskolläroarbetsutbildning

Att vidareutveckla kvaliteten inom universitetets läroarbetsutbildningar är ett av tre uttalade fokusområden som fastställts av universitetsledningen. Målet med fokusområdet Framtidens läroarbetsutbildning, som drivs i form av ett utvecklingsprojekt, är att utveckla universitetets läroarbetsutbildning till en utbildning med hög kvalitet som bedrivs i stimulerande läroarbetsmiljöer och som kännetecknas av ett högt söktryck från motiverade studenter. Projektet arbetar nära läroarbetsutbildningens ordinarie verksamhet och involverar alla program och ämnen som bedriver läroarbetsutbildning. Samverkan med skolhuvudmännen i regionen har stärkts under året, vilket har varit en viktig förutsättning för projektets genomförande. Aktiviteten i projektet har, trots pandemin, varit hög under 2020 och går under 2021 stegvis över i en implementeringsfas. Flera delprojekt genomförs i samverkan med stödverksamheter och enheter som vanligtvis inte är involverade i läroarbetsutbildningen. Exempel på sådana delprojekt är Nya läroarbetsmiljöer och Samverkan för ökad skolnäroarbetsutbildning.

Redan i början av 2017 togs beslut vid Örebro universitet om att permanenta försöksverksamheten med övningsskola och övningsförskola. Från och med hösten 2018 organiseras och genomförs all verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom läroarbetsutbildningen i linje med detta. Ett ramavtal som reglerar parternas åtaganden, undertecknat av Örebro universitet och samverkande skolhuvudmän, implementerades under 2019. Ramavtalet förutsätter en större samverkan kring VFU än tidigare avtal och att genomförd utbildning följs upp på ett mer strukturerat sätt, se tabell 2:5 nedan. Under 2020 har organisationen med besökande universitetslärare som håller i handledarse-

minarier fortsatt. För att ytterligare stärka kompetensen har en introduktionskurs genomförts vid två tillfällen under året för handledare som ännu inte deltagit i handledarutbildning. Vidare har ett utvecklingsarbete initierats för att utveckla organisationen med universitetslärares besök i skolverksamheten under VFU, där kurs- och programansvariga samt verksamhetsutvecklare inom VFU har deltagit i arbetet. För att ytterligare höja kvaliteten i bedömningen av lärarstudenters VFU har en rutin för trepartssamtal inom grundläraryt utbildning fastställts.

En väl utvecklad samverkan med skolhuvudmännen är, som sagt, en förutsättning för en lärarutbildning med hög kvalitet, inte minst inom VFU. Antalet platser inom VFU tillgodoses inom Förskollärarytprogrammet och Grundlärarytprogrammet. Inom Ämneslärarytprogrammet råder fortfarande viss brist på platser. En bidragande orsak till detta är att antalet gymnasieskolor i regionen och de VFU-placeringar de kan ta emot är få i förhållande till antalet utbildningsplatser på universitetets lärarutbildningar.

Det finns en ömsesidig vilja till samverkan bland samtliga aktörer inom regionen för att stärka lärosätets lärarutbildningar och bidra till att, utöver lärosätets nationella uppdrag, tillgodose regionens och kommunernas behov av lärarkompetens. Inom ramen för Framtidens lärarutbildning har under året 14 verksamma lärare från länets förskolor och skolor varit parallellt verksamma i lärarutbildningen som adjungerade adjunkter. För att ytterligare stärka samverkan mellan lärosätet, regionen och skolhuvudmännen fattades under året ett beslut om att inrätta Lärarutbildningens regionala samverkansråd. Syftet med samverkansrådet är att möjliggöra för deltagande parter att mötas för information och dialog kring övergri-

pande frågor som rör lärarutbildning, utveckling och forskning inom skolområdet, lärarförsörjning samt omvärldsbevakning.

Regionalt utvecklingscentrum (RUC) utgör navet för forskningsbaserad samverkan mellan lärarutbildningen vid Örebro universitet och regionens förskolor och skolor. Detta innebär att RUC för samman kompetenser inom skolrelevant forskning i flera olika forum. RUC har en bred syn på regional samverkan präglad av ömsesidig nytta. RUC satsar på regionens skolledare genom att skapa långsiktigt hållbara strukturer för erfarenhetsutbyte och kunskapsför djupning och ger bland annat samverkansstöd för flera didaktiska nätverk. Ett av dessa, Skolledarnätverket, är tänkt att ge olika perspektiv för rektorers utvecklingsarbete i förskola och skola. RUC leder även ett regionalt kollegialt lärande för skolledare med benämningen Att leda forskningsbaserad skolutveckling. Det ger teoretiska perspektiv på pedagogiskt ledarskap och att leda forskningsbaserad skolutveckling samt ett erfarenhetsbaserat lärande med utgångspunkt i skolledarnas egna utvecklingsarbeten på respektive förskolor och skolor. Den årligen återkommande Regionala skolledarkonferensen ställdes in under 2020 på grund av coronapandemin. Där möts i normalfallet forskare och skolledare under olika teman som rör ledning av förskola och skola. RUC samordnar även praktisknära forskningsprojekt, erbjuder uppdragsutbildningar samt stödjer Skolverket och andra skolmyndigheter i flera regionala och nationella satsningar.

I regleringsbrevet för 2016 och 2017 uppdrogs Örebro universitet att öka antalet platser på Förskollärarytprogrammet, Grundlärarytprogrammet, Specialpedagogiskt program samt på den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU). Utbyggnaden avsåg en ökning av det totala antalet programnybör-

Tabell 2:5 Antal helårsstudenter för VFU-placeringar inom och utanför övningsskola

Källa: Ladok

Program	VFU inom övningsskola/övningsskola			VFU utanför övningsskola/övningsskola		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förskollärarytprogrammet	28,7	28,4	0,4	0,4	0,4	-
Grundlärarytprogrammet, inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3	22,6	20,8	1,8	2,4	2,2	0,2
Grundlärarytprogrammet, inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6	17,2	12,6	4,5	0,6	0,6	-
Ämneslärarytprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan	40,6	19,6	21,0	1,5	0,7	0,7
Ämneslärarytprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan – Musik	2,4	0,7	1,6	-	-	-
Totalt	111,5	82,2	29,3	4,9	3,9	1,0

jare med 123. I regleringsbrevet för 2019 fick lärosätet i uppdrag att utöka antalet programnybörjare på Förskolläraryrket och Grundläraryrket med ytterligare totalt 15 programnybörjare.

När det gäller antalet programnybörjare på Förskolläraryrket har det skett en ökning under perioden 2014–2020 med 26. Motsvarande siffra för Grundläraryrket är 33. Uppdraget till lärosätet var att öka antalet nybörjare på Förskolläraryrket med 35 och Grundläraryrket med 45 (30 på inriktningen f–3 och 15 på valfri inriktning). Det innebär att lärosätet behöver fortsätta arbetet med att nå målen om en utökning av antalet nybörjare på programmen. Bedömningen är att det största hindret för att nå dessa mål är svårigheten att rekrytera disputerade lärare inom området barns lärande i förskolan och grundskolans tidiga år. Insatser görs i form av kompetensutveckling av redan befintlig personal i syfte att möjliggöra en utökning av lärarresurserna och därmed nybörjarplatserna på de båda programmen. Nämnas kan forskarstudier på halvfart samt utlysning av anställningar med fördelaktiga villkor för forskning med relevans för området. Även utlysta doktorandanställningar inom forskarskolan Utbildningsvetenskap med inriktning mot didaktik (UVD) har riktats mot områdena förskola och grundskolans tidiga år. I samtal med regionens skolhuvudmän har det framkommit att det finns ett stort och akut behov av att anställa behöriga lärare med inriktning mot fritidshem. Lärosätet har av den anledningen påbörjat arbetet med att se över förutsättningarna för att åter erbjuda grundläraryrket med inriktning mot fritidshem från hösten 2022.

Då det hittills inte har varit möjligt att utöka antalet nybörjarplatser på grundläraryrket i den omfattning som regleringsbrevet anger, har lärosätet under perioden använt de erhållna medlen till att intensifiera arbetet med att utveckla och stärka kvaliteten i programmen. Bland annat har workshops anordnats kring hur forskningsbaserat lärande kan integreras i kurserna på programmen. Lärarledda studentseminarier med studenter från både Förskolläraryrket och Grundläraryrket f–3 på temat Övergång från förskola till skola har också införts.

Lärosätets uppdrag att utöka antalet programnybörjare på KPU har inte kunnat genomföras under perioden eftersom programmet ställdes in inför antagningen 2018 på grund av ett förhållandevis svagt söktryck. Efter ett omfattande revideringsarbete, som berör såväl innehåll som upplägg,

kommer programmet återigen att erbjudas inför höstterminen 2021. Prioriterade ämnen är även denna gång matematik och naturvetenskapliga ämnen inklusive naturkunskap. De platser som lärosätet fick i uppdrag att utöka KPU med har i stället använts till att utöka antalet programnybörjare på ämnesläraryrket. Där har det skett en ökning från 117 programnybörjare 2014 till dagens 139, se tabell 2:6 nedan. Det finns inga planer på att minska antalet platser på ämnesläraryrket inför hösten 2021 då KPU startar. Målet om en utökning av KPU kommer följaktligen att nås 2021.

Under perioden har lärosätet utökat antalet programnybörjare på Specialpedagogiskt program från 25 till 62, vilket innebär en ökning med 37 programnybörjare. Uppdraget var att öka med 24 nybörjare. Bedömningen är att det kommer att vara möjligt att även fortsättningsvis anta ett sextotal studenter, då söktrycket är stabilt och högt till programmet. Hösten 2020 fanns det 4,1 förstahandssökande per plats.

Läraryrket har marknadsförts via sökmotoroptimering på webben och information via sociala medier, där Facebook har fångat upp potentiella studenter och tagit dessa till specifika webbplatser. Programmen har även marknadsförts av studievägledare på olika nationella gymnasie- och andra regionala forum.

Hälsa- och sjukvårdsutbildningar

Inför 2015 erhöll Örebro universitet uppdraget att under de närmaste åren utöka antalet nybörjarplatser på bland annat vårdutbildningarna. Utbyggnaden skulle sammantaget omfatta 46 nybörjarplatser på sjuksköterske- och specialist-sjuksköterskeutbildningarna och genomföras under 2015 och 2016 (för sjuksköterskeutbildningen även under 2017). Inför 2020 hade Örebro universitet i uppdrag att upprätthålla denna utbyggnad. Antalet nybörjare på Sjuksköterskeprogrammet och specialistsjuksköterskeutbildningarna år 2020 var totalt 380, vilket är 82 fler jämfört med 2014, se tabell 2:6. Detta innebär att upprätthållandet av utbyggnaden av 46 nybörjarplatser både uppnåddes och överskreds. Antalet nybörjare på Sjuksköterskeprogrammet under 2020 är likvärdigt med antalet nybörjare 2019. För specialistsjuksköterskeutbildningarna skedde en ökning i antalet nybörjare. Till Röntgensjuksköterskeprogrammet gjordes år 2019 ingen antagning på grund av pensionsavgångar och ett mycket ansträngt nationellt rekryteringsläge av lärare. Universitetet har arbetat för att lösa situa-

Tabell 2:6 Antal programnybörjare vid ett urval professionsinriktade utbildningar

Källa: Ladok

Typ av utbildning	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Civilingenjörsutbildningar	95	26,3 %	73,7 %	89	27,0 %	73,0 %	96	22,9 %	77,1 %
Förskolläro-utbildning	95	98,9 %	1,1 %	94	93,6 %	6,4 %	97	94,8 %	5,2 %
Grundläro-utbildning 4-6	48	66,7 %	33,3 %	44	52,3 %	47,7 %	44	65,9 %	34,1 %
Grundläro-utbildning F-3	71	93,0 %	7,0 %	61	90,2 %	9,8 %	58	84,5 %	15,5 %
Högskoleingenjörsutbildningar	211	20,4 %	79,6 %	202	14,4 %	85,6 %	180	25,0 %	75,0 %
Läro-utbildning	154	59,7 %	40,3 %	150	57,3 %	42,7 %	144	66,7 %	33,3 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	36	69,4 %	30,6 %	-	-	-	47	68,1 %	31,9 %
Sjuksköterskeutbildning	245	84,5 %	15,5 %	246	84,1 %	15,9 %	245	89,4 %	10,6 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	135	83,0 %	17,0 %	91	86,8 %	13,2 %	97	79,4 %	20,6 %
Specialpedagogutbildningar	62	87,1 %	12,9 %	66	86,4 %	13,6 %	57	91,2 %	8,8 %
Ämnesläro-utbildningar	139	41,0 %	59,0 %	114	52,6 %	47,4 %	139	51,1 %	48,9 %

Tabell 2:7 Antal helårsstudenter vid ett urval professionsinriktade utbildningar

Källa: Ladok

Typ av utbildning	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Civilingenjörsutbildningar	259	27,3 %	72,7 %	222	25,3 %	74,7 %	158	25,5 %	74,5 %
Förskolläro-utbildning	279	98,0 %	2,0 %	249	96,1 %	3,9 %	250	94,9 %	5,1 %
Grundläro-utbildning 4-6	145	68,5 %	31,5 %	136	73,2 %	26,8 %	132	77,1 %	22,9 %
Grundläro-utbildning F-3	195	92,3 %	7,7 %	188	90,6 %	9,4 %	181	90,6 %	9,4 %
Högskoleingenjörsutbildningar	434	20,8 %	79,2 %	430	22,2 %	77,8 %	439	22,3 %	77,7 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	0	100,0 %	-	2	64,7 %	35,3 %	5	47,8 %	52,2 %
Läro-utbildning	649	63,5 %	36,5 %	636	63,5 %	36,5 %	599	63,4 %	36,6 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	43	81,6 %	18,4 %	61	82,1 %	17,9 %	86	76,8 %	23,2 %
Sjuksköterskeutbildning	570	85,8 %	14,2 %	555	85,7 %	14,3 %	574	86,1 %	13,9 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	97	85,7 %	14,3 %	90	82,0 %	18,0 %	89	82,0 %	18,0 %
Specialläro-utbildning	-	-	-	0	100,0 %	-	7	100,0 %	-
Specialpedagogutbildningar	76	90,3 %	9,7 %	74	91,2 %	8,8 %	63	91,2 %	8,8 %
Ämnesläro-utbildningar	443	47,5 %	52,5 %	434	46,1 %	53,9 %	418	42,5 %	57,5 %

Tabell 2:8 Antal examina vid ett urval professionsinriktade utbildningar

Källa: Ladok

Typ av utbildning	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Förskolläro-utbildning	60	96,7 %	3,3 %	58	93,1 %	6,9 %	56	98,2 %	1,8 %
Grundläro-utbildning 4-6	25	80,0 %	20,0 %	25	80,0 %	20,0 %	25	88,0 %	12,0 %
Grundläro-utbildning F-3	40	92,5 %	7,5 %	29	93,1 %	6,9 %	40	95,0 %	5,0 %
Högskoleingenjörsutbildningar	137	21,2 %	78,8 %	112	21,4 %	78,6 %	101	25,7 %	74,3 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	-	-	-	4	75,0 %	25,0 %	9	22,2 %	77,8 %
Läro-utbildning	93	69,9 %	30,1 %	79	60,8 %	39,2 %	95	57,9 %	42,1 %
Läro-utbildning	-	-	-	7	71,4 %	28,6 %	13	61,5 %	38,5 %
Röntgensjuksköterskeutbildning	17	88,2 %	11,8 %	23	78,3 %	21,7 %	12	75,0 %	25,0 %
Sjuksköterskeutbildning	152	82,2 %	17,8 %	166	87,3 %	12,7 %	170	82,4 %	17,6 %
Specialistsjuksköterskeutbildningar	79	75,9 %	24,1 %	96	78,1 %	21,9 %	75	81,3 %	18,7 %
Specialläro-utbildning	-	-	-	2	100,0 %	-	25	100,0 %	-
Specialpedagogutbildningar	45	100,0 %	-	25	84,0 %	16,0 %	23	95,7 %	4,3 %
Ämnesläro-utbildningar	79	41,8 %	58,2 %	41	36,6 %	63,4 %	51	37,3 %	62,7 %

tionen och år 2020 började 36 nybörjarstudenter på Röntgensjuksköterskeprogrammet.

Inom ramen för regeringsuppdraget låg även att starta barnmorskeutbildning, med målet att utöka med 23 utbildningsplatser. På grund av svårighet att rekrytera erforderlig kompetens har någon barnmorskeutbildning inte startat. Rekryteringsprocesser har inletts, men inte resulterat i några sökande. Dessa medel har istället använts till att finansiera utvecklingen av Röntgensjuksköterskeprogrammet samt att stärka kompetensen inom andra vårdutbildningar, vilka påverkas av den nationella brist på disputerad personal som råder inom flera vårdutbildningsområden.

Läkarutbildningen har i enlighet med regleringsbrevet för budgetåret 2020 fått en utökning av ytterligare 15 helårsstudenter (jämfört med 2017). Antalet helårsstudenter inom läkarprogrammet har ökat från 596 helårsstudenter år 2017 till 649 år 2020. Under 2020 hade läkarprogrammet 154 nybörjare, vilket är 13 fler än år 2017. Detta innebär att utbyggnadsuppdraget har uppnåtts.

Samarbetet med Region Örebro län och övriga regioner är helt avgörande för kvaliteten i och genomförandet av läkarutbildningen, liksom för övriga vårdprofessionsutbildningar. Sedan 2015 erhåller universitetet ALF-ersättning, där utbildnings-ALF ska användas för att finansiera läkarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning inom sjuk- och hälsovården. Med anledning av att läkarutbildningen inte är fullt finansierad av regeringen erhåller universitetet inte heller mer än hälften av den utbildnings-ALF som motiveras av läkarutbildningens faktiska studentvolym, vilket innebär en betydande belastning för Region Örebro län, som således inte kompenseras fullt ut för sitt åtagande. För dimensionering av alla utbildningar inom medicin och hälsa behöver hänsyn tas till möjligheten att tillhandahålla VFU av hög kvalitet, varför en kontinuerlig dialog förs med Region Örebro län samt regionerna i Värmland och Dalarna. Då det finns VFU-placeringar kopplade till Läkarprogrammet i både Region Värmland och Region Dalarna har adjungerade lektorer anställts i dessa regioner för att säkerställa undervisningskvaliteten. Detta gör problematiken än tydligare avseende underfinansieringen av läkarprogrammet. Universitetet erhöi i november 2020 examenstillstånd för den sexåriga läkarutbildningen och de första studenterna kommer att antas inför höstterminen 2021. De två läkarprogrammen, det 5,5-åriga och det 6-åriga, kommer att löpa parallellt fram till 2026. Det 6-åriga läkarprogrammet leder fram till legitimation, vilket

ställer ännu tydligare krav på examinationer och utbildningsuppföljning. För en beskrivning av hur ALF-ersättningen har fördelats under året, se Ekonomiavsnittet under rubriken ALF-medel.

Under 2020 har både antalet sjuksköterskeexamina och antalet examinerade från röntgensjuksköterskeutbildningen minskat jämfört med 2019, se tabell 2:8. En anledning till detta är att genomströmningen inom dessa båda utbildningar var lägre än föregående år. Även antalet examinerade från specialistsjuksköterskeutbildningarna har minskat jämfört med 2019. Minskningen kan förklaras med att inriktningen akutsjukvård varit inställd sedan höstterminen 2018, vilket innebär att den sista hela kullen som antogs gick ut 2019. Inriktningen erbjuds återigen från och med höstterminen 2020. Antalet utfärdade läkarexamina ökade under 2020, jämfört med 2019.

Ingenjörsutbildning

Inför höstterminen 2020 minskade söktrycket till universitetets civilingenjörsutbildningar något, vad gäller antalet förstahandssökande. Utbildningarna, med över 1 000 sökande totalt, är dock fortsatt attraktiva. Antalet nybörjare inom civilingenjörsutbildningarna ökade från 89 nybörjare höstterminen 2019 till 94 nybörjare höstterminen 2020. Inget aktivt beslut ligger bakom ökningen av nybörjare, utan ökningen beror på den naturliga variationen av studentantalet.

Som en konsekvens av universitetets utveckling av civilingenjörsutbildning har högskoleingenjörsutbildningarna under några år fått stå tillbaka vad gäller volymökning. Antalet helårsstudenter minskade inom dessa utbildningar mellan år 2016 och 2018. Utvecklingen bröts år 2019 och under år 2020 skedde enligt plan en liten ökning av antalet helårsstudenter inom högskoleingenjörsutbildningarna. Antalet programnybörjare inom högskoleingenjörsutbildningarna ökade under år 2020, för andra året i rad, och antalet helårsstudenter bedöms därför öka under kommande år i enlighet med regleringsbrevets utbyggnad.

Restaurang- och hotellhögskolan

Örebro universitet har ett särskilt uppdrag att bedriva restaurangutbildning i Grythyttan. För detta har universitetet sedan 1998 ett särskilt anslag som år 2020 uppgick till drygt 4 miljoner kronor. Anslaget ska täcka de merkostnader som utlokaliseringen till Grythyttan ger upphov till. Finansieringen i övrigt utgörs av intäkter av anslag, avgifter och bidrag. Under 2020 bedrevs vid Restaurang-

och hotellhögskolan, Campus Grythyttan, utbildning inom fyra program på kandidatnivå, samtliga med en omfattning av 180 högskolepoäng:

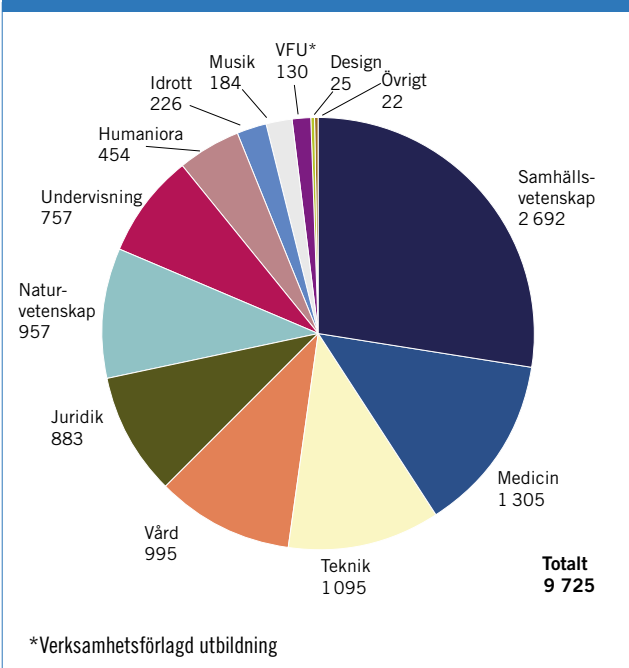
- Hospitality Management (i samarbete med Handelshögskolan)
- Kulinarisk kock och måltidskreatör.
- Sommelier och måltidskreatör.
- Måltidsekolog (i samarbete med Institutionen för naturvetenskap och teknik).

Vid institutionen bedrivs även utbildning på avancerad nivå och forskarnivå. Programmet Hospitality Management, 180 högskolepoäng, ersatte hösten 2019 programmet Hotell och Vårdskap, 180 högskolepoäng. Programmet gavs i samverkan med Handelshögskolan vid Örebro universitet. På grund av för få sökanden inför hösten 2020 stängdes programmet.

I februari 2020 initierades en utredning om lokaliseringen av Restaurang- och hotellhögskolan. Resultatet presenterades för universitetsstyrelsen i juni. I augusti beslutades om ett fortsatt utvecklingsarbete rörande akademisk kvalitet i forskning och utbildning, regional samverkan och nationell utblick utifrån institutionens verksamhet. Beslutet omfattade även vidare utredning avseende lokalför-sörjning, infrastruktur, ekonomi och arbetsmiljö som underlag inför beslutet i juni 2021 om Restaurang- och hotellhögskolans framtida lokalisering och utveckling. Därefter har institutionens fokus under 2020 legat på att fortsätta kvalitetsarbetet i både utbildning och forskning. Ett större arbete med en programöversyn har påbörjats, vilket ska leda till reviderade utbildningsplaner med programstart hösten 2023. Målet med utvecklingsarbetet är att lägga en stabil grund för verksamhetens framtida utveckling. Det ekonomiska resultatet har systematiskt förbättrats sedan 2018 och institutionen hade ett positivt resultat för 2020. Under pandemin har undervisningen till största delen skett på distans, vilket minskat driftskostnaderna. Även personal-kostnaderna blev lägre än planerat på grund av av-

Diagram 2:1 Antal helårsstudenter per utbildningsområde

Källa: Ladok

slutade anställningar, men ersättningsrekryteringar kommer att ske i början av 2021.

Helårsstudenter och helårsprestationer

Det totala antalet helårsstudenter vid Örebro universitet under 2020 var 9 725, vilket är en ökning med 375 helårsstudenter jämfört med 2019, se tabell 2:2 och diagram 2:1. En stor del av ökningen kan förklaras av den utökning av antalet högskoleplatser som gjorts under året, men även av ett större antal helårsstudenter inom program, till exempel ökar antalet helårsstudenter inom civilingenjörs- och lärarutbildningarna. Studenternas prestationer, räknat i avklarade högskolepoäng, har ökat från 8 290 helårsprestationer 2019 till 8 693 helårsprestationer 2020, se tabell 6:1. Utöver antalet studenter inom den anslagsfinansierade utbildningen kan universitetet redovisa 68 helårsstudenter och 42 helårsprestationer i poänggivande uppdragsutbildning, se tabell 2:10.

Tabell 2:9 Verksamheten vid Restaurang- och hotellhögskolan

Källa: Ladok och Unit4 ERP

	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Utbildningsvolym, helårsstudenter	299	53,1%	46,9%	283	50,4%	49,6%	267	50,8%	49,2%
Intäkter (mnkr)	35,2			34,0			31,6		
Kostnader (mnkr)	34,3			36,0			34,0		
Ekonomiskt resultat (mnkr)	0,9			-2,0			-2,4		

Utbildning på avancerad nivå

Av studenterna vid Örebro universitet var 1 563 helårsstudenter under 2020 antagna till utbildning på avancerad nivå, vilket motsvarar 16,1 procent av det totala antalet helårsstudenter, se tabell 2:11. Det är en liten ökning jämfört med föregående år. Ökningen kan främst förklaras med ett utökat utbud av fristående kurser på avancerad nivå. Drygt två tredjedelar av studenterna på avancerad nivå är kvinnor.

Av helårsstudenterna på avancerad nivå, inom program, har 59 procent läst inom ett program som börjar på grundnivå. Här kan exempelvis nämnas läkar-, psykolog- och juristprogrammen. Därutöver finns studenter på renodlade magister-/masterprogram, det vill säga ett- eller tvååriga utbildningar som förutsätter en examen på grundnivå. På den avancerade nivån finns även utbildning i form av fristående kurser.

Könsfördelning inom utbildning

Liksom vid många andra svenska lärosäten utgjorde kvinnorna en majoritet av de anslagsfinansierade helårsstudenterna vid Örebro universitet år 2020. Kvinnorna utgjorde 61 procent av studenterna, en liten ökning jämfört med föregående år, och de könsbundna studievalen fortsätter. Män är

liksom tidigare år i fortsatt könsminoritet på exempelvis lärarprogrammen och vårdutbildningarna, något som tydligt framgår av tabell 2:12. Inom sjuksköterskeprogrammet var endast 18 procent av studenterna män. Av samtliga nya studenter på lärarutbildningarna under året var strax över 73 procent kvinnor och knappt 27 procent män. Undantaget var ämneslärarprogrammet musik med inriktning mot arbete i gymnasieskolan, där 56 procent av studenterna var män. Kvinnor fortsätter att vara i könsminoritet inom ingenjers-, systemvetenskaps- och matematikprogrammen, där ingen utjämning mellan könen har skett under året.

Kostnad per student

Studentvolymen i förhållande till de totala kostnaderna för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå (exklusive uppdragsutbildning) innebär en kostnad per helårsstudent på 105 368 kronor. Det är en ökning med 1 484 kronor jämfört med 2019. Om kostnaderna i stället relateras till antalet helårsprestationer uppgår de till 117 884 kronor, att jämföra med föregående års 117 167 kronor. Ökningarna jämfört med föregående år kan härledas till högre kostnader som till stor del beror på löneökning och till viss del extra kostnader på grund av pandemin.

Tabell 2:10 Uppdragsutbildning ¹⁾

Källa: Ladok och Unit4 ERP

	2020			2019			2018		
Intäkter (mnkr)	8,7			16,0			13,6		
Kostnader (mnkr)	9,3			16,8			15,1		
Ekonomiskt resultat (mnkr)	-0,6			-0,8			-1,5		
Poänggivande uppdragsutbildning	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Antal helårsstudenter	68	72,6 %	27,4 %	53	60,4 %	39,6 %	60	65,1 %	34,9 %
Antal helårsprestationer	42	71,5 %	28,5 %	50	60,0 %	40,0 %	58	67,4 %	32,6 %

1) Inkluderar beställd utbildning.

Inför 2020 genomfördes en översyn av redovisningen avseende uppdragsutbildningens intäkter och kostnader. Grunderna för redovisningen för 2020 skiljer sig därför åt i förhållande till tidigare år. Tidigare år är inte omräknade efter den nya principen och felaktigheten uppgår till ca 3,6 mnkr före 2019.

Tabell 2:11 Utbildning på avancerad nivå, antal helårsstudenter

Källa: Ladok

	2020			2019			2018		
Helårsstudenter	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Fristående kurser	251	62,2 %	37,8 %	186	67,2 %	32,8 %	190	65,7 %	34,3 %
Kurser i program, Master	131	52,7 %	47,3 %	136	50,0 %	50,0 %	118	46,4 %	53,6 %
Kurser i program, Övriga	1 181	66,4 %	33,6 %	1 040	66,9 %	33,1 %	973	69,9 %	30,1 %
Totalt	1 563	64,6 %	35,4 %	1 362	65,3 %	34,7 %	1 281	67,2 %	32,8 %
Totalt antal helårsstudenter	9 725	60,5 %	39,5 %	9 350	60,8 %	39,2 %	9 158	60,9 %	39,1 %
Andel på avancerad nivå	16,1 %			14,6 %			14,0 %		

Tabell 2:12 Andelen studenter på kurser med jämn könsfördelning i procent

Källa: Ladok

Utbildningsområde	2020	2019	2018	Totalt antal helårsstudenter 2020
Design	82,0	42,7	21,8	25
Humaniora	65,8	52,9	31,7	454
Idrott	33,1	35,8	25,4	226
Juridik	15,0	23,7	23,5	883
Medicin	22,0	23,1	6,1	1 305
Musik	14,3	20,3	20,6	184
Naturvetenskap	33,1	23,6	35,2	957
Samhällsvetenskap	38,8	30,8	40,2	2 692
Teknik	12,6	36,3	9,7	1 095
Undervisning	28,7	10,3	19,9	757
VFU	27,3	24,1	21,9	130
Vård	1,4	1,2	0,6	995
Övrigt	34,8	35,7	7,7	22
Totalt	25,0	25,0	22,8	9 725

Tabellen visar den andel (i procent) av helårsstudenterna som för respektive utbildningsområde kan hänföras till kurser där könsfördelningen betraktas som jämn. Intervallet för jämn könsfördelning är inom 40–60 procent.

Examina

Under 2020 utfärdades 2 601 examina på grundnivå och avancerad nivå, vilket är i nivå med antalet utfärdade examina 2019. Mellan åren 2018 och 2019 ökade antalet utfärdade examina och universitetet ser positivt på att denna nivå bibehålls, se tabell T6:2 i avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen.

Av de studenter som tog ut en examen under 2020 var 65,7 procent kvinnor och 34,3 procent män. Den ojämna könsfördelningen följer nationella mönster enligt uppgifter från Statistiska Centralbyrån. Obalansen mellan könen kan främst förklaras utifrån skillnader gällande val av utbildning och villkor på arbetsmarknaden. Sjuksköterske- samt flera olika lärarutbildningar, där examen är avgörande för yrkesutövningen, är kvinnodominerade.

Internationalisering och studentutbyte

Under året har universitetets internationaliseringsstrategi omvandlats till en handlingsplan för internationalisering för perioden 2021–2024. Handlingsplanen är baserad på Örebro universitets vision, värdegrund och strategier och omfattar både utbildning, forskning och samverkan. Planen har tagits fram under ledning av universitetets vice rektor för internationalisering i samverkan med såväl fakulteter, institutioner och avdelningar som

fackliga organisationer och studentkåren genom möten, dialoger och remissrundor. Denna omfattande förankringsprocess har varit viktig för att säkerställa en handlingsplan som är både relevant och realistisk. Utifrån handlingsplanen, och med fokus på strategiska mål och centrala aktiviteter, förväntas varje avdelning, institution och fakultet i sin verksamhetsplan inkludera aktiviteter som stärker universitetets internationaliseringsarbete. Detta för att få ett internationaliseringsarbete som är mer integrerat med övriga processer än tidigare.

Arbetet med internationalisering vid Örebro universitet bedrivs delvis genom ett antal interna råd och nätverk. Detta arbetssätt skapar goda former för samverkan och erfarenhetsutbyte. Medlemmar i dessa nätverk fungerar också som tydliga kontaktvägar för ledningen in i verksamheten för informationsspridning, inhämtande av synpunkter och idégenerering.

Örebro universitet har som ambition att skapa bredare partnerskap med ett fåtal särskilt utvalda lärosäten. Hittills finns ett sådant samarbete, med Aston University i Birmingham, Storbritannien, som under året utnämndes till "University of the year" av tidningen the Guardian. Samarbetet med Aston University har hållits aktivt under 2020 i form av digitala möten mellan ledningsfunktionerna för internationalisering vid respektive lärosäte. Brexit kommer påverka hur samarbetet fungerar på längre sikt, men det finns en tydlig vilja från båda lärosäten att hitta lösningar för att bevara och vidareutveckla samarbetet. I handlingsplanen för internationalisering är ett mål att upparbeta strategiska partnerskap med två till tre ytterligare lärosäten.

European Universities Initiative (EUI) beskrivs av EU som ett sätt att stärka de strategiska partnerskapen mellan lärosäten i EU och uppmantra till ett antal "Europauniversitet" som består av konsortier bildade av cirka fem till tio europeiska universitet. Detta för att bidra till de europeiska universitetens internationella konkurrenskraft samt för att ge ökade möjligheter till internationalisering av utbildning, forskning och samverkan. Örebro universitet ser det som viktigt att delta i detta arbete och har därför under 2020 gjort en omfattande kartläggning av vilka lärosäten som skulle kunna vara potentiella partners i en kommande ansökan. Detta resulterade i att universitetet under hösten fattade beslut om att gå med i ett redan befintligt konsortium, NEO-LAIa, och delta i arbetet med ansökan om att utses till ett europauniversitet.

Örebro universitet är med i flera projektspecifika nätverk såsom: Internationalisering av samverkan (INSA) där sju svenska lärosäten ingår; Sweden Italy (Swetaly) där 17 svenska och 16 italienska lärosäten ingår; South Africa – Sweden University Forum (SASUF) där 13 svenska och 24 sydafrikanska lärosäten ingår; MIRAI 2.0 där 11 svenska och 8 japanska lärosäten ingår; Global Challenges University Alliance (GCUA 2030) där 14 lärosäten runt om i världen ingår. Örebro universitet samverkar även i fler olika nätverk så som: Universitetens nätverk för strategisk internationalisering (UNSI) där samtliga svenska universitet är representerade; EURAXESS-nätverket där 30 svenska lärosäten samverkar kring att förbättra forskares förutsättningar; European University Association (EUA) där över 800 europeiska lärosäten ingår; European University Foundation (EUF) där cirka 70 europeiska lärosäten arbetar för att modernisera studentutbyte. Vidare har universitetet deltagit i flera seminarier och workshops arrangerade av Universitetskanslersämbetet, Universitets- och högskolerådet och Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT).

En av framgångsfaktorerna för universitetets fortsatta utveckling är förmågan att rekrytera personer till ledande anställningar som lärare/forskare. Konkurrensen om såväl internationellt framstående forskare som personer som står i början av sin forskarkarriär är stor. En del i arbetet med att attrahera internationella kandidater är att se till att de blir väl omhändertagna när de påbörjar sin anställning vid universitetet. Universitetets funktion ”Relocation ORU” arbetar aktivt med stöd vid mottagandet av internationella medarbetare. Som ett ytterligare steg i detta arbete har Örebro universitet anslutit sig till EU-kommissionens HR-stadga och skickade i december in en delrapport som avrapporterade det arbete som bedrivits under de första två åren. Mer information om detta arbete återfinns i avsnittet Kompetensförsörjning och hållbart ledarskap.

Satsningen på att marknadsföra universitetets internationella masterprogram skulle ha intensi-

ferats ytterligare under året genom deltagande vid ett flertal internationella rekryteringsmässor. Örebro universitet hann tyvärr enbart delta vid en enstaka rekryteringsmessa innan pandemin bröt ut och omöjliggjorde internationellt mässdeltagande. Istället har lärosätet deltagit i virtuella mässor under hösten. Det är i dagsläget svårt att bedöma vilka effekter mässor, coronapandemin och andra faktorer haft på antal sökande, dock kommer uppföljningar göras när studenterna registrerats inför höstterminen 2021.

För universitetets utbytesstudenter (samt utresande studenter på praktik och Minor Field Studies) har coronapandemin haft en omfattande påverkan på såväl inresande som utresande, se tabell 2:13. Av de inresande studenterna har 113 kommit via Erasmusavtal och 29 via bilaterala avtal (utan avgifter). Övriga inkommande har studerat via utbytesavtal inom Linnaeus-Palmeprogrammet och nordiska nätverk (Nordplus, Nordlys, Norek). Under vårterminen valde många in- och utresande utbytesstudenter att resa hem. De fick stöd och hjälp av universitetets internationella kontor, något som uppskattades av studenterna. Studenternas försäkringar via Kammarkollegiet täckte en stor del av de coronarelaterade extrakostnaderna, men kostnader för exempelvis dubbelt boende för utresande bistod universitetet med. Under höstterminen 2020 ställdes alla in- och utgående utbyten in, förutom för en handfull internationella studenter som digitalt deltog i kurser vid Örebro universitet utan att resa till Sverige.

Universitetet arbetar med att utveckla fler kurser med engelska som undervisningsspråk för internationella studenter på såväl grundnivå som avancerad nivå. Under hösten arrangerade universitetet coronaanpassade informationspass om ”internationella möjligheter” för att sätta fokus på utbytesstudier och möjligheten till andra internationella erfarenheter för studenter. Dessa informationspass var ett alternativ till den tidigare ”Plugga utomlandsmässan” och var både välbesökta och uppskattade.

Tabell 2:13 Internationella utbyten

Källa: Ladok

	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Utresande	81	72,8 %	27,2 %	179	60,3 %	39,7 %	175	55,4 %	44,6 %
Inresande	151	64,2 %	35,8 %	293	63,1 %	36,9 %	273	62,6 %	37,4 %

Studieavgifter och stipendier för tredjelandsstudenter

Av tabell 2:14 kan utläsas att antalet studenter med avgiftsskyldighet minskat under 2020, vilket är ett trendbrott mot tidigare år. En stor anledning till detta bedöms vara coronapandemin och dess effekter i form av övergång till nätbaserad undervisning, svårigheter att resa och att komma i kontakt med banker och ambassader under våren 2020, samt en allmän osäkerhet. Detta har främst påverkat antagningen av nya studenter. Det är bland de studenter som själva finansierar sin utbildning som tappet återfinns. Antalet studenter som finansieras av stipendier från Svenska Institutet eller Örebro Universitet/Universitets- och högskolerådet är snarlikt genom åren, se tabell 2:15.

De totala intäkterna från studieavgifterna avseende tredjelandsstudenterna uppgick till 4,7 miljoner kronor, vilket är en minskning i jämförelse med 5,5 miljoner kronor under föregående år. Verksamheten gick totalt sett med ett marginellt överskott på 1 089 kronor. Återbetalning av studieavgifter har skett i 22 fall. Orsaken till återbetalning har främst berott på coronapandemin i fall där studenter ej velat studera digitalt på distans eller haft möjlighet att påbörja sina studier. De avgiftsskyldiga studenterna bidrar, liksom övriga internationella studenter, till att på olika sätt utveckla kvaliteten och mångfalden inom utbildning och administration. Å andra sidan är de många tidiga avhopp, fler än hälften av de antagna avgiftsskyldiga studenterna väljer att inte påbörja studierna,

Tabell 2:14 Antal studenter med avgiftsskyldighet (tredjelandsstudenter) ¹⁾

Källa: Ladok

Utbildning	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Innata immunförsvaret vid hälsa och sjukdom	1	-	1	4	3	1	5	4	1
Kardiovaskulär medicin	8	4	4	15	6	9	10	3	7
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling	13	7	6	17	9	8	11	5	6
Magisterprogram i samhällsanalys	3	1	2	4	3	1	2	1	1
Magisterprogrammet Journalism Connected	-	-	-	-	-	-	3	2	1
Magisterprogrammet strategisk kommunikation	10	9	1	8	6	2	2	1	1
Masterprogram i experimentell medicin	4	3	1	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i idrott med inriktning fysiologi och medicin	5	1	4	5	1	4	1	1	-
Masterprogram i informatik – ledning och styrning av informationssäkerhet	10	5	5	18	4	14	9	1	8
Masterprogram i informatik – systemvetenskap	-	-	-	-	-	-	2	1	1
Masterprogram i kemi med inriktning miljöforensik	2	1	1	2	1	1	3	1	2
Masterprogram i statistik	1	1	-	5	2	3	7	3	4
Nutritionell molekylär medicin och bioinformatik	3	2	1	5	3	2	4	4	-
Psykologprogrammet	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Robotik och intelligenta system, magister-/masterprogram	3	-	3	4	-	4	-	-	-
Fristående kurser	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Totalt	64	35	29	88	39	49	61	29	32

1) Avser studenter med registrerad aktivitet under verksamhetsåret.

Tabell 2:15 Antal avgiftsskyldiga tredjelandsstudenter per finansieringsform

Källa: Ladok och Unit4 ERP

Finansieringsform	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Svenska Institutets stipendier	22	12	10	20	12	8	20	12	8
Stipendier från Örebro universitet/Universitets- och högskolerådet	8	3	5	7	4	3	4	2	2
Själva finansierat sin utbildning	34	20	14	61	23	38	37	14	23
Totalt	64	35	29	88	39	49	61	28	33

menligt för den verksamhet som inte är studieavgiftsfinansierad i och med att hanteringen av dessa tar resurser från annan administration (antagning, ekonomihantering et cetera).

Kontakten med Migrationsverket fungerar huvudsakligen bra, men några utmaningar vad gäller framför allt årets ärendehantering kan noteras. Ibland saknas kunskap kring specifika tillståndstyper som används av lärosäten, till exempel för gästforskare. Detta försvårar för universitetet att komma vidare i beredningen av ärendet. På grund av långsam hantering händer ibland att masterstudenter från tredjeland inte får uppehållstillstånd i tid för att kunna påbörja sina studier. Under året har Migrationsverkets hantering av exempelvis statusbyten och regler för inresande studenter försvårat för såväl lärosätet som studenter och medarbetare att agera ansvarsfullt i pandemitider. Exempelvis har studenter nekats uppehållstillstånd för att lärosätet tidigt fattat beslut om att undervisning helt eller delvis ska bedrivas digitalt. Vidare leder Migrationsverkets fortsatta krav på att personer ska befinna sig utanför Sverige vid beslut om uppehållstillstånd till ökade internationella resor, något som under året varit såväl onödigt som svårgenomförbart. En annan utmaning, som varit svår att tillmötesgå under pandemin, är kravet på stämpel i pass eller besök hos ambassad för att bevisa att personen i fråga är i ett visst land. Dessutom har långa handläggningstider, i vissa fall även gällande överklagande, gjort att ärenden inte hanteras i tid.

Utländska lärares vidareutbildning

Vid Örebro universitet bedrivs den kompletterande utbildningen Utländska lärares vidareutbildning (ULV) i nära samarbete med de reguljära lärarprogrammen. Utbildningen planeras med hänsyn till

studenternas tidigare examen och yrkeserfarenhet, vilket innebär att studenterna har individuella studiegångar. Majoriteten av studenterna läser lärarförberedande kurser, där det svenska skolväsendet och lärarrollen i svensk skola står i fokus. Under 2020 hade ULV endast antagning till höstterminen. Det var då 62 sökande och av dessa påbörjade 22 studenter utbildningen, se tabell T2:16.

Under 2020 läste ULV-studenterna kurser inom ämnesområdena utbildningsvetenskaplig kärna, förskolepedagogik, engelska och svenska vid Institutionen för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap, kurser i förskolepedagogik vid Institutionen för hälsovetenskaper samt kurser i biologi, förskolepedagogik och matematik vid Institutionen för naturvetenskap och teknik. För att kunna skapa så bra studieplaner som möjligt för varje enskild student finns ett samarbete med Linköpings universitet när det gäller en kurs i grundläggande färdigheter i svenska.

Örebro universitet tilldelades 2 780 503 kronor av Kammarkollegiet för satsningen under 2020. Medlen har fördelats enligt följande:

- Arbete med ansökningar, validering, planering av individuella studiegångar, antagning, studerandesamtal samt deltagande i den nationella ledningsgruppens samordningsarbete: knappt 322 000 kronor.
- Undervisning, inklusive verksamhetsförlagd utbildning: knappt 2 459 000 kronor. Medlen fördelades till de ämnen/institutioner som ansvarade för respektive student och kurs.

Sedan 2019 ges under den första terminen en särskild kurs för ULV-studenterna. Kursen togs fram efter det att universitetet noterat att det var relativt många avbrott under den första terminen.

Tabell 2:16 Utländska lärares vidareutbildning (ULV)

Källa: Ladok och ULV

	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Helårsstudenter VT	13,9	82,8 %	17,2 %	10,1	84,4 %	15,6 %	4,6	79,7 %	20,3 %
Helårsstudenter HT	16,3	83,3 %	16,7 %	17,0	80,7 %	19,3 %	6,5	93,0 %	7,0 %
Helårsprestationer	25,9	83,5 %	16,5 %	22,5	84,4 %	15,6 %	8,3	85,5 %	14,5 %
Sökande	62	74,2 %	25,8 %	70	74,3 %	25,7 %	56	82,0 %	18,0 %
Antagna	29	82,8 %	17,2 %	46	73,9 %	26,1 %	30	80,0 %	20,0 %
Påbörjade studier	22	81,8 %	18,2 %	27	77,8 %	22,2 %	15	86,7 %	13,3 %
Avbrott	2	50,0 %	50,0 %	3	100,0 %	-	2	100,0 %	-
Pågående studier	55	81,8 %	18,2 %	47	83,0 %	17,0 %	26	88,5 %	11,5 %
Uttagna examina	13	84,6 %	15,4 %	1	100,0 %	-	1	100,0 %	-

Vid dialog med studenterna framkom att mängden litteratur och nivån på det akademiska språket var en av orsakerna. Höstterminen 2020 gavs denna kurs för de studenter som kompletterar till en examen riktad mot förskolan. Syftet med kursen är att ge studenterna en bättre start på sina akademiska studier i Sverige. Genom att erbjuda en kurs som vänder sig till enbart studenter inom ULV kan universitetet arbeta mer riktat med språkstöd till den aktuella studentgruppen, och även stötta bättre i mötet med svensk akademisk kultur. Efter två kursstarter kan det konstateras att andelen studenter som gör avbrott av ovan nämnda skäl har minskat, men då kursen getts endast två gånger är det för tidigt att dra några slutsatser.

En uppföljning av studenter som blivit klara med sina kompletterande studier inom ULV under vårterminen 2020 genomfördes under november månad. Sju av de tio alumnerna svarade på enkäten som bland annat innehåller frågor kring vad de arbetar med idag och om de anser att deras kompletterande studier hjälpt dem att få jobb som lärare eller förskollärare. Av dessa sju arbetade sex som lärare eller förskollärare i de ämnen deras kompletterande utbildning var avsedd för. En av dessa sju hade ännu inte fått arbete. Samtliga svarade att de upplevde att studierna inom ULV hjälpt dem till den anställning de har idag eller hoppas få inom en snar framtid.

Under år 2020 har ett arbete bedrivits med att se över och utveckla administrativa rutiner och systemstöd för antagning och hantering av studieplaner för de sökande. Samordnaren för ULV vid Örebro universitet har under året deltagit i det nationella samarbetet med övriga fem lärosäten som ingår i satsningen. En nätverksträff för personer med motsvarande roller vid övriga lärosäten har arrangerats. Vidare har universitetet informerat de deltagare som under 2020 påbörjade studier inom Snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare om möjligheten till kompletterande studier inom ULV.

Snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare

Örebro universitet ger sedan 2016 Snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare. Utbildningen bedrivs tillsammans med övriga fem universitet som av regeringen har uppdraget och ges, via tidsbegränsade avtal, i samarbete med Arbetsförmedlingen. Kursen Att arbeta som lärare i svensk skola och förskola är en introduktion till arbete i svensk skola. Den ges under 26 veckor och har arbetats fram gemensamt med övriga lärosäten. Fokus ligger på hur den svenska skolan och för-

skolan styrs och organiseras, lärarens arbete samt didaktik och lärande. Kursen varvas med praktik på skola eller förskola samt studier i svenska. Då antalet arabisktalande nyanlända lärare i Sverige bedöms vara färre än när kursen startade, skrev Arbetsförmedlingen avtal med enbart två lärosäten inför 2020, varav Örebro universitet fick i uppdrag att ge kursen på distans med riksintag.

Två distanskurser startade under 2020 med totalt 60 deltagare. Eftersom planeringen av kurserna gjorts utifrån distansundervisning påverkades undervisningen inte av restriktioner på grund av coronapandemin förutom att två planerade campusföreläsningar ställdes in. Kurserna har ställt högre krav på, men även givit möjlighet att utveckla, deltagarnas digitala kompetens och närvaron har visat sig vara högre jämfört med när kursen var campusförelagd. Distansundervisningen har dessutom möjliggjort för fler att delta. Andelen kvinnor bland deltagarna har ökat markant. Distanskursen har ställt nya krav på universitetet vad gäller såväl undervisning som arbetet med att tillhandahålla praktikplatser hos för kursen nya kommuner. Ett 70-tal kommuner har nu haft deltagare på kursen.

För säkerställande av kvalitet och uppfyllande av avtal med Arbetsförmedlingen har den nationella samordnargruppen fortsatt att mötas med representanter från de sex lärosäten som deltagit i projektet från start. Arbete har pågått under året med en gemensam nationell rapport till uppdragsgivarna.

Omkring 280 deltagare har påbörjat eller avslutat Snabbspåret, vilket kan påverka söktrycket till ULV, Utländska lärares vidareutbildning, inför hösten 2021. Utvärderingar visar att flertalet fortsätter läsa svenska efter avslutad kurs och därefter är det flera som ansöker till ULV. Samarbetet med skolhuvudmän och Arbetsförmedlingen är avgörande. En djupare uppföljning och utvärdering av Snabbspåret vid Örebro universitet påbörjades under 2020 och kommer att slutföras och redovisas 2022.

Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeserfarenhet

När det gäller tillträde till utbildning ansökte 195 personer om bedömning av reell kompetens vid ansökan till utbildning vid Örebro universitet som påbörjades under 2020. Bland dessa fanns sökande som redan var behöriga genom formella meriter. Totalt beviljades 143 sökanden reell kompetens avseende särskild behörighet, oavsett om ansökan om reell kompetens inkommit eller inte.

Validering av reell kompetens för tillgodoräknande har främst skett inom olika uppdrags-

utbildningar och kurser riktade till yrkesverk-samma. Där har Örebro universitet tillämpat validering av reell kompetens inom bland annat Lärarlyftet II och Utländska lärares vidareutbildning. Inom Lärarutbildningen har en genomgång av Handledarutbildningen för förskollärare och lärare gjorts för att se vilka moment som skulle kunna valideras för att snabbare få fler behöriga handledare till VFU-studenter på skolorna.

Inom de ordinarie utbildningarna handlar bedömning av reell kompetens till stor del om tillgodoräknande av tidigare studier, både från svenska och utländska utbildningar. Validering av informella och icke-formella kunskaper har skett i liten omfattning, vilket beror på att få studenter ansökt om att få detta prövat.

Disciplinärenden

Under 2020 har disciplinnämnden vid Örebro universitet fattat totalt 111 beslut gällande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Av dessa har 76 beslut resulterat i en avstängning med ett periodspann från tre veckor upp till 26 veckor (maxlängd på avstängning enligt högskoleförordningen). Av de kvarvarande ärendena har fyra ärenden avslutats med en varning och resterande ärenden har lämnats utan åtgärd, se tabell 2:17.

Vissa ärenden handläggs enbart av juristfunktionen och rektor, vid behov efter samråd med disciplinnämndens lagfarna ledamot. Rektor fattade under året 46 beslut om att avsluta anmälda ärenden utan vidare åtgärd, 2019 avskrevs 14 ärenden innan disciplinnämnden. Denna relativt markanta ökning jämfört med tidigare år beror delvis på den hastiga omställning som skett till digital examination med svårigheter att på kort tid utforma tillräckligt tydliga instruktioner för examinationerna, delvis på ett något förändrat arbetssätt internt inom juristfunktionen där lagfarna ledamoten rådfrågas om den fortsatta handläggningen i fler ärenden än tidigare.

Jämfört med 2019 har antalet anmälda ärenden om misstanke om försök till vilseledande i disciplinnämnden sett ungefär likartat ut. Plagiat är alltså den vanligaste grunden för avstängning och de disponibla textjämförelseverktyg som används har fortsatt visats vara effektiva för att upptäcka studenter som försökt använda delar eller hela textstycken från andra författares arbeten som sina egna. Noteras bör att fler ärenden än tidigare har utretts vad gäller störande och diskriminering, även om de inte tagits upp i disciplinnämnden utan avskrivits under utredningstiden.

Universitetet arbetar på olika sätt för att höja kunskapen om fusk hos både lärare och studenter. Under 2020 har informationen på universitetets externa webbplats om hanteringen av fusk setts över och förtydligats som ett stöd för de studenter som kommer i kontakt med disciplinnämnden. Två utvecklingsarbeten pågår för närvarande, ett i syfte att effektivisera handläggningen genom implementering av mer digitala inslag och ett med ambitionen att utveckla informationen på den interna webbplatsen för att bättre stödja lärarna i deras hantering av disciplinärenden. Studenter och medarbetare har vid ett flertal tillfällen under året informerats om hanteringen av fusk och disciplinärenden.

Hållbar utveckling inom utbildning

Hållbar utveckling omfattar många olika aspekter och berör alla samhällssektorer och yrkesområden. Det behövs ett brett ansvar och ett samlat grepp från olika sektorer, organisationer, företag och yrkeskategorier för att skapa ett hållbart samhälle och en hållbar livsmiljö. Kunskap om hållbar utveckling ska enligt högskoleförordningen, oavsett utbildningsområde, ingå i all högre utbildning, något de flesta studenter och arbetsmarknadens aktörer idag ser som en självklarhet. Ett av de globala målen är att säkerställa att alla studenter får de kunskaper

Tabell 2:17 Disciplinärenden

Källa: Juristenheten, Örebro universitet

	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Antal ärenden	111			147			103		
Avstängningar	76	64,5 %	35,5 %	98	59,2 %	40,8 %	59	54,2 %	45,8 %
Andel av de avstängda där Urkundrapport legat till grund för avstängning	79 %			67 %			78 %		
Varningar	4			8			1		
Utan åtgärd	30			41			50		

och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling. Enligt universitetets strategi och handlingsplan för hållbar utveckling 2019–2022, vilken beaktat rekommendationerna i Universitetskanslerämbetets tematiska utvärdering, ska studenter som studerat vid Örebro universitet ha kunskap om hållbar utveckling och kompetenser för att identifiera och lösa problem i samhället i linje med målen i Agenda 2030. Alla studenter vid Örebro universitet ska dessutom mötas av en utbildning och en studiemiljö som är utformad så att den främjar alla studenters lärande på lika villkor, främjar psykisk hälsa, ökar genomströmningen (med bibehållna kunskapskrav) och är fri från diskriminering och trakasserier. Hållbar utveckling ska på ett systematiskt sätt integreras i alla utbildningar. I detta arbete är det viktigt att undervisande personal får de förutsättningar de behöver för att arbeta med att integrera hållbar utveckling i utbildningen.

Sedan 2019 finns vid Högskolepedagogiskt centrum ett särskilt stöd för institutionernas arbete med att utveckla kurser och program inom hållbar utveckling samt att integrera alla tre dimensioner av hållbar utveckling – miljömässiga, sociala och ekonomiska – i utbildningarna. Två pedagogiska utvecklare har uttalade uppdrag att stödja lärarlag i arbetet med att jämställdhetsintegrera och integrera hållbar utveckling i utbildning. Detta var från början en tillfällig strategisk satsning, men utifrån verksamhetens behov tillsvidareanställdes under 2020 en pedagogisk utvecklare med särskilt ansvar för hållbar utveckling och jämställdhetsintegrering. En del av arbetet med att integrera hållbarhetsperspektiv i utbildning under året har varit att utveckla en av de obligatoriska behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna så att den tydligt fokuserar på olika perspektiv på undervisning och examination, däribland jämställdhet, lika villkor, bildning, digitalisering, internationalisering och hållbar utveckling. Dessutom har, som tidigare nämnts, även en högskolepedagogisk kurs i Hållbar utveckling i utbildning startat. Linje 14s verksamhet med att inspirera ungdomar från studieovana hem till högre studier är en del av universitetets arbete för ökad social hållbarhet. För vidare beskrivning av Linje 14, se avsnittet Positionering och relationer.

Ett annat viktigt initiativ för att stärka inslagen av hållbarhet i universitetets utbildningar är den hållbarhetskonferens som genomförs två gånger per år för studenter från olika utbildningsprogram. Syftet med konferensen är att studenterna under sin utbildning ska ges möjlighet att vidga sina perspektiv och sin förståelse för innebörden av hållbar

utveckling. Detta görs genom att i programöverskridande tvärgrupper diskutera hållbarhetsfrågor under en heldag. Studenterna får möjlighet att reflektera över vilka kunskaper och färdigheter de behöver ha med sig när de lämnar universitet och utifrån detta ställa krav på att utbildningarna verkligen tar utgångspunkt i hållbar utveckling. De utvärderingar som har gjorts efter varje konferens visar att studenterna tycker att det är ett bra initiativ, inte minst gällande möjligheten till möten med studenter från andra utbildningsprogram.

Inom ramen för Örebro universitets handlingsplan för jämställdhetsintegrering är utbildningens innehåll och genomförande ett prioriterat utvecklingsområde. Vid universitetet, som har ett särskilt uppdrag att jobba med jämställdhetsintegrering, har under året genomförts ämnesanpassade workshops med lärare och forskarhandledare inom samtliga fakultetsområden. Efterfrågan på dessa inslag har kraftigt ökat under året. Till skillnad från genusperspektiv innebär ett jämställdhetsperspektiv att arbeta med könsbalanser och maktstrukturer i verksamheten. Konkret handlar det om att arbeta mot könsstereotypa studieval och karriärvägar och för breddad rekrytering, breddad deltagande och breddad genomströmning.

Under hösten 2020 lanserade Örebro universitet den digitala studenttjänsten ORU Lyssnar, dit studenter kan skicka in åsikter och idéer för att påverka och utveckla undervisningen utifrån ett lika villkors- och jämställdhetsperspektiv. ORU Lyssnar är ett samarbete initierat av Högskolepedagogiskt centrum och Örebro studentkår. Syftet är att upptäcka olika mönster i undervisningen som kan lyftas som goda exempel eller bli ett fokus för systematiskt utvecklingsarbete. Det insamlade materialet är anonymt och analyseras löpande av en projektgrupp. ORU Lyssnar kommer att utvärderas av de involverade aktörerna hösten 2021.

För ytterligare beskrivning av åtgärder och resultat utifrån universitetets plan för jämställdhetsintegrering, se avsnittet Framstående forskning, under rubriken Jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel och avsnittet Kompetensförsörjning och hållbart ledarskap, under rubriken Hållbar utveckling.

Studiemiljö

Vid universitetet bedrivs ett långsiktigt arbete för att upprätthålla en god och hållbar miljö för studenterna. Under 2020 färdigställdes tillbyggnationen vid Campus USÖ där nya ytor för studenter nu finns tillgängliga. Bland annat finns ett

stort studentpentry med sittplatser som används både vid måltider och för studier och ett antal nya grupprum som fungerar som flexibla lärmiljöer. Dessutom har ytorna för kliniskt träningscenter (KTC) för läkarutbildningen utökats för att tillgodose de ökade behoven av att genomföra vissa delar av den verksamhetsförlagda utbildningen på plats på universitetet.

ORU Innovation Arena har också fått nya, om än tillfälliga, ytor i två paviljonger, Hubben och Labbet, där studenters entreprenörskap kan växa. Dessutom har en av universitetets hörsalar fått en rejäl ansiktslyftning för att möta behoven av ett mer aktivt lärande och är nu universitetets största Active Learning Classroom med 96 platser.

Under rådande coronapandemi har extra städningstjänster genomförts och alla så kallade ”tagytor” har städats extra noga. Handsprit har placerats ut och plexiglas har monterats vid exempelvis receptioner, tentamenssalor och restauranger. Vidare har skyltar och dekalers satts upp för att påminna om att hålla avstånd. Universitetet har även säkerställt att ventilationstiderna är optimala.

Studentinflytande

Örebro studentkår har av universitetsstyrelsen utsetts till studentkår vid Örebro universitet för perioden 2019-07-01–2022-06-30. Ett samarbetsavtal finns upprättat mellan Örebro studentkår och Örebro universitet i vilket det beskrivs hur arbetet med studentinflytande ska bedrivas och hur studentinflytandet ska bidra till en väl utvecklad verksamhet. Enligt avtalet åtar sig Örebro universitet att tillse att adekvata strukturer och rutiner finns för ett väl fungerande studentinflytande. Utöver samarbetsavtalet finns vid Örebro universitet en policy för studentinflytande, framtagen i samråd med Örebro studentkår. Denna ligger till grund för en universitetsgemensam syn på studentinflytande som en central strategi för att höja kvaliteten på Örebro universitets utbildningar.

Örebro studentkår, med dess kårsektioner, erbjuds att vara representerad i samtliga beslutande och rådgivande organ på såväl central nivå som på fakultets- och institutionsnivå. Studentkåren arbetar aktivt med att tillsätta dessa platser, men har ofta svårt att hitta studentrepresentanter till alla organ. En dialog förs för närvarande om hur universitetet genom marknadsföring och information kan stödja studentkåren i rekryteringen av studentrepresentanter till olika uppdrag. Örebro studentkår finns även representerad i Universitetsstadsrådet, vilket i övrigt utgörs av universitets-

direktören samt kommunikationsdirektören från Örebro kommun.

Genom ett samarbete mellan Örebro universitet och Örebro kommun finns sedan 2009 en gemensamt finansierad befattning som studentlivskordinator vars huvudsakliga uppgift är att utveckla Örebro som student- och universitetsstad. Koordinatören anordnar utbildningar för studentföreningar, ansvarar för handläggning av och delar ut bidrag till studentföreningar, samt ansvarar för Örebro kommuns välkomstgåva till inflyttade studenter. Koordinatören är även en del av planeringen och genomförandet av introduktionen för nya studenter.

En viktig del i studenternas inflytande inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå är de kursvärderingar som genomförs i anslutning till samtliga avslutade kurser. För att förenkla tillgänglighet och genomförande samt ge ökade möjligheter till återkoppling av resultaten genomförs kursvärderingarna sedan några år tillbaka elektroniskt. Under 2020 har en ny mall för kursvärderingar tagits fram, med ett antal standardfrågor samt utrymme för kursansvarig att lägga till egna specifika frågor. För studenterna utgör kursvärderingar en möjlighet att ge bidrag till, och delta i, universitetets utvecklings- och kvalitetsarbete. Ett komplement till kursvärderingar och programråd är den digitala studenttjänsten Oru Lyssnar, dit studenter kan skicka in åsikter och idéer för att påverka sin utbildning, se även under rubriken Hållbar utveckling inom utbildning.

Örebro studentkår hade vid slutet av året 2 482 medlemmar, vilket motsvarar 23,1 procent av det totala antalet registrerade studenter höstterminen 2020. Detta är en minskning jämfört med de två senaste åren då andelen kårregistrerade studenter varit 35 procent (3 886 medlemmar 2018, 4 031 medlemmar 2019) och beror till stor del på rådande pandemi, vilken försvårar studentkårens arbete med att vara en aktiv del i studentlivet. Studentkåren arbetar fortsatt på med medlemsrekryteringen för att öka antalet medlemmar.

Enligt universitetets Policy för studentinflytande (2018-04-24) ges studentkåren möjlighet att i anslutning till årsredovisningen inkomma med en bedömning av hur studentkåren upplever att arbetet med studentinflytande har bedrivits. Örebro studentkår har lämnat en särskild inlägga gällande studentinflytande under 2020, vilken biläggs Örebro universitets årsredovisning.

Ett projekt för att förbättra rörelseförmågan hos nyanlända tonårstjejer är nu praktknära forskning inom ramen för Framtidens lärarutbildning. Lärarstudenten Ida-Lie Heljeberg skrev sin examensuppsats i idrottsvetenskap med utgångspunkt i projektet. Foto: Kicki Nilsson /Icon Photography.

3. KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH HÅLLBART LEDARSKAP

Rekryteringstakten har inte avtagit under coronapandemin. Rekryteringsprocesserna och introduktionen av ny personal har dock fått ställas om till ett mer eller mindre helt digitalt flöde. Dessa anpassningar har fungerat tillfredsställande och vissa av dem kommer att bibehållas oavsett pandemi eller inte.

Inom ramen för Örebro universitets vision **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling** utgör Kompetensförsörjning och hållbart ledarskap ett av fem utvecklingsområden. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Våra medarbetare speglar samhällets mångfald och vi har en hög andel internationellt rekryterade forskare och lärare.
- Ett betydande antal yngre forskare har, både nationellt och internationellt, rekryterats till universitetet och tagit del av ett attraktivt karriärutvecklingsprogram.
- Arbetsmiljön präglas av ett aktivt medarbetarskap som bygger på höga ömsesidiga förväntningar mellan chefer och medarbetare.
- Det är attraktivt att vara chef och ledare vid Örebro universitet.

Kompetensförsörjning

Av universitetets rekryteringssystem ReachMee kan utläsas att antalet rekryteringsärenden varit fler under 2020 än under 2019. Därmed kan konstateras att rekryteringstakten inte har avtagit på grund av coronapandemin. Däremot har rekryteringsprocesserna fått ställas om till ett helt digitalt flöde där intervjuer, introduktioner och utbildningar under året genomförts i stor utsträckning virtuellt.

För att spegla det omgivande samhällets mångfald behöver universitetet fortsatt satsa på att rekrytera internationell personal. Att redovisa hur andelen internationellt rekryterade utvecklats under året är en utmaning. Enligt svensk lagstiftning får nationalitet inte registreras i universitetets personalsystem, däremot finns övergripande statistik att tillgå på nationell nivå. Andelen personal med utländskt medborgarskap kommer att kunna mätas genom att lärosätet inhämtar statistik avseende detta från statistiska centralbyrån på årlig basis med start 2021.

Som ett led i internationaliseringsarbetet och för att öka antalet internationellt rekryterade har lärosätet anslutit sig till EU-kommissionens HR-stadga. Efter prövning ger denna ett godkännande att använda utmärkelsen HR-Excellence in Research. Utmärkelsen är ett bevis på att Örebro universitet värnar om forskares arbetsvillkor, utveckling och den fria forskningen. Detta bidrar till ökat anseende, konkurrensfördel i internationell rekrytering samt underlättar vid ansökan om forskningsmedel. Under året har det bedrivits arbete kopplat till Örebro universitets delrapportering utifrån den handlingsplan som upprättades vid anslutandet till HR-stadgan, vilket är ett krav för att behålla utmärkelsen.

De biträdande lektorerna (se nedan) har under året fortsatt erbjudits ett attraktivt karriärutvecklingsprogram. Under 2020 har dessutom samverkan mellan flera av universitetets stödfunktioner påbörjats inom ett antal utvecklingsprojekt kring karriärfrågor. Exempelvis har programmet KoVe startats där etablerade forskargrupper kan ansöka om att få ett samordnat stöd i att söka forskningsmedel. I programmet kommer karriärstöd att erbjudas. Karriärutveckling är även ett tydligt utvecklingsområde i den ovan nämnda HR-stadgan. Sammantaget finns därmed goda förutsättningar för att Örebro universitet ska kunna erbjuda karriärutvecklingsprogram till fler anställningskategorier inom de närmaste åren.

I nedanstående avsnitt redovisas de särskilda satsningar som genomförts de senaste åren inom området kompetensförsörjning (se även avsnitten Framstående forskning och Utbildning med hög kvalitet).

Biträdande lektorer

De biträdande lektorer som rekryterades under 2018 och 2019 kommer under våren 2021 att ha kommit halvvägs i sina respektive meriteringsansättningar. En halvtidsuppföljning kommer att genomföras för att följa upp utveckling inom såväl

forskning som utbildning. De biträdande lektorerna har getts goda förutsättningar att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt. Ett särskilt utvecklingsprogram erbjuds med omfattande träning i bland annat ledarskap, kommunikation och gruppdynamik, liksom i att söka externa anslag. Ambitionen är att de biträdande lektorerna efter meriteringstidens slut ska fortsätta sin verksamhet som forskningsledare vid universitetet, något som bidrar till en stärkt kompetensförsörjning.

Framtidens lärarutbildning

Som ett led i att stärka samverkan inom regionen adjungeras, inom ramen för fokusområdet Framtidens lärarutbildning, lärare från förskolor samt grund- och gymnasieskolor till universitetet. Under 2020 har 14 adjungerade adjunkter varit verksamma inom lärarutbildningen och bidragit till professionsanknytningen av utbildningen. Gensvaret har varit positivt vid universitetets lärarutbildningsämnen och samtliga ämnen har velat fortsätta att anlita adjungerade adjunkter.

Amanuensrekryteringar

De senaste tre åren har samtliga ämnen vid universitetet givits möjlighet att rekrytera amanuenser. Amanuenser innehar uppdraget på deltid, vanligtvis 20 procent, under pågående studier. Syftet med satsningen är att amanuenserna ska utgöra en avlastning för universitetets lärare. Arbetsuppgifterna inbegriper undervisning (enklare moment) och/eller administration, men inte forskning.

Postdoktorer inom fokusområdet Mat och Hälsa

Åtta postdoktorer rekryterades till åtta olika projekt inom fokusområdet Mat och Hälsa under årsskiftet 2018/2019. De tvååriga postdoktoranställningarna lider nu mot sitt slut och under 2021 kommer merparten av dessa anställningar att förlängas som forskaranställningar. Fokusområdet Mat och hälsa har mötts av stort intresse, såväl regionalt som nationellt och internationellt. För Örebro universitet innebär detta ökade möjligheter till extern samverkan.

Övergripande personalstatistik

Det totala antalet anställda vid universitetet per den 31 december 2020 var 1 649 en ökning med 3,6 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror framför allt på kompetensförstärkning inom forskning och utbildning. Gruppen akademisk personal har ökat drygt 4,8 procent, det vill säga inom kategorierna professorer, lektorer, meriteringsanställningar och annan akademisk personal. För att

ge den växande forsknings- och utbildningsverksamheten efterfrågat stöd har även teknisk administrativ personal ökat under 2020. Medelåldern vid universitetet är 45,5 år, en marginell ökning i jämförelse med föregående år. Professorsgruppen (inkluderat gäst- och adjungerade professorer men ej seniorprofessorer) har den högsta medelåldern med 56 år och doktorandgruppen den lägsta med 33 år. Av universitetets anställda är 49 procent 44 år och yngre, 27 procent är 45–54 år och 24 procent är 55 år och äldre. Ålderskategorin 55 år och äldre består till drygt två tredjedelar av lärare.

Diagram 3:1 Könsfördelning per kategori 2020, antal anställda

Källa: Primula

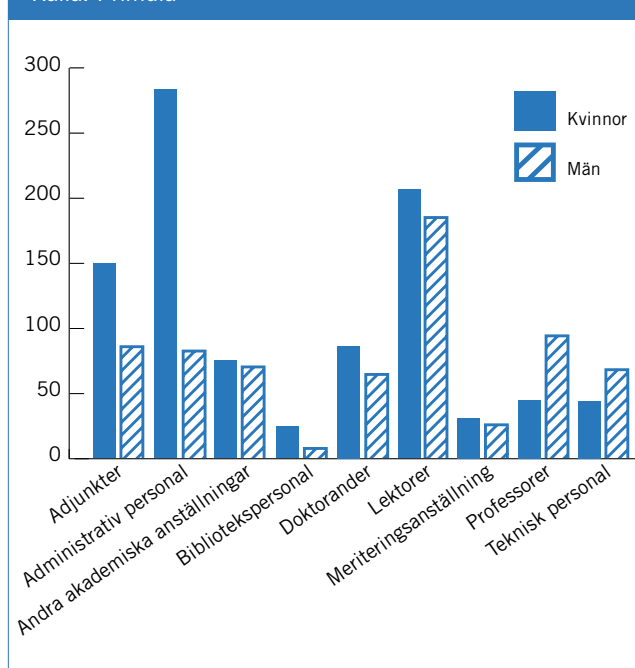
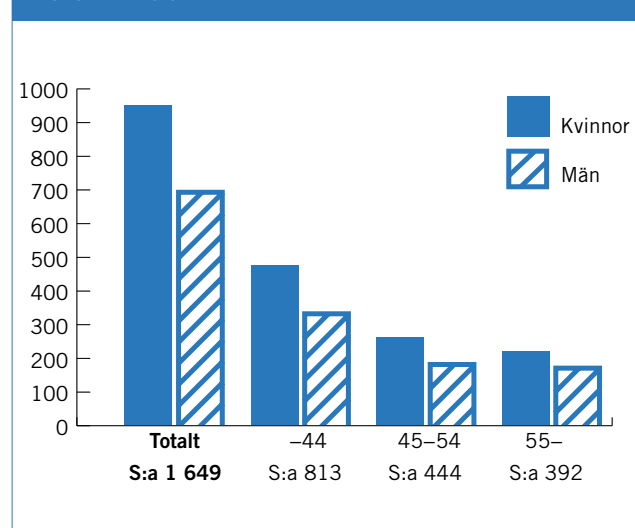

Diagram 3:2 Personalens ålders- och könsfördelning 2020, antal anställda

Källa: Primula

Rekryteringsmål professorer

I regleringsbrevet för budgetåret 2020 anges att universitet och högskolor fortsatt ska verka för en jämställd könsfördelning vid rekrytering av professorer.

Den 31 december 2020 var antalet anställda professorer 140, varav 45 kvinnor och 95 män, en ökning med 4 anställda professorer jämfört med föregående år. Under 2020 har 16 professorer påbörjat sin anställning vid Örebro universitet varav åtta är kvinnor. Av de 16 professorerna har två seniorprofessorer (en kvinna och en man), två adjungerade professorer (en kvinna och en man)

och fyra gästprofessorer (två kvinnor och två män) påbörjat anställningar på en lägre omfattning än 50 procent. Åtta nya professorer har därmed påbörjat sina heltidsanställningar under året och av dessa är hälften kvinnor. Dessa rekryteringar hade 77 sökande, varav 35 var kvinnor och 42 var män.

Trots att 50 procent av de professorer som rekryterades under 2020 var kvinnor kan det konstateras att det fortsatt råder en obalans mellan antalet kvinnor och män som verkar som professorer vid Örebro universitet. Analysen av antalet kvinnor

Tabell 3:1 Universitetets personal, antal anställda

Källa: Primula

Kategori	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Adjunkter	237	63,3 %	36,7 %	234	63,7 %	36,3 %	224	63,8 %	36,2 %
Administrativ personal	366	77,3 %	22,7 %	352	78,4 %	21,6 %	339	79,4 %	20,6 %
Andra akademiska anställningar ¹⁾	150	51,3 %	48,7 %	121	50,4 %	49,6 %	100	47,0 %	53,0 %
Bibliotekspersonal	32	75,0 %	25,0 %	32	75,0 %	25,0 %	33	75,8 %	24,2 %
Doktorander	153	56,9 %	43,1 %	146	56,8 %	43,2 %	146	53,4 %	46,6 %
Lektorer ²⁾	396	52,5 %	47,5 %	383	52,0 %	48,0 %	351	52,4 %	47,6 %
Meriteringsanställningar ³⁾	59	52,5 %	47,5 %	70	51,4 %	48,6 %	58	48,3 %	51,7 %
Professorer	140	32,1 %	67,9 %	137	32,1 %	67,9 %	134	34,3 %	65,7 %
Teknisk personal	116	38,8 %	61,2 %	116	39,7 %	60,3 %	114	37,7 %	62,3 %
Totalt	1 649	57,6 %	42,4 %	1 591	57,7 %	42,3 %	1 499	57,6 %	42,4 %

1) I kategorin "Andra akademiska anställningar" ingår anställningar där innehavaren ägnar sig åt forskning, exempelvis forskare, forskningssekreterare och projektsekreterare. I kategorin ingår även amanuenser.

2) I kategorin "Lektorer" återfinns anställningar för biträdande professor och adjungerad biträdande professor.

3) I kategorin "Meriteringsanställningar" återfinns anställningar för biträdande lektor, postdoktor och forskarassistent.

Tabell 3:2 Universitetets personal, årsarbetskrafter

Källa: Primula

Kategori	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Adjunkter	159,2	59,8%	40,2%	158,3	60,4%	39,6%	156,3	59,4%	40,6%
Administrativ personal	346,5	77,7%	22,3%	324,9	78,2%	21,8%	294,6	79,1%	20,9%
Andra akademiska anställningar ¹⁾	55,0	49,7%	50,3%	50,6	39,1%	60,9%	44,4	41,3%	58,7%
Bibliotekspersonal	29,4	76,9%	23,1%	31,3	76,7%	23,3%	30,0	71,5%	28,5%
Doktorander	137,7	54,8%	45,2%	138,3	54,5%	45,5%	125,9	51,4%	48,6%
Lektorer ²⁾	322,5	51,4%	48,6%	303,9	52,1%	47,9%	266,1	50,9%	49,1%
Meriteringsanställningar ³⁾	63,8	51,2%	48,8%	65,6	50,4%	49,6%	53,7	48,9%	51,1%
Professorer	111,2	33,8%	66,2%	108,5	33,8%	66,2%	108,9	33,6%	66,4%
Teknisk personal	108,0	37,7%	62,3%	108,5	35,8%	64,2%	103,0	35,0%	65,0%
Arvodister	23,6	58,4%	41,6%	23,5	57,5%	42,5%	25,2	63,3%	36,7%
Totalt	1 356,9	57,5%	42,5%	1 313,3	57,0%	43,0%	1 208,0	56,3%	43,7%

Noterna i tabell T3:1 gäller även för denna tabell.

Uppgifterna har beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1.

Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

Tabell 3:3 Andel disputerade/konstnärligt meriterade lärare i undervisning

Källa: Primula

	2020	2019	2018
Totalt	77 %	75 %	72 %
Kvinnor	70 %	68 %	67 %
Män	84 %	82 %	78 %

respektive män som är verksamma som professorer vid Örebro universitet visar att könsfördelningen i hög grad speglar rådande könsfördelning inom respektive ämnesområde. En varaktig förändring av könsfördelningen förutsätter ett långsiktigt, proaktivt arbete för att bredda rekryteringsbasen till främst fasta professorsanställningar.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgick 2020 till 2,4 procent av ordinarie arbetstid, vilket ska jämföras med 2,3 procent under 2019. För männen var sjukfrånvaron 1,6 procent och för kvinnorna 3,0 procent. Kvinnornas sjukfrånvaro var således oförändrad jämfört med föregående år, medan männens ökade marginellt.

Den högsta sjukfrånvaron har åldersgruppen 50 år eller äldre, 2,9 procent av tillgänglig arbetstid och den lägsta har åldersgruppen 29 år eller yngre, 2 procent. Av den sammanlagda sjukfrånvaron vid universitetet bestod 46 procent av frånvaro som var längre än 90 dagar. Det är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Total sjukfrånvaro vid fakulteterna var 2,2 procent och på avdelningarna 3 procent, vilket är 0,1 procent respektive 0,6 procent högre än för 2019.

Ökningen av sjukfrånvaron under 2020 beror framförallt på att långtidssjukfrånvaron, från och med 90:e sjukdagen, har ökat jämfört med 2019. Den totala sjukfrånvaron på 2,4 procent är dock relativt låg i jämförelse med total sjukfrånvaro i staten samt för hela arbetsmarknaden. Ökningen kan således inte hänföras till coronapandemin.

Pensionsavgångar

Pensionsavgångarna för universitetet ligger i snitt på 32 personer per år fram till 2027 för att sedan öka något. Pensionsavgångarna ställer krav på verksamheten att planera för eventuella ersättningsrekryteringar i tid, något som kan vara svårt då tidpunkten för när medarbetarna går i pension kan variera med två år.

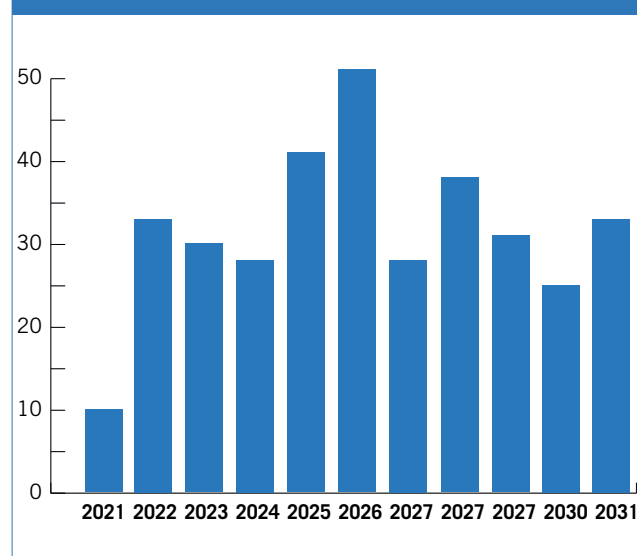
Chefs- och ledaransvar

Under 2020 fanns vid universitetet 88 verksamhetsansvariga chefer (universitetsledning, vicerector, dekaner, prodekaner, prefekter, proprefekter, enhetschefer och avdelningschefer inom det gemensamma verksamhetsstödet). Andelen kvinnor i nämnda grupp uppgick i likhet med föregående år till 60 procent. Uppdragen som dekan och prodekan innehades av 4 kvinnor och 2 män och uppdragen som prefekt och proprefekt av 8 kvinnor och 7 män. Av universitetets 62 enhetschefer var 39 kvinnor och 23 män. Inom gruppen avdelningschefer fanns 5 kvinnor och 3 män.

Att rekrytera chefer och ledare är fortsatt en utmaning, framförallt till de akademiska uppdragen som prefekt och enhetschef på universitetets institutioner. Många chefer inom akademien vittnar om en fortsatt hög arbetsbelastning och svårigheter att kombinera ett chefs- och ledaransvar med egen forskning och utbildning. Ledarroller som är tydligt förknippade med forskning, exempelvis ämnesansvarig, innehas fortfarande övervägande av män. Ämnesansvariga utses av fakultetsnämnderna för att övergripande ansvara för vetenskapliga frågor inom ämnets alla delar, med särskilt fokus på utbildningen på forskarnivå, i nära samverkan med prefekt. Vid universitetet fanns i slutet av året 21 ämnesansvariga, varav 4 är kvinnor. Ytterligare en verksamhetskritisk ledarfunktion inom universitetet är den som programansvarig. Rollen innehas av 54 personer, varav 24 kvinnor och 30 män. Inom den akademiska linjeorganisationen är fördelningen mellan män och kvinnor relativt jämn, förutom på enhetschefsnivå där kvinnorna är i majoritet.

Diagram 3:3 Beräknat antal pensionsavgångar vid 65 års ålder

Källa: Primula

Ett fortsatt arbete för att utveckla och förtydliga chefs- och ledarrollerna vid universitetet har bedrivits under året. En process för att levandegöra den nya chefs- och medarbetarpolicyn har initierats och arbetet fortgår 2021.

Under den rådande coronapandemin har arbetet fått styras över mer och mer till en digital verksamhet där stödet till chefer och ledare fortsatt om än i ny skepnad. Bland annat har ett nytt stöd i form av ”Att leda på distans/att arbeta på distans” erbjudits chefer och medarbetare. För enhetschefer har erbjudits forum varannan vecka sedan pandemins start. Som stöd i chef- och ledarskapet har under året bland annat erbjudits seminarier, processledning, grupputveckling, utbildning, konflikt-hantering samt handledning och konsultationer. De chef- och ledarutvecklingsprogram som bedrivs vid universitetet har fortsatt erbjudits, men övergått mer och mer till digitalt format. Dessutom har under 2020 två nya ledarprogram genomförts; Utvecklande Ledarskap samt Ledarskapsprogram för erfarna chefer inom Lärosäten Öst.

Hållbar utveckling

Örebro universitet ska vara en efterfrågad och engagerad samhällsaktör som tillsammans med andra driver på arbetet mot de globala målen för hållbar utveckling. Arbetet har under året utgått från universitetets strategi och handlingsplan för hållbar utveckling 2019–2022. Planen innehåller prioriteringar för miljöområdet i form av nio målområden. Dessa utgår i första hand från senast genomförda miljöutredning. De mål och aktiviteter som föreslås svarar framförallt mot mål för hållbar konsumtion och minskade klimatförändringar i Agenda 2030. Exempelvis har digitala möten och konferenser till stor del ersatt tjänsteresor. Under 2019 genomfördes vid universitetet totalt 2 377 möten via plattformen Zoom, som är ett av flera digitala verktyg för distansmöten. Redan i september 2020 var antalet möten uppe i 48 934. Ett omfattande arbete har lagts ned för att stötta organisationen omställningen till mer digitalt arbete, något som också gynnar den hållbara utvecklingen.

Miljöledningssystemet

Miljöutredning ska enligt förordningen om miljöledningssystem i statliga myndigheter göras vart femte år i syfte att klarlägga vilken miljöpåverkan en organisation har från sina direkta och indirekta miljöaspekter, det vill säga vilka miljöfrågor som är mest väsentligt för Örebro universitet och i vilken utsträckning det finns ett ändamålsenligt systematiskt arbete för att hantera dessa. Utbild-

ning och forskning räknas som indirekta miljöaspekter medan exempelvis energianvändning och tjänsteresor ses som direkta miljöaspekter.

Med start efter sommaren har Örebro universitet genomfört en miljöutredning och en miljörevision med tillhörande miljöaspektsförteckning, förslag på kemikalieplan samt uppdaterad laglista. Arbetet har utförts med hjälp av en extern konsult som granskat styrdokument och intervjuat ett 40-tal medarbetare och studenter. På grund av coronapandemin kunde inte platsbesök, som annars är brukligt, genomföras.

Av miljöutredningen framgår att Örebro universitet har störst miljöpåverkan från:

- Tjänsteresor
- Forskning, forskarutbildning och samverkan
- Utbildning
- Energianvändning för elektricitet, uppvärmning och nedkylning
- Användning av kontorsmaskiner
- Användning av kemikalier/rengöringsmedel
- Uppkomst av avfall (farligt och icke-farligt)

Miljöutredningen konstaterade att Örebro universitet i det stor hela har ett väl fungerande systematiskt miljöarbete, men att det fortsatt finns goda möjligheter till förbättring inom angivna områden. Miljörevisionen visar att det finns tydliga mål för miljöarbetet, men att det finns brister vad gäller uppföljningen inom flera områden/miljöaspekter. I utredningen lämnas förslag på hur universitetet kan förbättra sitt miljöarbete. Dessa rekommendationer kommer att ligga till grund för de kommande årens arbete med att minska universitetets miljöpåverkan.

Lika villkor

Grundläggande för universitetets arbete med lika villkor och jämställdhet är lärosätets verksamhetsidé om att vara en aktör som bidrar till de globala målen för hållbar utveckling, att som myndighet, utbildningsanordnare, kunskapsproducent och arbetsgivare följa gällande lagstiftning och vara med och bidra till att de jämställdhetspolitiska målen uppnås.

Styrande för Örebro universitets arbete med lika villkor är strategi och handlingsplan för hållbar utveckling där lika villkor finns med som ett av nio målområden. I början av året fastställdes även ett inriktningsdokument för lika villkor och jämställdhet för perioden 2020–2022. Detta dokument ska ses som ett fördjupat stöd till verksamheten genom en bakgrundsbeskrivning

av varför universitetet arbetar med dessa frågor, vilka stödfunktioner som finns, vilka strategier och metoder som kan användas, vilken inriktning arbetet bör ha samt vilka aktiviteter som bör genomföras de närmaste åren.

I egenskap av arbetsgivare och utbildningsanordnare ska Örebro universitet med utgångspunkt i diskrimineringslagen kontinuerligt och systematiskt undersöka om det i verksamheten finns risker för diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier gentemot anställda, jobbsökande, studenter och sökande till utbildningar. Eventuella risker ska bedömas, åtgärdas och följas upp. Arbetet, som går under benämningen aktiva åtgärder, ska genomföras årligen i samverkan med såväl personal som studenter. Arbetet med att implementera modellen för aktiva åtgärder kom inte i gång som planerat under våren på grund av coronapandemin, men tog fart under hösten. Två digitala workshopar, för att diskutera vad universitetet ska göra och hur arbetet kan organiseras hölls med berörda stödfunktioner. Med utgångspunkt i dessa möten finns nu en plan för hur arbetet ska bedrivas tillsammans med olika delar av universitetets verksamhet under 2021.

Inom det arbete som bedrivs vad gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har den digitala utvecklingen på grund av coronapandemin samt ny lagstiftning inom området gjort att stort fokus under året legat på den digitala tillgängligheten. Ett stort arbete har lagts ned och extra stöd har satts in för att kunna tillgängliggöra information och utbildning anpassade efter nya behov och lagkrav. I samarbete med Högskolepedagogiskt centrum har utbildningar öppna för all personal hållits om tillgänglighet vid ett antal tillfällen under året. Undertextning av digitalt material är något som universitetet arbetat med en del under året. Tydliga instruktioner för hur man själv tar fram undertextning till digitalt material har tagits fram samtidigt som studenter, i samarbete med Örebro universitet Holding AB, har utbildats för att kunna stödja verksamheten i detta arbete. Även externa konsulter har upphandlats och deltagit i arbetet med undertextning av digitalt material.

Jämställdhetsintegrering, åtgärder och resultat

I början av året redovisade Örebro universitet, i likhet med andra lärosäten, vad som under åren 2016–2019 gjorts inom ramen för regeringens uppdrag om jämställdhetsintegrering. Redovisningen skedde till Jämställdhetsmyndigheten som i april 2020 kom med en slutrapport till regeringen

över de svenska lärosätenas arbete med jämställdhetsintegrering under dessa år. I rapporten finns Örebro universitet med som ett fördjupat exempel på lärosätenas resultat. I beskrivningen av Örebro universitets arbete lyfts framförallt arbetet med integrering av jämställdhet i det högskolepedagogiska utvecklingsarbetet samt genomförandet av öppna träffar för all personal i lika villkors- och jämställdhetsfrågor i form av Jämställdhetskollegium.

Av regleringsbrevet för 2020 framgår att universitet och högskolor även fortsatt ska utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen, till exempel i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Arbetet ska utgå från en individuell plan av vilken framgår utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta samt på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del av lärosätets ordinarie verksamhet. Vid Örebro universitet finns en Strategi och handlingsplan för hållbar utveckling, där jämställdhet finns med som ett målområde. Som tidigare nämnts, i avsnittet Lika villkor, fastställdes under våren även ett inriktningsdokument för lika villor och jämställdhet för den kommande treårsperioden. Detta utgör, tillsammans med Strategi och handlingsplan för hållbar utveckling, den individuella plan för jämställdhetsintegrering som omnämns i regleringsbrevet.

Örebro universitets arbete inom jämställdhet är uppdelat i tre områden: utbildningens innehåll och genomförande, forskningens villkor och karriärvägar samt lednings- och stödprocesser. Inom varje målområde finns uppsatta mål och aktiviteter som ska leda till att målen nås. Målen är uppsatta utifrån de utvecklingsbehov som Örebro universitet konstaterade i sin nulägesanalys 2017. För varje aktivitet finns en ansvarig funktion. Inom arbetsområdet lednings- och stödfunktioner är det långsiktiga målet att alla lednings- och stödfunktioner är jämställdhetsintegrerade. För att göra detta anordnas till exempel kompetenshöjande insatser.

Under året har Jämställdhetskollegium, Örebro universitets plattform öppen för all personal kring jämställdhetsfrågor, breddats till att omfatta även lika villkorsfrågorna. I samband med detta döptes plattformen om till Lika villkors- och jämställdhetskollegium. Under våren genomfördes en träff på temat maskulinitet och en diskussion om att engagera män i jämställdhetsarbete fördes under ledning av en seniorprofessor i genusvetenskap vid Örebro universitet. Under hösten hölls fyra digitala

träffar på olika teman. Tillsammans med sex andra lärosäten har Örebro universitet under året varit med och arrangerat två webbkonferenser öppna för all personal på de arrangerande lärosätena. I juni genomfördes en webbkonferens på temat jämställd resursfördelning med fokus på intern fördelning av forskningsmedel och i november arrangerades en konferens om jämställt beslutsfattande och styrning. Förutom ovanstående har universitetets jämlikhetsutvecklare och pedagogiska utvecklare med inriktning mot hållbar utveckling och jämställdhet deltagit vid träffar och möten där innehållet har skraddarsyttts för att motsvara verksamhetens behov. I samverkande syfte har universitetet under året ingått i den arbetsgrupp som leds av Länsstyrelsen i Örebro län för att arbeta fram länets nya jämställdhetsstrategi. Vidare har jämlikhetsutvecklaren suttit med i landshövdingens jämställdhetsråd samt för länets jämställdhetspris som delades ut i slutet av december.

Arbetet med att stärka jämställdhetsintegrationen av utbildningen på forskarnivå har fortsatt. Den universitetsövergripande grupp som regelbundet träffas för att höja sin kompetens och dela erfarenheter av det praktiska arbetet i ämnena har fortsatt sin verksamhet. Under året har även lika villkors- och jämställdhetsinnehållet på forskarhandledarkursen utvecklats.

Arbetsmiljö

Örebro universitets arbetsmiljö ska präglas av ett aktivt medarbetarskap och främjande av detta har under året möjliggjorts genom ett fortsatt arbete med implementeringen av universitetets uppdaterade chef- och medarbetarpolicy. Policyn levandegörs via seminarier där deltagarna arbetar utifrån olika dilemman. Arbetsättet skapar förutsättningar för en god dialog med syfte att stärka samverkan och gott samarbete över organisatoriska gränser, mellan chefer och medarbetare och medarbetare emellan. Sammantaget skapar detta arbete goda förutsättningar för ett aktivt medarbetarskap vid Örebro universitet.

Som för så många andra verksamheter hade coronapandemin stor påverkan på Örebro universitet under 2020. Universitetet ställde snabbt om till såväl distansutbildning som distansarbete. På universitetsövergripande nivå har krisledningsgruppen löpande haft möten, där beslut fattats utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer och råd. Universitetets interna webbplats har varit ett forum där råd, rekommendationer och tips lagts ut till såväl medarbetare som chefer. I samarbete med

Campusgymmet har universitetet under våren erbjudit gratis friskvårdsaktiviteter för medarbetare. En enkät skickades i maj månad ut från universitetsledningen med frågor om hur medarbetarna upplevt omställningen till distansundervisning/distansarbete. Resultatet visade att de flesta medarbetare vid denna tidpunkt i stort var mer eller mindre nöjda med sin förändrade arbetssituation.

Under sommaren coronaanpassades universitetet inför terminsstarten utifrån Folkhälsomyndighetens råd:

- riktlinjer för lokalvård sågs över och justerades
- skyltar och avståndsmarkeringar sattes upp för att påminna om och markera avstånd
- studieplatser utomhus i iordningställdes
- diskussioner med externa hyresgäster, exempelvis restauranger, fördes om hur verksamheten kan organiseras för att förhindra köbildning
- plexiglasskydd i receptioner och miljöer där det är svårt att hålla avstånd sattes upp och visir och annan skyddsutrustning för arbetsmoment där det är svårt att hålla avstånd införskaffades.

Under året har seminarier hållits tillsammans med företagshälsovården om utmaningen att vara chef och leda hemarbetande medarbetare. Frukostseminarier för chefer kring rehabiliteringsprocessen och krav på plan för återgång i arbete har arrangerats av personalavdelningen både under våren och hösten. Andra forum har löpande erbjudits chefer kring ämnet av internkonsulter för chef- och ledarskap samt av personalavdelningen.

Under hösten togs rutiner fram för hur arbete kan bedrivas vid konstaterad smitta och en intern rådgivningsgrupp tillsattes med kompetens inom smittskydd.

Vad gäller den fysiska arbetsmiljön vid Örebro universitet har ett 30-tal nya kontor färdigställts vid Campus USÖ och arbetet med tillbyggnationen pågår. Den nya tillbyggnationen kommer att innehålla kontor, några seminarierum, en större hörsal/aula samt en restaurang. Beräknad inflyttning är december 2022. Andra åtgärder i universitetets lokaler för att förbättra inomhusklimatet och den fysiska arbetsmiljön är det arbete med underhåll och nyinvesteringar i ventilationsystem, samt tilläggsisolering av Långhusets alla fönsterpartier som genomförts av Akademiska hus. Dessutom har solpaneler installerats under året på några byggnader inom campusområdet. Pandemin har initierat diskussioner om lokalutnyttjande, vilka kommer att fortsätta under 2021.

Universitetets forskning kommer ofta till nytta i samhället tack vare givande samarbeten med myndigheter, företag – eller som här: en elitklubb i fotboll. Peter Edholm, forskare i idrottsfysiologi, ska med hjälp av tränaren Jimmy Högberg och ÖSK:s allsvenska lag undersöka hur effektiva några metoder för snabb återhämtning mellan matcherna är. Foto: Örebro universitet.

4. POSITIONERING OCH RELATIONER

Örebro universitet är en engagerad, nyfiken och innovativ samhällsaktör. Tillsammans med våra samverkanspartner inom näringsliv, offentlig sektor och det civila samhället bidrar vi till utvecklingen av Sverige som kunskapsnation och driver på arbetet mot de globala målen för en hållbar utveckling.

Inom ramen för Örebro universitets vision, **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling**, utgör Positionering och relationer ett av fem utvecklingsområden. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Vi är en trovärdig aktör som bidrar till samhällsdebatten.
- Vi utvecklar kunskapsbaserade samarbeten och strategisk samverkan för ömsesidig nytta.
- Vi har en ökad närvaro i nationella och europeiska forskningspolitiska organ.
- Våra utbildningar är ett förstahandsval för nya studenter och vi har en långsiktig interaktion med våra alumner.

Strategiska satsningar och forskningskommunikation

Den goda samverkan bygger på ett ömsesidigt utbyte och är inte bara en möjlighet för oss som lärosäte att sprida kunskap till andra utan bidrar också till kvalitet i forskning och utbildning. Universitetets ambition är därför att samverkan ska ses som en integrerad del i forskning och utbildning och vara en angelägenhet för alla medarbetare och studenter. Vid Örebro universitet insorteras samverkansaktiviteterna från och med 2020 enligt de samverkansmönster som tidigare identifierats av bland andra Vinnova i deras regeringsuppdrag att stärka universitet och högskolors samverkansförmåga, se figur 4:1 med exempel. Genom att bedriva forskningssamverkan, utbildningssamverkan, innovation och nyttiggörande samt övrig utåtriktad samverkan bidrar universitetet till en kunskapsbaserad samhällsutveckling.

Strategiska satsningar

Forskning och utbildning ska komma samhället till nytta och det kräver långsiktiga och strategiska relationer med omvärlden. Med denna utgångspunkt har Örebro universitet valt att integrera samverkansarbetet i de strategiska fokusområden

som beskrivits tidigare i avsnitten Framstående forskning samt Utbildning med hög kvalitet.

Framtidens lärarutbildning har flera delprojekt med tydlig samverkansprägel, inte minst satsningen på att rekrytera yrkesverksamma lärare och forskollärare till lärarutbildningens olika inriktningar och ämnen. Dessa adjungerade adjunkter har sin huvudsakliga anställning utanför universitets- och högskolesektorn och förväntas bland annat bidra med konkretisering, viktiga erfarenheter och kompetens som normalt inte finns inom utbildningen. Bland övriga delprojekt kan nämnas en satsning på praktisknära forskning i grund- och gymnasieskolan samt ett nytt valbart kurspaket med fokus på att främja närvaro och måluppfyllelse i skolan, vilket utgör en våra gemensamma samhällsutmaningar.

Mat och hälsa samlar forskning med fokus på kopplingen mellan det vi äter och hur vi mår – med hållbarhet som utgångspunkt. Tillsammans med 16 samarbetspartners från såväl akademien som privat och offentlig sektor bildades i december 2020 det nationella forskningscentrumet PAN-Sweden. Centret, som koordineras av Örebro universitet, beviljades ett stort anslag från Formas för att studera hela kedjan från livsmedelsproduktion till människors välmående när det gäller proteiner från växtriket.

Teknikutveckling i samverkan har sin tonvikt på artificiell intelligens (AI), där Örebro universitet genom målmedvetet arbete byggt upp en internationellt erkänd forskning. Universitetets AI Impact Lab för samman akademi, företag och offentliga verksamheter i ett innovationssystem som tillsammans accelererar AI-utvecklingen i regionen. AI Impact Lab är också värd för Örebroregionen inom AI Sweden, Sveriges nationella center för artificiell intelligens.

Successful Ageing är universitetets satsning på åldrandeforskning och utgörs främst av två forskarskolor, Successful ageing och Newbreed (se

avsnittet Framstående forskning). Under satsningens gång har bland annat två populärvetenskapliga antologier publicerats för att sprida tvärvetenskaplig kunskap kring åldrandet.

Utvecklingen inom fokusområdena rapporteras löpande via varsin plattform på universitetets webbplats.

Forskningskommunikation

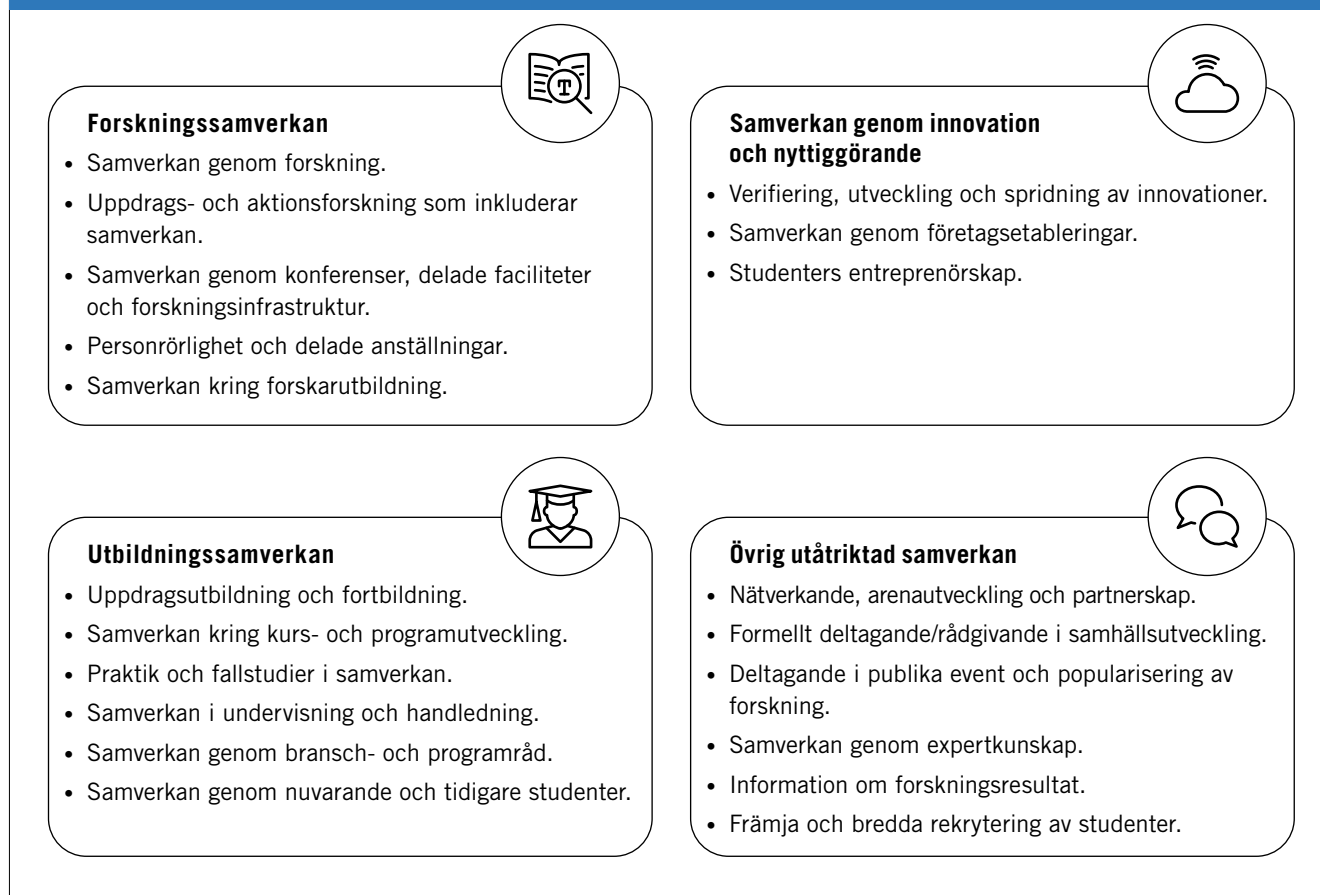
Forskningskommunikationen har som syfte att sprida information om forskningen och dess resultat till specifika målgrupper och allmänhet. Den bidrar också till lärosätets positionering och möjlighet att attrahera forskare, studenter och inte minst samarbetspartners inom såväl sektorn som det omgivande samhället. Örebro universitet har under hösten 2020 påbörjat ett strategiskt arbete med att positionera sig för att stärka arbetet med framgångsrika forskningsansökningar, strategiska rekryteringar samt ökad synlighet av forskning.

Universitetet skickar löpande ut pressmeddelanden, tar kontakt med och blir kontaktade av journalister. Att Örebro universitet är en trovärdig aktör som bidrar till samhällsdebatten märks på flera sätt. Några exempel där forskning från

Örebro universitet fått stort nationellt eller internationellt genomslag under året är: forskning om övergrepp inom kvinnlig artistisk gymnastik, AI-forskningen och vad den nya tekniken betyder för jobb, säkerhet och människors vardag samt coronapandemins inverkan på penningpolitik, statsskulder och ekonomisk säkerhet. Under det gångna året har förstås en stor del av rapporteringen, 37 procent, om Örebro universitet i redaktionella medier handlat om pandemin. Coronapandemin var också den största nyhetshändelsen i media totalt under året. Den totala rapporteringen om Örebro universitet 2020 uppgick till 4 371 artiklar, vilket motsvarar en räckvidd på över 380 miljoner lästillfällen (antal lästillfällen, brutto, baseras på varje enskild källas räckvidd). Den dominerande nyhetskällorna, i både tryckt press och webb, är regional och nationell media.

Hösten 2020 spelade Utbildningsradion in sex föreläsningar med forskare från Örebro universitetet. Dessa kommer sändas på Kunskapskanalen och finns att titta på UR play. Dessutom sprider universitetet dessa i sina kanaler. Forskningsutställningen Korsettkriget – modeslaveri och kvinnokamp under förra sekelskiftet har fortsatt att

Figur 4:1 Mönster för samverkan mellan akademi och samhälle

skapa uppmärksamhet under 2020. I början på året tog Kvinnohistoriskt museum i Umeå kontakt med universitetet då de var intresserade av att visa utställningen. Museet, som förutom nationell publik även har en stor internationell publik, har lånat delar av utställningen, främst kläder, provdockor och bilder.

Vid årets akademiska högtid i början av februari arrangerades traditionsenligt populärvetenskapliga föreläsningar med nya professorer och doktorer i centrala Örebro. Föreläsningarna (22 stycken) är populära bland allmänheten och antalet besökare var nära 2 000.

Forskarsamverkan och nyttiggörande

Samarbetet mellan Sveriges lärosäten har en lång tradition och är ett viktigt inslag i utvecklingen av universitet och högskolors samverkansarbete. Inom området för nyttiggörande driver Örebro universitet tillsammans med Mittuniversitetet, Karlstads universitet och Linnéuniversitetet ett av landets innovationskontor. Fyrklövern, som det gemensamma innovationskontoret heter, stimulerar till och stöttar nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och idéer.

Arbetet med nyttiggörande har prioriterats av Örebro universitet under flera år med målet att underlätta och skapa goda förutsättningar för att forskningsresultat uppkomma vid lärosätet kommer till nytta. Under året har ORU Innovation, som är samlingsnamnet för universitetets arbete inom nyttiggörande och innovation, stöttat anställda/forskare och studenter i idéutvecklingsprocessen. En stor del av idéerna kommer i dagsläget

från medicinområdet, men under 2020 har en ökning kunnat ses från tekniksidan. Andra stora områden är sociala innovationer samt mat och hälsa. Totalt har 38 idéer utvärderats (28 idéer från anställda och 10 idéer från studenter). Av dessa har 19, varav sju från studenter, gått vidare till innovationsrådgivning och verifiering. Antalet utvärderade idéer från anställda är lägre jämfört med föregående år. Det beror i huvudsak på en tillfälligt minskad bemanning inom rådgivningen under 2020 vilket gjort att det inte funnits samma resurser för uppsökande arbete. En positiv utveckling under året har varit att antalet idéer från studenter som gått vidare i verifieringsprocessen ökat jämfört med föregående år. Under 2020 är det sammanlagt 13 case som erhållit verifieringsmedel och fem case som gått vidare till inkubator/holdingbolag. Noteras att dessa case inte nödvändigtvis har inkommit för utvärdering under 2020, då arbetet med rådgivning och verifiering är en pågående process. Se tabell 4:2 för innovationsmått 2020.

Idéer definieras som de uppslag som inkommit till ORU Innovation som utgångspunkt för resonemang kring förutsättningar för nyttiggörande eller kommersialisering. Idéerna genomgår en utvärdering och verifiering i syfte att utreda om de är innovativa och har potential att komma till nytta i omvärlden i form av ett nystartsbolag, en social innovation, licensiering eller på något annat sätt. Verifiering görs för att ta forskningsidéerna från idé till innovation: är det något nytt, hur ser problemet ut som idén löser, vilka alternativa lösningar finns på problemet och finns där en efter-

Tabell 4:2 Innovationsmått ¹⁾

Källa: ORU Innovation inom Örebro universitet Holding AB

	2020			2019		
	Totalt ²⁾	Kvinnor	Män	Totalt ²⁾	Kvinnor	Män
Antal utvärderade idéer, anställda	28	26,7 %	73,3 %	62	48,4 %	51,6 %
Antal utvärderade idéer, studenter	10	5,9 %	94,1 %	11	27,3 %	72,7 %
Antal case som gått vidare till verifiering, anställda	12	11,8 %	88,2 %	15	40,0 %	60,0 %
Antal case som gått vidare till verifiering, studenter	7	7,7 %	92,3 %	4	25,0 %	75,0 %
Antal case som erhållit verifieringsmedel, anställda ³⁾	8	15,4 %	84,6 %	12	21,4 %	78,6 %
Antal case som erhållit verifieringsmedel, studenter ³⁾	5	12,5 %	87,5 %	1	100,0 %	-
Antal case överlämnade till inkubatorer/holdingbolag	5	14,3 %	85,7 %	-	-	-

1) Som ett led i Örebro universitets kvalitetsarbete har vi från och med 2019 valt att renodlat följa instruktionen i Förordning (2015:139) om fördelning av statliga medel för innovationskontor vid universitet och högskolor. Det innebär att vi endast redovisar de aktiviteter för rådgivning och verifiering som genomförts av Innovationskontoret. Redovisning sker av detta skäl endast för 2019 och 2020.

2) Några idéer ägs av både kvinnor och män.

3) Idéer som beviljats verifieringsmedel i år kan ha inkommit tidigare.

frågan? Som stöd i arbetet används den så kallade NABC-modellen (Need, Approach, Benefits, Competition), en metod för att verifiera nytta och värdet av idén. För att säkra de olika stegen mot kommersialisering används även ett verktyg som utvecklats av Kungliga Tekniska högskolan, KTH Innovation Readiness Level, som är en modell för att metodiskt mäta utvecklingen från idé till kommersialisering. Verifiering möjliggörs genom innovationskontorets rådgivningar, via konceptet Social Impact Lab (se nedan) samt med hjälp av verifieringsmedel från Vinnova.

Ett nära samarbete sker med innovationsteamet vid Region Örebro län för att stödja idéer inom hälso- och sjukvård, medicinsk teknik och tandvård. ORU Innovation har även bidragit i ett antal större projekt så som Region Örebro läns satsning på samverkansplattformen Food, det Vinnovafinansierade projektet SIIS (Social Impact Innovation Support) samt det nationella samarbetsprojektet IMP (15 lärosäten) som arbetar med att utveckla arbetssätt och kunskap om kunskaps-tillgångar och immateriella rättigheter.

Arbetet med att inrätta en innovationsarena vid Örebro universitet har fortgått under året. ORU Innovation Arena ska fungera som en miljö där akademi, företag, offentlig sektor och samhälle kan samverka kring utveckling av kunskapsbaserade innovationer och bidra till sänkta trösklar för nyttiggörande och kommersialisering. Ett viktigt inslag i arenan är mötet mellan människor, vilket förstas påverkats av den rådande pandemin. En planerad invigning sköts till en början upp, men verksamheten har under hösten 2020 kunnat starta igång i nya lokaler på Campus Örebro. Fokus har inledningsvis legat på digitala aktiviteter tillsammans med studenter i form av föreläsningar och workshops.

Örebro universitet har under 2020 fortsatt varit engagerat i flera lärosätsgemensamma samarbeten och projekt med samverkansinriktning. Innovationskontoret Fyrklöverns doktorandkurs Att nyttiggöra forskning och vetenskap genomfördes helt digitalt under hösten 2020. Totalt deltog 35 doktorander (14 kvinnor och 21 män), varav 8 (3 kvinnor och 5 män) kom från Örebro universitet. Ett annat exempel på samarbete är de 17 Vinnovafinansierade K3-projekt som avslutades under 2020. Av dessa har Örebro universitet deltagit i PAUS som handlar om att utveckla metoder för ökad personrörlighet mellan akademi och samhälle för forskare och lärare; SAMSYN som utvecklar en så kallad wiki (ett öppet uppslagsverk)

för begrepp inom nyttiggörande och samverkan; INSA som handlar om att utveckla arbetssätt och metoder för hållbar internationalisering av samverkan med näringslivet; samt ovan nämnda IMP.

Örebro universitet deltar tillsammans med fyra andra lärosäten (Jönköping University, Luleå Tekniska universitet, Umeå universitet och projektägare Malmö universitet) i det av Vinnova finansierade projektet Nationell kunskapsplattform för social innovation – Mötesplats Social Innovation (MSI). Projektet ska etablera regionala kunskapsnoder ute i landet för social innovation. Syftet är att bidra till att social innovation, socialt företagande och socialt entreprenörskap når sin fulla potential som samhällskraft för att medverka till att Sverige ska nå målen i Agenda 2030. Under året har MSI, i samverkan med ett flertal aktörer från privat, offentlig och ideell sektor, genomfört kunskaps-webbinarier för att synliggöra social innovation samt driva på arbetet mot de globala målen för hållbar utveckling. En stärkt aktörssamverkan har på flera sätt bidragit till en förstärkt forskar- och studentsamverkan inom området social innovation vid Örebro universitet.

Örebro universitets särskilda satsning på att stimulera sociala innovationer med utgångspunkt i den forskning som bedrivs heter Social Impact Lab (SoIL) och bedrivs inom ramen för ORU Innovation. Ambitionen är att utveckla konkreta tillämpningar genom att omvandla kunskap och forskning till praktiska metoder, processer, tjänster eller produkter i samarbete med praktiker och skapa nya värden för användare och målgrupp. Under 2020 deltog fyra forskare från Örebro universitet och en utvecklingsledare från Region Örebro län i SoIL. De deltagande forskarna arbetade med idéer för att främja ett hälsosamt åldrande, förhindra stalkning, förbättrad information vid kriser samt bättre vård för personer med hörselnedsättning. Från regionen fanns en idé med fokus på nya verktyg och mått för att hjälpa familjecentraler i sitt arbete.

Örebro universitet Holding AB

Örebro universitet Holding AB ägs av staten och förvaltas av universitetet. Bolagets verksamhet syftar till att nyttiggöra kunskap och kommersialisera idéer och innovationer sprungna ur forskning och utbildning. Under året har det tidigare dotterbolaget Örebro universitet Uppdrag AB fusionerats in i Örebro universitet Enterprise AB. I holdingbolaget ingår alltså numera dotterbolagen Örebro universitet Enterprise AB och Inkubera AB.

Verksamheten inom Örebro Enterprise AB har två inriktningar. I den ena genomlyses idéer och innovationer som kommer från forskning, studenter eller utbildning. Bolaget tar dessa vidare för att de ska komma samhället till nytta genom eventuell kommersialisering och bolagisering. I den andra förmedlas på affärsmässiga grunder kortare eller längre konsultuppdrag (student- respektive forskaruppdrag) i form av föreläsningar, workshops, utvärderingar, evidens- eller metodstöd. Coronapandemin har under 2020 påverkat de externa intäkterna från konsultuppdrag negativt. Det har balanserats genom att anpassa kostnaderna och bolaget har bland annat beviljats korrtidspermitteringar inom sin tjänsteverksamhet. Under året har 35 forskaruppdrag (30 kvinnor och 34 män) och 34 (28 kvinnor och 18 män) studentuppdrag genomförts. Holdingbolaget har under 2020 tagit emot fem idéer (från tre kvinnor och fyra män) från Örebro universitet som gått igenom innovationsstödprocessen inom Fyrklövern. Två nya bolag har startats under året, varav ett av en student (där holdingbolaget inte har någon ägarandel) och ett av en forskare (där holdingbolaget äger 25 procent och resterande del ägs av forskaren själv och andra externa parter). För närvarande finns det inom bolaget två idéer som skyddas eller ägs av bolaget och över tid har 17 idéer sålts vidare till andra bolag.

Dotterbolaget Inkubera AB är en företagsinkubator som tillhandahåller stödprogram och lokaler för att främja tillväxt av nya kunskapsbaserade

företag. Inom Inkubera har det under året funnits 20–25 bolag i inkubationsfas och 10 i acceleration.

Holdingbolaget har ett nära samarbete med andra aktörer inom det nationella och regionala innovationsstödsystemet. På nationell nivå sker samarbetet naturligt med Fyrklövernens tre andra lärosäten (Linneuniversitetet, Karlstad universitet och Mittuniversitetet). Holdingbolaget är också engagerat i Föreningen universitetsholdingbolag i Sverige (FUHS) och har tillsammans med holdingbolagen vid Linköpings, Göteborgs, Stockholms och Luleå universitet samt Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) startat ett investeringsfondbolag. På regional nivå samarbetar holdingbolaget med Almi företagspartner och Alfred Nobel Science Park (i det senare fallet som delägre).

En fullständig åiterrapportering av holdingbolagets verksamhet skickas årligen till regeringen (i april månad) i en separat årsredovisning.

Adjungerade lärare och personrörlighet

Örebro universitet har höga ambitioner med sin samverkan med näringslivet och samhället i övrigt. Ett sätt är att engagera adjungerade lärare på olika nivåer och därigenom få tillgång till extern specialistkompetens och erfarenhet inom näringsliv eller offentlig verksamhet. Antalet adjungerade lärare fortsätter att öka vid universitetet, framförallt andelen adjungerade adjunkter, se tabell 4:3. Vid Institutionen för medicinska vetenskaper samt vid Institutionen för hälsovetenskaper finns ett etablerat samarbete kring adjungeringar

Tabell 4:3 Adjungerade lärare vid Örebro universitet

Källa: Primula

Antal	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Professor	11	18,2 %	81,8 %	12	25,0 %	75,0 %	11	27,3 %	72,7 %
Biträdande professor	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Universitetslektor	40	52,5 %	47,5 %	36	50,0 %	50,0 %	39	56,4 %	43,6 %
Universitetsadjunkt	74	77,0 %	23,0 %	75	76,0 %	24,0 %	59	76,3 %	23,7 %
Totalt	125	64,0 %	36,0 %	123	63,4 %	36,6 %	109	64,2 %	35,8 %
Årsarbetskrafter	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Professor	2,1	22,4 %	77,6 %	2,3	21,7 %	78,3 %	1,9	17,7 %	82,3 %
Universitetslektor	6,9	61,6 %	38,4 %	8,1	63,0 %	37,0 %	7,0	67,8 %	32,2 %
Universitetsadjunkt	23,8	82,2 %	17,8 %	21,4	79,4 %	20,6 %	17,0	79,2 %	20,8 %
Totalt	32,8	74,1 %	25,9 %	31,8	71,1 %	28,9 %	25,9	71,6 %	28,4 %

Årsarbetskrafter

Uppgifterna har beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1.

Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

med region Örebro län. Inom lärarutbildningen upprättas allt fler avtal om adjungering mellan universitetet och skolor i framförallt Örebroregionen. Särskilt kan nämnas satsningen på adjungerade adjunkter som finansieras inom fokusområdet Framtidens lärarutbildning.

Personrörligheten mellan universitetet och samhällets övriga sektorer är viktig. En väg för detta är adjungeringar, men det finns också andra former som till exempel de samverkanslektorer som Örebro universitet tidigare valt att tillsätta inom fokusområdet Teknik i samverkan. En annan beprövad och framgångsrik väg är att skapa möjlighet för forskare och lärare att under en kortare period vistas del av sin tid i företag och organisationer, dels för att stärka utbildning och forskning, dels för att bidra till överföring av kunskap till det omgivande samhället. Under 2018–2020 deltog Örebro universitet i det Vinnovafinansierade K3-projektet PAUS, där ett tiotal forskare och lärare fick möjlighet att under ett halvår lägga 20 procent av sin tid i en verksamhet nära deras undervisning och forskning. Universitetet har för avsikt att fortsätta denna satsning – som är i linje med vår syn på ömsesidig samverkan och nytta – och ser därför över möjligheterna att organisera och finansiera den.

Studentrekrytering och studentsamverkan

I synen på det moderna, attraktiva lärosätet ingår förväntningar på en utbildningsmiljö som befinner sig nära studenternas framtida arbetsliv och där kontakter med arbetsgivare känns naturliga under studietiden. Arbetet med studentrekrytering och studentsamverkan är därför integrerade delar av Örebro universitetets verksamhet och mål.

Främja och bredda rekryteringen

Örebro universitet är ett attraktivt riksrekryterande lärosäte med några av landets mest populära professionsprogram. Dessutom är lärosätets tidigare studenter populära hos arbetsgivare med en relativt sett hög etableringsgrad på arbetsmarknaden (se vidare avsnittet Utbildning av hög kvalitet, under rubriken Hög etableringsgrad på arbetsmarknaden). Den studentrekryterande marknadsföringen är en del i arbetet att öka intresset för högre utbildning i sig och universitetets utbildningar specifikt. Målet är att öka antalet förstahandssökande samt bidra till att kännedomen om till Örebro universitet och de utbildningar som erbjuds utvecklas i en fortsatt positiv riktning. I dialog med utbildningsstrategiska rådet och fakultetsnämnderna tas beslut

om vilka program som prioriteras i marknadsföringsarbetet. I nuläget innebär det att lärosätets tio mest sökta program lyfts särskilt i arbetet med att öka kännedomen om universitetet.

Inom ramen för arbetet med breddad rekrytering samarbetar universitetet sedan 2003 med Örebro kommun för att öka övergången till högre studier. Huvudfokus ligger på elever i högstadiet. Samarbetet med Örebro kommun (Linje 14) har under 2020 förlängts i ett treårsavtal, där verksamheten nu finns på sex av kommunens grundskolor samt på en fritidsgård. Även med Karlskoga kommun finns sedan några år ett samarbete för att främja och bredda rekryteringen till högre studier. Under 2020 har cirka 4 500 elever i Örebro och Karlskoga mött 90 studentambassadörer (57 kvinnor och 33 män) från universitetet i sammanlagt 410 genomförda aktiviteter. Som ett led i kvalitetsarbetet kring breddad rekrytering har universitetet finansierat ett följeforskningsprojekt kring Linje 14-modellen. Under året har resultatet presenterats i ett webinarium där deltagare från UKÄ, UHR, utbildningsdepartementet samt representanter från andra lärosäten, politiker med flera deltog. Resultaten från forskningsrapporten visar att studiebenägenheten ökat med 53 procent bland personer från studieovana hem på Vivallaskolan (som var den första skolan att delta) sedan Linje 14s start. Motsvarande siffra för Västra Engelbrektskolan (som tillkom i steg två) är 19 procent. Störst ökning har i huvudsak skett inom tre grupper: personer med utländsk och studieovan bakgrund som kom till Sverige efter skolstart, kvinnor med utländsk och studieovan bakgrund samt män med svensk och studieovan bakgrund (för mer information se Linjen mellan högstadiet och högre utbildning, ORU 2020/04424).

Studentsamverkan

Örebro universitetets utbildningsutbud präglas av professionsinriktade program med utbildning till exempelvis lärare, sjuksköterska, läkare, psykolog, socionom, ingenjör och ekonom. Alla dessa har en naturlig koppling till arbetsmarknaden och gör samverkansarbetet till en viktig del av utbildningarna. Vid universitetets institutioner finns program- och branschråd med representanter från olika arbetsgivare, vars uppgift är att bidra till vidareutveckling av utbildningar och ämnen. Samverkan sker nära och i direkt anslutning till utbildningarna, exempelvis inom arbetet med verksamhetsförlagd utbildning, examensarbeten, projektarbeten, gästföreläsningar med mera.

Universitetet satsar också på gemensamma fakultetsövergripande insatser för att skapa möjligheter för studenter att möta arbetsgivare och få pröva praktiskt entreprenörskap under sin studietid. Inom den särskilda stödfunktionen Studentsamverkan ges studenterna möjligheter att utveckla sina färdigheter och få meriter för ökad anställningsbarhet, dels genom universitetets gemensamma verktyg och aktiviteter, dels genom stöd till utbildningsspecifika aktiviteter. Nedan följer en redogörelse för ett urval av dessa.

Under 2020 har Professionsprofilen ytterligare etablerats och förankrats som stöd till lärosätets utbildningar. Aktiviteten syftar till att skapa möten mellan studenter och arbetsgivare i ett rundabordssamtal med fokus på arbetsmarknads-möjligheter efter examen. Sex utbildningsprogram har genomfört professionsprofilen med totalt 235 medverkande studenter och 31 arbetsgivare.

Campusmässan är sedan många år en given och attraktiv mötesplats för studenter och arbetsgivare, såväl regionalt som nationellt. Genom Campusmässan ges studenter möjlighet att utforska sin framtida arbetsmarknad genom att möta olika arbetsgivare och lyssna till inspirerande föreläsningar. Under 2020 medverkade totalt 103 utställare och fler än 5 000 studenter besökte mässan.

Under året har arbetet med att engagera studenter i processer för nyttiggörande och innovation fortsatt. Ett Student Impact Lab har utvecklats, där studenter erbjuds möjlighet att delta i nätverk och miljöer med aktiviteter kopplat till idéutveckling och entreprenörskap. Fokus ligger särskilt på att arbeta med lösningar på samhällsutmaningar kopplade till Agenda 2030. Starten av Student Impact Lab var planerad till vår/höst 2020, men på grund av coronapandemin har delar av upp-lägget förändrats något och inriktats på digitala aktiviteter. Nytt för 2020 är också konceptet Campusmässan Entreprenör. Konceptet är en ny del av ovan nämnda arbetsmarknadsmässa och

innebär att studenter får lyssna på och träffa unga entreprenörer som idag driver företag samt möta representanter från de stödverksamheter för nyttiggörande och innovation som finns vid universitetet och i det regionala innovationsstödsystemet. Under året har drygt 100 studenter fått möjlighet att pröva på praktisk idéutveckling och entreprenörskap samt knyta nya kontakter med externa parter. Ett tätt samarbete finns med universitetets innovationskontor (se ovan under rubriken Örebro universitet Holding AB).

Alumnverksamhet

Studenternas relation till universitetet sträcker sig bortom studietiden. Örebro universitets alumnverksamhet fokuserar på att utveckla och stärka denna relation till mervärde för alla parter. Verksamheten innefattar både tidigare studenter och före detta medarbetare. Under 2020 har de aktiviteter som erbjuds i första hand genomförts digitalt, vilket skapar positiva synergieffekter i form av ökat antal deltagare och internationell medverkan. Ett exempel på det arbete som bedrivs är programmet Mentor Match som matchar universitetets nuvarande studenter med alumner. Mentorerna förbereder studenterna på tiden efter universitetsstudierna och kan ge stöd och kloka råd inför ett framgångsrikt yrkesliv. Under våren 2020 avslutades den tredje omgången, där 59 par med mentorer och studenter deltog. Mentorerna representerade 37 externa organisationer. Utvärderingar visar att 89 procent av studenterna/adepterna rekommenderar Mentor Match till andra studenter eller mentorer. Under hösten startade en fjärde omgång av mentorskapsprogrammet, där 100 par är anmälda och 75 externa organisationer är representerade. I samarbete med universitetets Junior Faculty lanserade Mentor Match också tre mentorgrupper under hösten för forskare i början av sin karriär. Fokus ligger på ämnena finansieringsansökningar, kommunikation och internationellt samarbete.

Under pandemiåret 2020 började nya metoder användas för konferenser och seminarier. Robert Brummer och Mischa Billing var två av deltagarna i ett direkt-sänt seminarium om mat och hälsa: Vad krävs för att växtbaserad mat ska bli hälsosam och god? Foto: Örebro universitet.

5. EFFEKTIVA OCH SMARTA ARBETSSÄTT

Det finns flera faktorer som driver på utvecklingen av effektiva och smarta arbetssätt. En effektivare administration, men även en akademi som använder och utvecklar smarta arbetssätt, ger ökade möjligheter att få större utväxling av de resurser som satsas på utbildning och forskning.

Inom ramen för Örebro universitets vision **Ett framstående universitet – för en kunskapsbaserad samhällsutveckling** utgör Effektiva och smarta arbetssätt ett av fem utvecklingsområden. Fyra strategiska mål är kopplade till detta utvecklingsområde:

- Varje medarbetares kompetens och tid används effektivt och respektfullt.
- Vi bedriver en digitaliserad verksamhetsutveckling.
- Vi lär över organisatoriska och professionella gränser.
- Stödfunktionen har hög kvalitet, är effektiv och skapar värde för kärnverksamheten.

Medarbetares tid och kompetens

Arbetet med att minska den administrativa bördan för lärare och forskare inom Örebro universitet har fortgått under året i syfte att frigöra tid till utbildning och forskning. För att minska administrationen och säkerställa kvalitet i verksamheten krävs en väl fungerande stödverksamhet och en genomtänkt ansvarsfördelning mellan kärnverksamheten och stödverksamheten samt mellan centralt och lokalt stöd. Det pågår ett antal utvecklingsprojekt och det finns olika mötesformer mellan central och lokal nivå där gemensamma frågor diskuteras. Som en konsekvens av coronapandemin har stödet till lärare i omställningen till digital undervisning och examination på distans förstärkts under året. Högskolepedagogiskt centrum har tagit fram ett stödmaterial med konkreta och forskningsförankrade tips och råd om allt ifrån olika sätt att undervisa, föreläsa och handleda digitalt på distans till att leda seminarier och organisera grupparbeten i distansläge. Eftersom detta sätt att undervisa och examinera kräver andra pedagogiska metoder än campusförlagd utbildning har Högskolepedagogiskt centrum under året stöt-

tat lärarlag och enskilda lärare i arbetet med att skapa kursmål som fungerar i digital undervisning på distans. Detta stöd har varit en grundförutsättning för universitetets snabba omställning. På universitetets interna webbplats, Inforum, finns även tydlig vägledning för undertextning av digitalt material, och information om vilket stöd som kan erhållas för att få hjälp med detta.

Under året har utvecklingen av Inforum fortgått. Informationen om befintligt administrativt stöd har tydliggjorts och det för verksamheten anpassade stödmaterial har fortsatt att utvecklas utifrån ambitionen att färre utbildningsinsatser och informationsmöten för enskilda medarbetare ska behövas med ett förbättrat stödmaterial. Här kan exempelvis nämnas det digitala stödet till forskare, som nu kompletterats med lathundar och checklistor som stöd i arbetet med ansöknings- och externa medel. Som ett led i arbetet har även delar av processhanteringen för ”ansökningsstöd” samt ”idéskiss” till Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KKS) lagts in i Public 360, universitetets webbaserade system för registrering av allmänna handlingar.

Implementeringen av digital salstentamen har tagit ett stort kliv under året i och med den omställning till digital undervisning och examination på distans som följt av pandemin. Även implementeringen av ny lärplattform har genomförts under året, påskyndad av verksamhetens behov av pedagogiskt och tekniskt hållbara lösningar för rätts-säker digital utbildning på distans av hög kvalitet, där lärare kan arbeta med fokus på pedagogisk kvalitet och utveckling.

Arbetsbelastningen inom olika delar av universitetet är hög och det finns en stor medvetenhet om att medarbetarnas tid är begränsad. Genom en allt tätare dialog och ett nära samarbete mellan olika organisatoriska enheter bedrivs verksam-

hetsutveckling- och förändring för att effektivisera det arbete som utförs och bredda kunskapen med ambitionen att varje medarbetares kompetens och tid ska användas effektivt och respektfullt. I allt högre grad tas ett samlat grepp om institutioners och avdelningars personalstyrka för att kunna överblicka kompetensutvecklingsbehovet på åtminstone tre års sikt. Universitetet har en gemensam grundsyn för ledning och styrning som bygger på den statliga värdegrunden. Grundsynen baseras på ett delegerat och tillitsbaserat ledarskap och aktivt medarbetarskap. De justeringar av den interna organisationen och styrningen som genomförts under året gör att beslut idag fattas närmre verksamheten med syfte att öka det kollektiva inflytandet och effektivisera beslutsvägarna. Samtidigt fortgår arbetet med att skapa bättre förutsättningar för chefer och ledare. Eftersom de akademiska chef- och ledningsuppdragen är tidsbegränsade är det extra viktigt med ett proaktivt gemensamt verksamhetsstöd, som ett institutionellt minne för kärnverksamheten.

Under 2019 genomfördes en översyn av universitetets mötesstrukturer och interna utbildningar gavs för att stödja planering och genomförande av effektiva möten. Utbildningarna har getts även under 2020. Utifrån de lärdomar som dragits av videomöten under 2020 kommer sannolikt en viss typ av möten även framledes effektiviseras med hjälp av ny teknik.

Digitaliserad verksamhetsutveckling

Det har under de senaste åren, och särskilt under 2020, varit ett högt tryck på att utveckla rutiner och processer utifrån nya digitala lösningar. Detta kräver förändrade arbetssätt, men även tydliga prioriteringar, där Örebro universitets strategiska mål är styrande. Under året har ett utvecklingsarbete bedrivits för att personal och studenter ska få en enkel och enhetlig kanal till support och stöd, något som krävt samordning av flera verksamheter med olika organisatorisk tillhörighet.

När trycket på utveckling genom digitalisering ökar uppstår ett behov av en samlad bild över utvecklingsinitiativ, projekt och planerad verksamhetsutveckling. Via en så kallad digital portfölj bedriver universitetets IT-avdelning ett strukturerat och processororienterat utvecklingsarbete, inom vilket olika typer av initiativ gällande nyutveckling, vidareutveckling och vidmakthållande balanserats genom dialog och insamling. Med utgångspunkt i den samlade bilden har aktiviteter på så väl övergripande nivå som på institutions-

och avdelningsnivå prioriterats utifrån universitetets strategiska mål. I det arbetet är det viktigt att hålla isär vad som är digital utveckling och vad som är dagligt operativt linjearbete.

Arbete och undervisning i distansläge

När beslut om digital undervisning på distans togs vid universitetet i mars 2020 skedde en radikal omställning av verksamheten. För att stärka universitetets digitala förmåga att på distans kunna genomföra såväl undervisning och forskning som administrativt och tekniskt arbete på ett effektivt och kvalitativt sätt med hjälp av teknik och digitala verktyg har en mängd aktiviteter och investeringar inom IT genomförts. Nedan ges några exempel på ett antal framgångsfaktorer för universitetets omställning:

- Webbkamera och headset erbjöds till alla anställda.
- Extra datorer har köpts in för att kunna lånas ut till dem som behöver det för att kunna arbeta/undervisa digitalt på distans.
- Utrustning för att möjliggöra genomförande av distans-/hybridundervisning har köpts in och finns tillgänglig för utlåning.
- Anställda erbjuds löpande utbildningar i Teams och Zoom.
- VPN-licenser har köpts in så att fler än tidigare samtidigt kan vara anslutna till universitetets nätverk.
- Hårdvara och licenser har köpts in för att öka kapacitet och prestanda på universitetets virtuella miljöer. Detta för att utbildning som kräver tillgång till programvaror ska kunna genomföras digitalt på distans istället för i datorsalar.
- Inspelning av föreläsningar och av texttolkning har skett i stor omfattning.
- Utökad support för att få IT och teknik att fungera i hemmet/på distans har erbjudits.
- Extra medietekniska hjälpmedel har tagits in för att hjälpa institutioner att genomföra disputationer digitalt på distans.

Att blanda distans- och campusbaserad undervisning/arbete blir allt mer vanligt och en förutsättning för att bibehålla god arbetsmiljö och god arbetsrelaterad hälsa. Genom ett ökat användande av olika IT-verktyg drivs den tekniska utvecklingen på i högre takt, och en positiv spiral skapas med ännu fler användare som upplever fördelar med nya arbetssätt. Även de negativa konsekvenserna med en digital om-

ställning måste dock beaktas. När tid för förflyttning och transport mellan möten försvinner kan effekten bli att antalet möten ökar och därmed även arbetsbelastningen. Fysiska möten upplevs av en del som ett tillfälle att samspela med andra människor, vilket kan ge en positiv påfyllning av energi och motivation i arbetet. När dessa fysiska möten uteblir riskerar det att uppstå negativa konsekvenser för det psykiska välbefinnandet. En snabb teknisk utveckling ställer höga krav på medarbetarna att ställa om och lära nytt. Att leda på distans är dessutom en utmaning för alla i ledande roller. Stort fokus behöver läggas på att hålla kontinuerlig kontakt med de medarbetare som arbetar från hemmet. Arbetsmiljöansvaret bär myndigheten hela tiden med sig oavsett var medarbetare befinner sig. Universitetet arbetar på olika sätt med dessa frågor och stöd och hjälp finns att få.

För att möta studenternas behov har universitetet skapat fler virtuella kanaler för möten och därtill utvecklat befintliga informationskanaler. Exempel på lösningar för information är FAQ:er, digitala utbildnings-, karriär- och yrkesväjlare, webbfilmer, poddar och SMS-tjänster, men även mer målgruppsanpassade studenttjänster utifrån program, ämne och kurs. Parallellt med detta har arbetet med universitetets webbsidor fortgått för att göra det enklare att söka och finna information på dessa. Studieverkstaden Lyktan, som stöttar universitetets studenter inom flera områden som akademiskt skrivande, databassökningar och matematiska uträkningar, är numera digitala. En chattfunktion har också införts för att studenterna ska kunna ställa frågor och få hjälp från universitetsbiblioteket.

Övrig digitaliserad verksamhetsutveckling

Campus Örebro 3D-skannades under 2019 och en digital tvilling byggdes upp. Under året har ett arbete bedrivits för att utveckla och tillgängliggöra den skannade modellen, samt utreda hur tvillingen kan komma till användning på bästa sätt, det vill säga vilka behov som föreligger och vilka tjänster som är av intresse för de olika verksamhetsområdena. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2021. Vidare har universitetets passersystem Origo integrerats med universitetets katalogtjänst och studenternas universitetskort i syfte att inför terminsstarten 2021 automatisera vissa arbetsmoment vid administration av passerkort. Under 2021 trimmas systemet in och i nästa fas kommer nyckel- och passerkortsansvariga ute på institutioner och avdelningar få möjlighet att börja använda systemet.

Som ett sätt att digitalt presentera den forskning och de utbildningar som bedrivs vid lärosätet

lanserades mot slutet av året ORU Talks, en populärvetenskaplig och folkbildande poddsändning som knyter an till samhällsdebatten.

Lärande över organisatoriska och professionella gränser

Med fokus på målkvalitet, effektivitet och lärande i arbete stödjer Högskolepedagogiskt centrum den pedagogiska medvetenheten och utvecklingen på Örebro universitet utifrån en vetenskaplig grund. I samband med regeringens rekommendation till samtliga lärosäten att övergå till distansläge för att minimera risken för smittspridning av coronaviruset i samhället skapades en sida på universitetets interna webbplats Inforum för att stötta lärare i hur de kan utbilda digitalt på distans. Pedagogisk vägledning, digitala träffar och seminarier har anordnats för erfarenhetsutbyte och tips på hur undervisning och examination kan genomföras samt vilka möjligheter, men även utmaningar, som digital undervisning medför och hur dessa kan hanteras.

Under året har ett antal samarbeten och synkroniseringar av arbeten skett mellan avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet. Allt för att på ett mer samordnat och effektivt sätt förbättra stödet till utbildning och forskning. Ett exempel är ”En samlad ingång för forskarstöd” på webben, där olika former av stöd som kan erhållas under forskningsprocessen har samlats. Ett annat exempel är ”Stöd under studietiden”, med information om den hjälp och det stöd som kan erhållas under studietiden.

Att bedriva förbättringsarbete inom universitetsövergripande utvecklingsområden är en förutsättning för universitetet att utvecklas inom forskning och utbildning. Gemensamt deltagande av akademisk och administrativ personal i sådana utvecklingsarbeten medför såväl att resultatet förankras i och behovsanpassas till verksamheten som att kunskapsöverföring sker inom gruppen. Universitetets medarbetare deltar i nationella och internationella nätverk och erfarenhetsutbyten sker regelbundet med andra lärosäten inom många olika områden som omvärldsanalys, lokalutveckling, pedagogik och rekrytering. Regional samverkan inom och över professionella gränser ger förutsättningar för nya sätt att möta samhällsutmaningar.

Stödfunktion med värde för kärnverksamheten

Genom ett tydligt målarbete och ett nära samarbete med andra avdelningar inom det centrala verksamhetsstödet har det kvalificerade stödet till forskning och utbildning utvecklats. Stödet har, ef-

ter dialog med relevanta verksamheter, även förtydligats på universitetets interna webbplats Inforum. Utbildning och information om för verksamheten aktuella områden ges kontinuerligt både för grupper och enskilda. Under 2020 har dessa utbildningar och informationstillfällen varit digitala.

För att avgöra om nivån på de resurser som avsätts för det gemensamma verksamhetsstödet är rimlig initierades under 2019 ett arbete med att ta fram metoder för att mäta resursåtgång. Universitetets resurser till stödfunktioner jämförs över tid, liksom med andra universitet, och kostnader för lokaler följs upp. Uppföljning visar att Örebro universitet sätter av resurser till stödfunktioner i ungefär samma utsträckning som jämförbara lärosäten. Under 2020 har en översyn av internhyresmodellen genomförts. Detta har gjorts bland annat för att nuvarande modell inte är utformad för att skapa incitament att hålla nere antalet hyrda kvadratmeter, något som motverkar ett effektivt lokalutnyttjande och är negativt ur ett hållbarhetsperspektiv. En viktig utgångspunkt för arbetet har varit att landa i nyckeltal rörande lokalanvändning jämförbara även med andra lärosäten. För närvarande förs diskussioner med utgångspunkt i resultatet av översynen.

Under året har ett årshjul för studentrekryteringen tagits fram för att tydliggöra vilket administrativt stöd som kan erbjudas institutionerna och vilka uppgifter som de enskilda programmen behöver bidra med under rekryteringsprocessen. Detta arbete har gjorts i dialog med kärnverksamheten.

Vid universitetsbiblioteket har den bibliometriska kompetensen byggts upp under året och medarbetare vid Örebro universitet och inom Region Örebro län kan nu erbjudas stöd i att ta fram systematiska översikter av publiceringar. Det gemensamma verksamhetsstödet ska vara medskapare av hög kvalitet i utbildning och forskning och i universitetets pedagogiska grundsyn står bland annat att:

- Lärandet grundas i vetenskap och beprövad erfarenhet och utgår från högskolepedagogisk forskning.
- Undervisningen ger studenterna förutsättningar att ta ansvar för sitt eget lärande.
- Utbildningsmiljöerna stimulerar till aktivt lärande.

Arbetet med fysiska lärmiljöer har effektiviserats och breddats under 2020. I januari samlades repre-

sentanter från Campusavdelningen, Högskolepedagogiskt centrum, IT-avdelningen, Framtidens lärarutbildning, Kommunikation och samverkan samt Akademiska Hus för att hitta synergier mellan de olika lärmiljöprojekt som universitetet initierat eller är en del av. Under ledning av Framtidens lärarutbildning har samarbetet mellan avdelningar och externa aktörer samt det universitetsövergripande perspektivet utvecklats, effektiviserats och resulterat bland annat i en ny roll på Högskolepedagogiskt centrum som koordinator för lärandemiljöer.

Examinationer är en del av den helhet som en utbildning utgör och arbetet med digitala examinationer på distans kan inte separeras från sin kontext. Arbetet med examinationer i distansläge samspelar med mål, kriterier och läraktiviteter, ett samspel som belyses utifrån högskolepedagogisk forskning och som när det fungerar skapar undervisning som ger studenterna goda förutsättningar att ta ansvar för sitt eget lärande samtidigt som den stimulerar till ett aktivt lärande. Verktyget för digitala examinationer på distans ger stora möjligheter till kreativitet, en aspekt som tagit stora kliv framåt i hela organisationen i och med omställningen till distansläge.

Under året har det digitala tentamenssystemet WISEflow integrerats med Ladok. Integrationen innebär att studenternas användaridentitet, efter anmälan till en tentamen, automatiskt förs över från Ladok till WISEflow, där de får ett konto. Detta har förbättrat rättssäkerheten jämfört med tidigare process då studenterna först flyttades manuellt och konton sedan skapades manuellt. Samtidigt som risk för fel förelåg var arbetet tidskrävande och monotont. Integrationen har även varit tidsbesparande för institutionerna i och med att resultatet från den rättade tentamen direkt dyker upp i Ladok för attestering. Utvecklingsarbetet har lett till en effektivare hantering för lärare och utbildningsadministratörer vid institutionerna. Som en följd av coronapandemin och universitetets beslut om distansarbete, samt digital undervisning och examination på distans har många lärare under året utbildats i och använt WISEflow.

För att ge studenterna goda förutsättningar att kunna ta ansvar för sitt eget lärande har en gemensam kursstruktur skapats i den nya lärplattformen Blackboard Ultra. Därutöver har stort fokus lagts vid att stimulera till aktivt lärande även då undervisningen sker i distansläge med grund i högskolepedagogisk forskning.

6. TABELLER SOM STÖD FÖR RESULTATREDOVISNINGEN

Tabell 6:1 Nybörjare, helårsstudenter (Hst), helårsprestationer (Hpr) och avlagda examina i anslagsfinansierad utbildning

Källa: Ladok

År	Nybörjare i program			Hst			Hpr			Examina		
	Kvinnor	Män	%	Kvinnor	Män	%	Kvinnor	Män	%	Kvinnor	Män	%
2015	3 071	41,1 %	58,9 %	8 800	38,6 %	61,4 %	7 597	36,8 %	63,2 %	2 449	31,6 %	68,4 %
2016	3 388	41,2 %	58,8 %	9 177	39,3 %	60,7 %	7 937	37,4 %	62,6 %	2 506	31,5 %	68,5 %
2017	3 315	38,9 %	61,1 %	9 491	39,4 %	60,6 %	8 127	37,9 %	62,1 %	2 351	31,9 %	68,1 %
2018	3 240	40,0 %	60,0 %	9 158	39,1 %	60,9 %	8 111	37,7 %	62,3 %	2 287	31,4 %	68,6 %
2019	3 224	40,7 %	59,3 %	9 350	39,2 %	60,8 %	8 290	37,8 %	62,2 %	2 604	33,9 %	66,1 %
2020	3 465	38,6 %	61,4 %	9 725	39,4 %	60,6 %	8 693	38,0 %	62,0 %	2 601	34,3 %	65,7 %

Tabell 6:2 Antal utfärdade examina i utbildning på grund- och avancerad nivå

Källa: Ladok

Examen	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Arbets terapeutexamen	72	87,5 %	12,5 %	75	84,0 %	16,0 %	56	78,6 %	21,4 %
Audionomexamen	14	92,9 %	7,1 %	17	82,4 %	17,6 %	20	90,0 %	10,0 %
Biomedicinsk analytikerexamen	26	76,9 %	23,1 %	36	69,4 %	30,6 %	32	81,3 %	18,7 %
Civilekonomexamen	55	43,6 %	56,4 %	67	71,6 %	28,4 %	59	62,7 %	37,3 %
Förskolläraexamen	60	96,7 %	3,3 %	65	93,8 %	6,2 %	58	96,6 %	3,4 %
Högskoleexamen	17	70,6 %	29,4 %	17	70,6 %	29,4 %	19	47,4 %	52,6 %
Högskoleingenjörsexamen	141	21,3 %	78,7 %	124	21,8 %	78,2 %	102	25,5 %	74,5 %
Juristexamen	106	65,1 %	34,9 %	100	63,0 %	37,0 %	94	63,8 %	36,2 %
Kandidatexamen	1 081	63,6 %	36,4 %	1 078	63,0 %	37,0 %	876	64,3 %	35,7 %
Konstnärlig högskoleexamen	21	42,9 %	57,1 %	18	27,8 %	72,2 %	1	100,0 %	-
Läkarexamen	93	69,9 %	30,1 %	93	57,0 %	43,0 %	95	57,9 %	42,1 %
Lärarexamen	164	64,0 %	36,0 %	122	66,4 %	33,6 %	141	65,3 %	34,7 %
Magisterexamen	86	70,9 %	29,1 %	95	66,3 %	33,7 %	96	75,0 %	25,0 %
Masterexamen	123	52,8 %	47,2 %	135	47,4 %	52,6 %	110	58,2 %	41,8 %
Psykologexamen	62	61,3 %	38,7 %	59	79,7 %	20,3 %	48	68,8 %	31,2 %
Röntgensjuksköterskeexamen	17	88,2 %	11,8 %	23	78,3 %	21,7 %	12	75,0 %	25,0 %
Sjuksköterskeexamen	154	81,8 %	18,2 %	186	87,1 %	12,9 %	171	82,5 %	17,5 %
Socionomexamen	184	77,7 %	22,3 %	156	80,8 %	19,2 %	172	89,5 %	10,5 %
Specialistsjuksköterskeexamen	80	76,3 %	23,8 %	107	77,6 %	22,4 %	76	81,6 %	18,4 %
Speciallärarexamen	-	-	-	2	100,0 %	-	25	100,0 %	-
Specialpedagogexamen	45	100,0 %	-	29	82,8 %	17,2 %	23	95,7 %	4,3 %
Yrkehögskoleexamen	-	-	-	-	-	-	1	-	100,0 %
Total	2 601	65,7 %	34,3 %	2 604	66,1 %	33,9 %	2 287	68,6 %	31,4 %

Tabell 6:3 Förstahandssökande till höstterminen, per program									
Källa: Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik									
PROGRAM PÅ GRUNDNIVÅ	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Analysvetenskapligt program i kemi med inriktning mot forensik	34	91 %	9 %	29	76 %	24 %	23	87 %	13 %
Arbetsterapeutprogrammet *	93	80 %	20 %	56	75 %	25 %	87	76 %	24 %
Audionomprogrammet	32	63 %	38 %	28	71 %	29 %	37	65 %	35 %
Biologiprogrammet	12	58 %	42 %	-	-	-	-	-	-
Biomedicinska analytikerprogrammet, Inriktning Fysiologi	27	81 %	19 %	19	68 %	32 %	27	81 %	19 %
Biomedicinska analytikerprogrammet, Inriktning Laboratoriemedicin	40	90 %	10 %	47	85 %	15 %	43	79 %	21 %
Biovetenskapligt program, inriktning mot biologiskt entreprenörskap	-	-	-	5	40 %	60 %	7	57 %	43 %
Ekonomiprogrammet *	248	42 %	58 %	193	44 %	56 %	209	44 %	56 %
Filmprogrammet	90	39 %	61 %	101	31 %	69 %	82	35 %	65 %
Förskolläraryrket	161	93 %	7 %	187	94 %	6 %	186	94 %	6 %
Hotell och värdskap	-	-	-	-	-	-	22	68 %	32 %
Hospitality management	10	60 %	40 %	17	35 %	65 %	-	-	-
Högskoleingenjör, Byggteknik	89	25 %	75 %	77	31 %	69 %	73	30 %	70 %
Högskoleingenjör, Datateknik	78	12 %	88 %	64	2 %	98 %	55	2 %	98 %
Högskoleingenjör, Industriell design och produktutveckling	19	47 %	53 %	30	33 %	67 %	27	33 %	67 %
Högskoleingenjör, Industriell ekonomi	48	21 %	79 %	27	7 %	93 %	37	22 %	78 %
Högskoleingenjör, Maskinteknik	35	9 %	91 %	32	-	100 %	13	-	100 %
Kriminologiprogrammet	828	82 %	18 %	663	82 %	18 %	536	75 %	25 %
Kulinarisk kock och måltidskreatör	106	43 %	57 %	58	47 %	53 %	77	31 %	69 %
Matematikerprogrammet	10	10 %	90 %	18	33 %	67 %	14	21 %	79 %
Medier, kommunikation och PR	204	75 %	25 %	198	75 %	25 %	200	70 %	31 %
Musik, kultur och medier	11	64 %	36 %	21	62 %	38 %	16	63 %	37 %
Måltidsekologiprogrammet	30	83 %	17 %	33	79 %	21 %	24	71 %	29 %
Offentlig förvaltning och ledning	122	63 %	37 %	108	62 %	38 %	105	56 %	44 %
Personalvetarprogrammet *	304	79 %	21 %	253	77 %	23 %	268	79 %	21 %
Programmet Management in Sport and Recreation	-	-	-	-	-	-	54	15 %	85 %
Rättsvetenskapliga programmet med internationell inriktning	110	79 %	21 %	81	68 %	32 %	88	73 %	27 %
Röntgensjuksköterskeprogrammet	92	76 %	24 %	-	-	-	72	68 %	32 %
Samhällsplanerarprogrammet	97	49 %	51 %	100	47 %	53 %	74	50 %	50 %
Sjuksköterskeprogrammet *	393	82 %	18 %	345	87 %	13 %	297	86 %	14 %
Socionomprogrammet *	426	86 %	14 %	393	83 %	17 %	367	84 %	16 %
Sommelier och måltidskreatör	45	51 %	49 %	30	53 %	47 %	25	60 %	40 %
Sport management	61	28 %	72 %	50	20 %	80 %	-	-	-
Språk, retorik och kommunikativt ledarskap	42	60 %	40 %	54	57 %	43 %	-	-	-
Statistikerprogrammet	22	36 %	64 %	26	15 %	85 %	20	40 %	60 %
Systemvetenskapliga programmet *	265	25 %	75 %	244	20 %	80 %	250	16 %	84 %
Teaterpedagogprogrammet	29	76 %	24 %	30	83 %	17 %	40	70 %	30 %
Tränarprogrammet	28	29 %	71 %	41	34 %	66 %	48	27 %	73 %

* Antagning både höst och vår.

Fördelningen av kvinnor och män avser förstahandssökande med svenskt personnummer.

Tabellen fortsätter på nästa sida

Tabell 6:3 Förstahandssökande till höstterminen, per program (fortsättning)

Källa: Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik

PROGRAM PÅ AVANCERAD NIVÅ	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Civilekonomprogrammet *	343	40 %	60 %	311	45 %	55 %	309	41 %	59 %
Civilingenjör, Datateknik	51	14 %	86 %	61	10 %	90 %	61	10 %	90 %
Civilingenjör, Industriell ekonomi	74	20 %	80 %	91	30 %	70 %	58	41 %	59 %
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot ar­bete i för­skole­klass och grund­skolans årskurs 1–3	109	90 %	10 %	79	86 %	14 %	73	90 %	10 %
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot ar­bete i grund­skolans årskurs 4–6	78	62 %	38 %	61	52 %	48 %	62	56 %	44 %
Idrott med in­rik­tn­ing fysiologi och medicin	13	54 %	46 %	3	67 %	33 %	7	43 %	57 %
Innata immunförsvaret vid hälsa och sjukdom	-	-	-	1	100 %	-	-	-	-
Juristprogrammet	582	66 %	34 %	534	68 %	32 %	581	65 %	35 %
Kandidatprogram i samhällsanalys	69	83 %	17 %	55	67 %	33 %	52	67 %	33 %
Kardiovaskulär medicin	-	-	-	3	-	100 %	4	75 %	25 %
Läkarprogrammet *	623	60 %	40 %	461	61 %	39 %	346	68 %	32 %
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling	20	75 %	25 %	23	52 %	48 %	18	44 %	56 %
Magisterprogram i samhällsanalys	9	44 %	56 %	13	31 %	69 %	17	41 %	59 %
Magisterprogrammet strategisk kommunikation	23	65 %	35 %	24	54 %	46 %	13	54 %	46 %
Masterprogram i experimentell medicin	5	60 %	40 %	-	-	-	-	-	-
Masterprogram i finansiell ekonomi	14	21 %	79 %	20	30 %	70 %	14	21 %	79 %
Masterprogram i företagsekonomi	77	56 %	44 %	60	48 %	52 %	61	48 %	52 %
Masterprogram i informatik – ledning och styrning av informationssäkerhet	10	20 %	80 %	10	40 %	60 %	11	18 %	82 %
Masterprogram i kemi med in­rik­tn­ing miljöforensik	3	100 %	-	-	-	-	2	-	100 %
Masterprogram i musikvetenskap – Musiken och människan	5	20 %	80 %	2	100 %	-	6	83 %	17 %
Masterprogram i statistik	5	60 %	40 %	7	43 %	57 %	8	25 %	75 %
Metoder inom medicinsk diagnostik, Bild- och funktionsdiagnostik	14	86 %	14 %	15	93 %	7 %	16	88 %	12 %
Metoder inom medicinsk diagnostik, Klinisk laboratoriemedicin	13	85 %	15 %	9	100 %	-	5	100 %	-
Nationalekonomi och ekonometri	5	20 %	80 %	5	60 %	40 %	3	-	100 %
Nutritionell molekylär medicin och bioinformatik	-	-	-	-	-	-	2	-	100 %
Psykologprogrammet *	399	68 %	32 %	331	71 %	29 %	334	66 %	34 %
Robotik och intelligenta system, magister-/masterprogram	-	-	-	3	-	100 %	5	20 %	80 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – akutsjukvård	20	85 %	15 %	50	64 %	36 %	7	71 %	29 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – ambulanssjukvård	18	72 %	28 %	26	81 %	19 %	35	63 %	37 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – anestesijukvård	47	72 %	28 %	55	100 %	-	37	57 %	43 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – distriktssköterska	49	100 %	-	48	98 %	2 %	29	97 %	3 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – företagssjuksköterska	62	95 %	5 %	27	100 %	-	34	94 %	6 %
Specialistsjuksköterskeprogrammet – hälso- och sjukvård för barn och ungdom	19	100 %	-	2	100 %	-	24	96 %	4 %
Specialpedagogiskt program	245	94 %	6 %	189	93 %	7 %	172	95 %	5 %
Ämneslära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot ar­bete i gymnasieskolan	162	37 %	63 %	163	45 %	55 %	168	41 %	59 %
Ämneslära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot ar­bete i gymnasieskolan – Musik	30	50 %	50 %	35	31 %	69 %	34	41 %	59 %

Tabell 6:4 Antal personer i utbildning på forskarnivå vid kalenderårets slut ¹⁾

Källa: Ladok

Vetenskapsområde Ämne	2020			2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Humanistisk-samhällsvetenskapligt									
Företagsekonomi	14	64,3 %	35,7 %	12	50,0 %	50,0 %	14	57,1 %	42,9 %
Genusvetenskap	4	75,0 %	25,0 %	4	75,0 %	25,0 %	5	60,0 %	40,0 %
Historia	-	-	-	-	-	-	1	100,0 %	-
Humanistiska studier, engelska	1	100,0 %	-	-	-	-	-	-	-
Humanistiska studier, historia	2	-	100,0 %	2	50,0 %	50,0 %	-	-	-
Humanistiska studier, svenska språket	1	-	100,0 %	-	-	-	-	-	-
Idrott	2	50,0 %	50,0 %	2	50,0 %	50,0 %	3	66,7 %	33,3 %
Idrottsvetenskap	12	25,0 %	75,0 %	12	25,0 %	75,0 %	15	26,7 %	73,3 %
Informatik	10	50,0 %	50,0 %	11	54,5 %	45,5 %	14	50,0 %	50,0 %
Kulturgeografi	3	66,7 %	33,3 %	3	66,7 %	33,3 %	2	50,0 %	50,0 %
Medie- och kommunikationsvetenskap	6	66,7 %	33,3 %	9	55,6 %	44,4 %	7	57,1 %	42,9 %
Musikvetenskap	9	55,6 %	44,4 %	11	63,6 %	36,4 %	10	60,0 %	40,0 %
Måltidskunskap	8	37,5 %	62,5 %	10	40,0 %	60,0 %	8	25,0 %	75,0 %
Nationalekonomi	8	25,0 %	75,0 %	10	20,0 %	80,0 %	11	18,2 %	81,8 %
Pedagogik	18	72,2 %	27,8 %	12	66,7 %	33,3 %	15	66,7 %	33,3 %
Psykologi	15	80,0 %	20,0 %	15	80,0 %	20,0 %	12	75,0 %	25,0 %
Retorik	1	100,0 %	-	1	100,0 %	-	1	100,0 %	-
Rättsvetenskap	11	54,5 %	45,5 %	10	60,0 %	40,0 %	12	66,7 %	33,3 %
Socialt arbete	10	60,0 %	40,0 %	8	75,0 %	25,0 %	10	60,0 %	40,0 %
Sociologi	7	42,9 %	57,1 %	8	50,0 %	50,0 %	7	71,4 %	28,6 %
Språkstudier, engelska	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %
Språkstudier, litteraturvetenskap	1	-	100,0 %	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %
Språkstudier, retorik	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %
Språkstudier, svenska språket	3	100,0 %	-	4	100,0 %	-	4	100,0 %	-
Statskunskap	13	53,8 %	46,2 %	12	50,0 %	50,0 %	14	42,9 %	57,1 %
Totalt	161	55,3 %	44,7 %	160	54,4 %	45,6 %	169	52,7 %	47,3 %
Medicinskt									
Handikappvetenskap	10	80,0 %	20,0 %	12	66,7 %	33,3 %	12	66,7 %	33,3 %
Medicinsk vetenskap, biomedicin	25	72,0 %	28,0 %	22	72,7 %	27,3 %	23	73,9 %	26,1 %
Medicinsk vetenskap, hälso- och vårdvetenskap	44	77,3 %	22,7 %	43	74,4 %	25,6 %	37	75,7 %	24,3 %
Medicinsk vetenskap, kirurgi	72	38,9 %	61,1 %	62	35,5 %	64,5 %	53	32,1 %	67,9 %
Medicinsk vetenskap, medicin	111	61,3 %	38,7 %	99	64,6 %	35,4 %	95	68,4 %	31,6 %
Totalt	262	59,5 %	40,5 %	238	59,7 %	40,3 %	220	61,4 %	38,6 %
Naturvetenskapligt									
Biologi	8	50,0 %	50,0 %	12	50,0 %	50,0 %	10	60,0 %	40,0 %
Datavetenskap	30	13,3 %	86,7 %	28	14,3 %	85,7 %	24	16,7 %	83,3 %
Kemi	12	75,0 %	25,0 %	14	78,6 %	21,4 %	15	80,0 %	20,0 %
Matematik	3	66,7 %	33,3 %	3	33,3 %	66,7 %	3	66,7 %	33,3 %
Statistik	4	50,0 %	50,0 %	4	50,0 %	50,0 %	3	33,3 %	66,7 %
Totalt	57	36,8 %	63,2 %	61	39,3 %	60,7 %	55	45,5 %	54,5 %
Tekniskt									
Informationsteknologi	-	-	-	-	-	-	1	-	100,0 %
Maskinteknik	2	-	100,0 %	2	-	100,0 %	4	-	100,0 %
Reglerteknik	1	-	100,0 %	1	-	100,0 %	2	-	100,0 %
Totalt	3	-	100,0 %	3	-	100,0 %	7	-	100,0 %
TOTALT	483	55,1 %	44,9 %	462	54,8 %	45,2 %	451	55,2 %	44,8 %

1) Inget beaktande av aktivitetsgrad har gjorts.

Tabell 6:5 Nybörjare, examina och inskrivna i utbildning på forskarnivå

Källa: Ladok

År	Nybörjare			Doktorsexamen			Licentiatexamen			Inskrivna		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2010	68	64,7 %	35,3 %	49	53,1 %	46,9 %	6	50,0 %	50,0 %	494	54,3 %	45,7 %
2011	74	60,8 %	39,2 %	61	45,9 %	54,1 %	11	63,6 %	36,4 %	477	54,1 %	45,9 %
2012	110	49,1 %	50,9 %	55	60,0 %	40,0 %	14	50,0 %	50,0 %	504	54,0 %	46,0 %
2013	65	58,5 %	41,5 %	67	61,2 %	38,8 %	15	43,7 %	56,3 %	483	55,1 %	44,9 %
2014	54	61,1 %	38,9 %	63	52,4 %	47,6 %	13	61,5 %	38,5 %	439	58,3 %	41,7 %
2015	54	50,0 %	50,0 %	49	59,2 %	40,8 %	9	77,8 %	22,2 %	422	57,3 %	42,7 %
2016	101	57,4 %	42,6 %	66	59,1 %	40,9 %	8	62,5 %	37,5 %	438	57,8 %	42,2 %
2017	68	52,9 %	47,1 %	49	69,4 %	30,6 %	8	62,5 %	37,5 %	434	55,5 %	44,5 %
2018	60	56,7 %	43,3 %	47	74,5 %	25,5 %	2	100,0 %	-	490	56,1 %	43,9 %
2019	65	55,4 %	44,6 %	45	42,2 %	57,8 %	3	66,7 %	33,3 %	488	53,9 %	46,1 %
2020	86	57,0 %	43,0 %	48	58,3 %	41,7 %	2	100,0 %	-	522	55,2 %	44,8 %

Tabell 6:6 Antalet forskarexamina

Källa: Ladok

Examen	Vetenskapsområde	2020			2019			2018		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Doktors-examen	Humanistisk-samhällsvetenskapligt	18	55,6 %	44,4 %	17	29,4 %	70,6 %	17	70,6 %	29,4 %
	Medicinskt	22	63,6 %	36,4 %	20	60,0 %	40,0 %	25	80,0 %	20,0 %
	Naturvetenskapligt	5	60,0 %	40,0 %	3	66,7 %	33,3 %	5	40,0 %	60,0 %
	Tekniskt	3	33,3 %	66,7 %	5	-	100,0 %	2	-	100,0 %
	Total	48	58,3 %	41,7 %	45	42,2 %	57,8 %	49	69,4 %	30,6 %
Licentiat-examen	Humanistisk-samhällsvetenskapligt	1	100,0 %	-	2	100,0 %	-	2	50,0 %	50,0 %
	Medicinskt	1	100,0 %	-	-	-	-	4	100,0 %	-
	Tekniskt	-	-	-	1	-	1	2	-	1
	Total	2	100,0 %	-	3	66,7 %	33,3 %	8	62,5 %	37,5 %
TOTAL		50	60,0 %	40,0 %	48	43,8 %	56,2 %	57	68,4 %	31,6 %

Tabell 6:7 Brutto- och nettostudietid för licentiat- och doktorsexamina

Källa: Ladok

Examen		Bruttostudietid (år) ¹⁾			Nettostudietid (år) ²⁾			Avlagda examina		
		Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Doktors-examen	Fakultetsnämnden för ekonomi-, natur- och teknikvetenskap	4,5	4,5	4,8	3,8	3,7	3,9	8	4	4
	Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap	6,0	6,0	5,8	4,0	4,0	3,9	18	10	8
	Fakultetsnämnden för medicin och hälsa	6,0	7,0	4,8	4,0	4,5	3,4	22	14	8
	Totalt	6,0	6,3	5,0	3,9	4,1	3,9	48	28	20
Licentiat-examen	Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap	--	--	--	--	--	--	1	1	-
	Fakultetsnämnden för medicin och hälsa	--	--	--	--	--	--	1	1	-
	Totalt	--	--	--	--	--	--	2	2	-

Medianantal studieår. Doktorander som saknar studietid ingår ej i tabellen.

1) Bruttostudietid beräknas från och med första aktiva kalenderhalvår t.o.m. examenshalvåret.

2) Nettostudietid beräknas i enlighet med uppgiven aktivitet. Den totala studietiden för samtliga ämnen räknas med t.o.m. examenshalvåret.

-- Anges om antalet examina understiger tre.

Tabell 6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter					
	2020	2019	2018	2017	2016
Utbildning på grundnivå och forskarnivå ^{A)}					
Totalt antal helårsstudenter ¹⁾	9 725	9 350	9 158	9 491	9 177
– andel kvinnor (%)	60,5 %	60,8 %	60,9 %	60,6 %	60,7 %
– andel män (%)	39,5 %	39,2 %	39,1 %	39,4 %	39,3 %
Kostnad per helårsstudent	105 368	103 884	96 157	84 745	85 933
Totalt antal helårsprestationer ¹⁾	8 693	8 290	8 111	8 127	7 937
– andel kvinnor (%)	61,9 %	62,2 %	62,3 %	60,6 %	60,7 %
– andel män (%)	38,1 %	37,8 %	37,7 %	39,4 %	39,3 %
Kostnad per helårsprestation	117 884	117 167	108 560	98 969	99 358
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	40	45,80	30	24	23
– andel kvinnor (%)	53,5 %	45,6 %	52,0 %	54,2 %	47,8 %
– andel män (%)	46,5 %	54,4 %	48,0 %	45,8 %	52,2 %
Totalt antal nyantagna doktorander	86	65	60	68	101
– andel kvinnor (%)	57,0 %	55,4 %	56,7 %	52,9 %	57,4 %
– andel män (%)	43,0 %	44,6 %	43,3 %	47,1 %	42,6 %
Totalt antal doktorander med aktivitet ²⁾	443	419	405	399	412
– andel kvinnor (%)	56,7 %	55,4 %	55,6 %	57,1 %	59,0 %
– andel män (%)	43,3 %	44,6 %	44,4 %	42,9 %	41,0 %
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) ³⁾	137,7	138,3	125,9	134	137,9
– andel kvinnor (%)	54,8 %	56,9 %	51,4 %	57,1 %	56,5 %
– andel män (%)	45,2 %	43,1 %	48,6 %	42,9 %	43,5 %
Genomsnittlig nettostudietid för licentiatexamen ^{4) 5)}	--	--	--	3,1	3,4
Genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen ⁵⁾	3,9	4,2	4,0	4,2	4,0
– kvinnor	4,1	4,0	4,0	4,0	4,1
– män	3,9	4,3	4,2	4,5	3,9
Totalt antal doktorsexamina	48	45	47	49	66
– andel kvinnor (%)	58,3 %	42,2 %	74,5 %	69,4 %	59,1 %
– andel män (%)	41,7 %	57,8 %	25,5 %	30,6 %	40,9 %
Totalt antal licentiatexamina	2	3	2	8	8
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁶⁾	978	991	755	719	662
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr) ⁶⁾	588	601	713	716	709
Personal ^{B)}					
Totala antalet årsarbetskrafter ³⁾	1 356,9	1 313,3	1 208,0	1 117,3	1 096,8
– andel kvinnor (%)	57,5 %	57,0 %	56,3 %	56,1 %	56,4 %
– andel män (%)	42,5 %	43,0 %	43,7 %	43,9 %	43,6 %
Medelantal anställda	1 601	1 549	1 392	1 332	1 287
– andel kvinnor (%)	57,7 %	57,5 %	57,1 %	57,4 %	57,3 %
– andel män (%)	42,3 %	42,5 %	42,9 %	42,6 %	42,7 %
Totalt antal lärare (årsarb.) ³⁾	656,7	636,2	585,0	555,5	548
– andel kvinnor (%)	50,4 %	50,8 %	49,8 %	49,3 %	49,6 %
– andel män (%)	49,6 %	49,2 %	50,2 %	50,7 %	50,4 %
Antal disputerade lärare (årsarb.) ³⁾	505,3	476,4	439,6	408,2	403,0
– andel kvinnor (%)	45,9 %	46,2 %	47,1 %	45,5 %	46,5 %
– andel män (%)	54,1 %	53,8 %	52,9 %	54,5 %	53,5 %
Antal professorer (årsarb.) ³⁾	111,2	108,5	108,9	104,0	108,1
– andel kvinnor (%)	33,8 %	33,8 %	33,6 %	31,8 %	30,6 %
– andel män (%)	66,2 %	66,2 %	66,4 %	68,3 %	69,4 %

Fortsättning →

Tabell 6:8 Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2020	2019	2018	2017	2016
Ekonomi ^{C)}					
Intäkter totalt (mnkr), varav	1 515	1 467	1 408	1 368	1 313
utb. på grund- och avancerad nivå (mnkr)	951	925	890	858	840
– andel anslag (%)	91,2 %	90,5 %	92,7 %	93,1%	93,2 %
– andel externa intäkter (%)	8,8 %	9,5 %	7,3 %	6,9 %	6,8 %
forskning och utb. på forskarnivå (mnkr)	565	543	518	509	473
– andel anslag (%)	62,9 %	62,7 %	60,5 %	59,1 %	62,8 %
– andel externa intäkter (%)	37,1 %	37,3 %	39,5 %	40,9 %	37,2 %
Kostnader totalt (mnkr)	1 609	1 584	1 434	1 321	1 263
– andel personal	65,5 %	64,2 %	63,6 %	62,8 %	61,8 %
– andel lokaler	13,1 %	12,6 %	13,6 %	14,8 %	15,2 %
Lokalkostnader per kvm (kr) ⁷⁾	1 749	1 715	1 712	1 722	1 684
Balansomslutning (mnkr), varav	985	1 030	1 175	1 147	1 091
– oförbrukade bidrag	206	208	221	237	247
– årets kapitalförändring ⁸⁾	-93,7	-116,2	-25,9	49,3	49,7
– myndighetskapital (inkl årets kapitalförändring) ⁸⁾	324,7	417,6	536,4	562,3	513,1

A) Källa = Ladok, Primula och Unit4 ERP, där inte annat anges.

B) Källa = Primula.

C) Källa = Unit4 ERP.

1) Ordinarie anslagsfinansiering och ej betalande studenter.

2) Uppgifterna visar antalet per 12-31.

3) Uppgifterna har från och med 2018 beräknats i enlighet med ESV:s handledning om personalkostnader, ESV 2015:1. Tidigare år visar schemalagd tid per 12-31. Årsarbetstiden för en heltidsanställd person som arbetat hela året har schablonmässigt antagits vara 1 920 timmar.

4) När antalet examina understiger tre anges "--".

5) Från och med 2018 är källan Ladok. Tidigare år är källan SCB och visar uppgiften för året innan.

6) Källa Web of Science - dokumenttyper: articles, reviews, letters och proceedings papers. Uppgifterna för 2018 och 2019 är ofullständiga. Tidigare års siffror har uppdaterats.

7) Enligt resultaträkningen.

8) Resultatandelar i hel- och delägda bolag ska inte redovisas från 2020. 2019 års belopp är justerat med anledning av denna ändrade redovisningsprincip.

Tabeller som stöd för resultatredovisningen fortsätter på nästa sida →

Tabell 6:9 Resultaträkning fördelad på verksamhetsgrenar (tkr)						
	2020		2019		2018	
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag	866 625	355 154	836 873	340 496	825 250	313 063
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	38 578	24 888	47 968	30 520	44 286	34 274
Intäkter av bidrag	45 477	184 616	39 481	171 626	19 893	170 258
Finansiella intäkter	147	2	362	155	499	272
Summa	950 827	564 660	924 684	542 797	889 928	517 867
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-655 283	-398 324	-619 172	-397 703	-550 210	-361 591
Kostnader för lokaler	-166 922	-42 816	-150 902	-48 762	-146 804	-47 887
Övriga driftkostnader	-186 225	-115 435	-196 259	-130 808	-177 054	-112 400
Finansiella kostnader	-250	-54	-1 518	-814	-3 065	-1 602
Avskrivningar och nedskrivningar	-25 383	-18 461	-20 236	-17 539	-18 509	-14 611
Summa	-1 034 063	-575 090	-988 087	-595 626	-895 642	-538 091
Verksamhetsutfall	-83 236	-10 430	-63 403	-52 829	-5 714	-20 224
Resultat från andelar¹⁾	-	-	-	-	6	4
Transfereringar						
Erhållna medel	4 468	26 343	5 617	22 759	4 526	20 392
Lämnade medel	-4 468	-26 343	-5 617	-22 759	-4 526	-20 392
Saldo	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-83 236	-10 430	-63 403	-52 829	-5 708	-20 220

1) Resultatandelar i hel- och delägda bolag ska inte redovisas från 2020. 2019 års belopp är justerat med anledning av denna ändrade redovisningsprincip.

Kommentarer till utvecklingen 2018–2020
Relationen mellan grundutbildning och forskning är i princip oförändrad vad gäller totala intäkter och kostnader. Grundutbildningens andel av intäkterna är 63 %.

Intäkter
Grundutbildningens del av det totala anslaget är 71 % under 2020 (71 % år 2019 och 72 % år 2018).
Andelen intäkter av avgifter i grundutbildningen är 61 % under 2020 (61 % år 2019 och 56 % år 2018).

Kostnader
Andelen personalkostnader i grundutbildningen är högre än föregående år 62 % (61 % år 2019 och 60 % år 2018).
Grundutbildningens andel av lokalkostnader är högre än föregående år 80 % (76 % år 2019 och 75 % år 2018).
Grundutbildningens andel av driftkostnader är högre än föregående år 62 % (60 % år 2019 och 61 % år 2018).

NOVAHUSET

CAFFEEHOUSE by GEORGE

Spice n Soul
by Indira Thib

NOVA MAUS

Campus-
bokhandeln

Campus-
bokhandeln

campusbokhandeln.se

Vårt kassett är enkelt:
Skapa pengar när du köper
inbunden och låna pengar
eller du låner den själv.

I årtal har lådorna med gamla OH-ark legat orörda i universitetets förråd. Nu under pandemin kom de till nytta – som skyddsvisir till vårdpersonal. Studenten Niclas Persson efterlyste gamla OH-ark och fick ett enormt gensvar. Bara den första omgången insamlade plastark räckte till över 2 500 färdiga skyddsvisir. Foto: Örebro universitet.

7. EKONOMI

Örebro universitet redovisar ett underskott på 93,7 miljoner kronor för verksamhetsåret 2020. Det negativa resultatet är planerat och beror på omfattande strategiska satsningar som gjorts inom forskning och utbildning. Satsningarna kommer att minska 2021 för att sedan plana ut.

Universitetet redovisade ett underskott på 93,7 miljoner kronor, vilket kan jämföras med föregående års negativa utfall på 116,2 miljoner kronor. Underskottet motsvarar 6,2 procent av omsättningen. För verksamhetsgren utbildning på grundnivå och avancerad nivå blev det ett negativt resultat på 83,3 miljoner kronor, att jämföra med föregående års underskott på 63,4 miljoner kronor. För verksamhetsgren forskning och utbildning på forskarnivå blev resultatet också negativt med 10,4 miljoner kronor, vilket kan jämföras med det negativa resultatet på 52,8 miljoner kronor för 2019, se avsnittet Tabeller som stöd för resultatredovisningen, tabell 6:9 samt tabell 7:1 nedan.

Det negativa resultatet är planerat och beror på omfattande strategiska satsningar som gjorts inom forskning och utbildning. Störst andel av satsningarna har gjorts inom fokusområdena Mat och Hälsa och Framtidens lärarutbildning. Resurser har även lagts på doktorandsatsningar och rekrytering av biträdande lektorer.

Intäkter

Universitetets finansiering kan huvudsakligen delas in i tre delar: anslag (från regering och riksdag), bidrag (främst från forskningsråd och forskningsstiftelser) och avgifter (uppdragsutbildning, uppdragsforskning och intäkter för hyror och

dylikt). Under 2020 var fördelningen 81 procent anslag och 19 procent externa bidrag och avgifter.

De totala intäkterna uppgick till 1 515,5 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3,3 procent jämfört med föregående år. Vid en fördelning av intäkterna på verksamhetsgrenar svarar utbildning för 63 procent och forskning för 37 procent.

Anslagsintäkterna inom forskning och forskarutbildning ökade med 14,7 miljoner kronor, varav en ökning av ALF-medel ingår med 1,3 miljoner kronor. Totalt motsvarar ökningen 4,3 procent jämfört med föregående år.

Anslagsintäkterna för utbildning ökade med 29,8 miljoner kronor, eller 3,6 procent, jämfört med 2019. Ökningen beror främst på en kompensation för pris- och löneomräkning (1,91 procent), men också på utökade uppdrag för utbyggnad av ingenjör-, lärar- och läkarutbildningen. Inom utbildning baseras anslagsintäkterna på antalet helårsstudenter och helårsprestationer, vilket erhålls genom ett så kallat takbelopp som är fastställt i regleringsbrevet. För 2020 var takbeloppet 830,1 miljoner kronor. Anslagsintäkterna avseende helårsstudenter och helårsprestationer hamnade på 11,0 miljoner kronor över takbeloppet. Av detta kunde anslagssparandet från tidigare år utnyttjas med 4,9 miljoner kronor. Resterande 6,1 miljoner kronor sparas till kommande år. Allt detta efter

Tabell 7:1 Intäkter, kostnader och resultat (miljoner kronor)

Källa: Unit4 ERP

	Intäkter			Kostnader			Resultat		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Grundutbildning	950,8	924,7	889,9	1 034,1	988,1	895,6	-83,3	-63,4	-5,7
Forskning	564,7	542,8	517,9	575,1	595,6	538,1	-10,4	-52,8	-20,2
Verksamhetsutfall	1 515,5	1 467,5	1 407,8	1 609,2	1 583,7	1 433,7	-93,7	-116,2	-25,9
Resultat från andelar ¹⁾							-	-	0
Årets kapitalförändring							-93,7	-116,2	-25,9

1) Resultatandelar i hel- och delägda bolag ska inte redovisas från 2020. 2019 års belopp är justerat med anledning av denna ändrade redovisningsprincip.

att de studenter och prestationer som utökades i vårändringsbudgeten räknats bort mot externa bidragsintäkter för särskilda utbildningsåtgärder (se stycket nedan). Prestationsgraden ökade från 88,7 procent år 2019 till 89,4 procent år 2020.

De externa bidragsintäkterna ökade totalt från 211,1 miljoner kronor år 2019 till 230,1 miljoner kronor år 2020. I medlen för 2020 ingår 16,6 miljoner kronor i extra grundutbildningsbidrag från departementet som kom via vårändringsbudgeten avseende extra satsningar på bristyrkesutbildningar, livslångt lärande, behörighetsgivande utbildningar och sommarkurser. I de externa bidragsintäkterna för grundutbildningen ingår även nyttjade bidragsmedel som sparats från tidigare år med 10,8 miljoner kronor. För 2019 var detta belopp 15,4 miljoner kronor. Vad gäller de externa bidragsintäkterna för forskningen har de ökat med 13,0 miljoner kronor och även inom forskningen har sparade bidragsmedel nyttjats med 15,0 miljoner kronor. Pandemin har gjort att förbrukningen av forskningsmedel har minskat något jämfört med 2019. Några större ansökningar har dock beviljats i slutet av 2020 och insatser har gjorts för att öka bidragsintäkterna ytterligare och förhoppningen är att bidragsintäkterna kommer att öka framåt.

Den avgiftsfinansierade verksamheten minskade med 15,0 miljoner kronor jämfört med 2019 och hamnade totalt på 63,5 miljoner kronor. Orsaken till minskningen är att det har varit svårt att genomföra uppdragsutbildningar under pandemin.

Kostnader

Universitetets kostnader ökade under året med 25,4 miljoner kronor och de uppgick totalt till 1 609,2 miljoner kronor år 2020. Det motsvarar en ökning med 1,6 procent jämfört med föregående år.

Personalkostnaderna ökade med 3,6 procent eller 36,7 miljoner kronor. Ökningstakten är en kombination av en löneökningseffekt och en ökning av personalantalet. Personalkostnaderna utgör 65,5 procent av de totala kostnaderna, vilket innebär en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med 2019.

Lokalkostnaderna låg 10,1 miljoner kronor över föregående år och uppgick 2020 till 209,7 miljoner kronor. Förutom indexhöjningar har några nya lokaler tillkommit. Bland annat har Campus USÖ byggts ut, vilket resulterat i utökad lokalyta för Institutionen för medicinska vetenskaper. Under året har även en nybyggnation, ORU Innovation Arena, tillkommit på Campus Örebro.

Driftkostnaderna minskade 2020 med 25,4 miljoner kronor, vilket motsvarar 7,8 procent jämfört med föregående år, och uppgick till 301,7 miljoner kronor. Minskningen beror främst på pandemin, vilken bland annat gett 24,7 miljoner i lägre kostnader för resor, representation, information etc – en minskning med 67,8 procent jämfört med 2019.

Avskrivningskostnaderna uppgick till 43,8 miljoner kronor, en ökning med 16,1 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror främst ökade investeringar inom lokaler.

Finansiella intäkter och kostnader

För 2020 redovisas ett negativt finansnetto på 0,2 miljoner kronor, vilket är 1,7 miljoner kronor bättre än 2019 års netto. Minskningen beror på att räntan har varit 0 i Riksgälden från och med april så den största delen av finansposterna härrör sig till bankavgifter, valutakursdifferenser samt ränteintäkter/kostnader från kunder och leverantörer.

Anläggningstillgångar

Det bokförda värdet på materiella anläggningstillgångar ökade med 28,0 miljoner kronor och uppgick vid utgången av 2020 till 206,9 miljoner kronor. Värdet av de finansiella anläggningstillgångarna har ökat med 0,2 miljoner kronor och ligger i slutet av 2020 på 2,4 miljoner kronor. Posten är hänförlig till de andelar i Örebro universitet Holding AB som universitetet förvaltar.

ALF-medel

Under 2014 kom svenska staten och vissa landsting överens om ett nytt nationellt avtal gällande samarbete kring utbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Som en följd av att Örebro universitet bedriver läkarut-

Tabell 7:2 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning, ALF-medel (tusen kronor)

Källa: Unit4 ERP

	2020	2019	2018
Lön	78 744	75 755	63 069
Lokalkostnader	925	3 608	500
Övrigt	6 936	13 834	9 885
Överföring till 2021*	8 966		
Summa	95 571	93 197	73 454

* I enlighet med ett tilläggsavtal till "Avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete, omutbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården" får regionerna föra över till 2021.

bildning fick universitetet för första gången 2015 del av de så kallade ALF-medlen, se tabell 7:2.

Örebro universitet och Region Örebro län samarbetar för att med stöd av ALF-medlen utveckla den kliniska forskningen, säkerställa läkarutbildningens kvalitet samt utveckla hälso- och sjukvården. Under året har parterna gemensamt tagit fram en budget för ALF-medlens användning, fördelat medlen och gemensamt följt upp medlens användning. Till exempel har ett antal kliniska professorer rekryterats, vars verksamhet till viss del finansieras av ALF-medel. Medlen har ökat med 2,4 miljoner kronor mot föregående år. Då 2020 års ALF-medel inte helt har kunnat utnyttjas på grund av pandemin har Region Örebro län tillåtit spara 9,0 miljoner kronor till 2021, se tabell 7:2.

För en beskrivning av utvecklingen av läkarutbildningen och antalet helårsstudenter, se avsnittet Utbildning med hög kvalitet under rubriken Hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Myndighetskapital och oförbrukade bidrag

Det totala myndighetskapitalet inklusive årets resultat uppgår till 324,7 miljoner kronor, varav 321,2 miljoner avser den ackumulerade kapitalförändringen (den balanserade kapitalförändringen och årets kapitalförändring).

Av den ackumulerade kapitalförändringen på 321,2 miljoner kronor kan 92 procent hänföras till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 8 procent till forskning och utbildning på forskarnivå. Fördelningen är lika som vid föregående år.

Mellan åren 2019 och 2020 har de oförbrukade bidragen minskat med 1,2 miljoner kronor för att vid årets slut omfatta 206,4 miljoner kronor,

se tabell 7:4. Från denna post har gamla oförbrukade medel planerligt använts med 25,8 miljoner kronor. Oförbrukade bidrag är medel som erhålls i förskott för finansiering av kommande verksamhet.

Samfinansiering

För att möta behovet av samfinansiering i samband med ansökningar från forskningsfinansiärer avsattes centrala medel för detta ändamål enligt styrelsens beslut i budgeten för 2020. Dessa fördelas efter behov tertialvis till institutionerna och följs upp regelbundet på institutionsnivå för att säkerställa att medlen används för avsedda ändamål. Av tabell 7:3 framgår hur mycket av dessa anslagsmedel som använts under åren 2018–2020. Av de 20,1 miljoner kronor som reserverats under 2020 användes 15,5 miljoner kronor. Orsaken till minskningen är att färre forskningsprojekt genomfördes än planerat på grund av pandemin.

Tabell 7:3 Samfinansiering verksamhetsgren forskning och utbildning på forskarnivå (miljoner kronor)

Källa: Unit4 ERP

	2020	2019	2018
Reserverade medel enligt styrelsebeslut	20,1	21,4	20,0
- använda samfinansieringsmedel	15,5	21,4	19,7

Tabell 7:4 Oförbrukade bidrag (miljoner kronor)

Källa: Unit4 ERP

	2020	2019	2018
Oförbrukade bidrag	206,4	207,6	221,5

ÅRSBOKSLUT

Resultaträkning (tkr)

	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	1 221 779	1 177 369
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	63 466	78 488
Intäkter av bidrag	3	230 093	211 107
Finansiella intäkter	4	149	517
Summa		1 515 487	1 467 481
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-1 053 607	-1 016 875
Kostnader för lokaler	6	-209 738	-199 664
Övriga driftkostnader	7	-301 660	-327 067
Finansiella kostnader	8	-304	-2 332
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-43 844	-37 775
Summa		-1 609 153	-1 583 713
Verksamhetsutfall		-93 666	-116 232
Transfereringar			
Transfereringar		10	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		19 096	14 580
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		11 715	13 796
Lämnade bidrag		-30 811	-28 376
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	24	-93 666	-116 232

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2020-12-31	2019-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	0	7
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	6 686	6 434
		6 686	6 441
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	67 109	47 014
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	117 840	123 705
Pågående nyanläggningar	15	21 973	8 166
		206 922	178 885
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	16	2 375	2 125
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	17	10 427	9 091
Fordringar hos andra myndigheter	18	23 266	25 506
Övriga kortfristiga fordringar	19	189	273
		33 882	34 870
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	20	63 775	60 330
Upplupna bidragsintäkter		22 694	20 940
Övriga upplupna intäkter		1 294	1 121
		87 763	82 391
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	21	0	-4 918
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	613 379	710 981
Kassa och bank	23	33 950	16 291
		647 329	727 272
SUMMA TILLGÅNGAR		984 957	1 027 066
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	24	3 524	2 759
Balanserad kapitalförändring		414 851	531 083
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-93 666	-116 232
		324 709	417 610
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	1 431	1 602
Övriga avsättningar		6 408	6 745
		7 839	8 347
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	202 434	157 909
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	27	30 834	29 714
Leverantörsskulder	28	25 079	45 539
Övriga kortfristiga skulder	29	51 750	33 721
		310 097	266 883
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	114 445	99 395
Oförbrukade bidrag	31	206 439	207 574
Övriga förutbetalda intäkter	32	21 428	27 257
		342 312	334 226
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		984 957	1 027 066
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	33	3 080	0

Anslagsredovisning 2020-12-31

Utbildning och universitetsforskning							
Anslag, tkr Ramanslag	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
16 02 025 Utbildning på grund- nivå och avancerad nivå	4 918	830 106	-	-	835 024	835 024	0
001 Takbelopp (ram)	4 918	830 106	-	-	835 024	835 024	0
16 02 026 Forskning och utbildning på forskarnivå	0	286 796	-	-	286 796	286 796	0
003 Basresurs (ram)	0	286 796	-	-	286 796	286 796	0
16 02 065 Särskilda medel till universitet och högskolor	0	4 638	-	-	4 638	4 638	0
023 Lokalisering av verksamhet till Grythyttan (ram)	0	4 025	-	-	4 025	4 025	0
024 Nätverksadministration och utveckling av skolledarut- bildning (ram)	0	363	-	-	363	363	0
046 Idébanksmedel (ram)	0	250	-	-	250	250	0
16 02 066 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	0	95 571	-	-	95 571	95 571	0
010 Örebro universitet (ram)	0	95 571	-	-	95 571	95 571	0
Summa	4 918	1 217 111	-	-	1 222 029	1 222 029	0
Villkor för anslag 2:65 ap.46 Idébanksmedel							
Örebro universitet bemyndigas att under 2020 utbetala ett kapitaltillskott på högst 250 000 kronor till holdingbolaget som är knutet till universitetet i enlighet med beslut om budgetpropositionen för 2020.							
Villkor för anslag 2:66 ap.10 Örebro universitet							
Från anslaget utgår ersättning till vissa landsting enligt ALF-avtalet.							

Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras (tkr)

Verksamhet	Över-/ under- skott t.o.m. 2018	Över-/under- skott 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Över-/under- skott 2020	Ack. över-/under- skott utgående 2020
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	3 872	0	-	-	0	3 872
Uppdragsutbildning	3 629	-818	8 727	9 358	-631	2 180
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-64	2	4 689	4 688	1	-61
Summa	7 437	-816	13 416	14 046	-630	5 991
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	-7 562	416	8 837	8 718	119	-7 027
Summa	-7 562	416	8 837	8 718	119	-7 027
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-5 485	-966	783	1 531	-748	-7 199
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och gästforskare	-3 443	-3 903	7 435	12 381	-4 946	-12 292
Summa	-8 928	-4 869	8 218	13 912	-5 694	-19 491

Den avgiftsfinansierade verksamheten med krav på fullkostnadstäckning visar ett ackumulerat underskott på 1 036 tkr, vilket motsvarar 4,7 procent av verksamhetens intäkter på 22 253 tkr. Detta kan jämföras med föregående år då motsvarande siffra var ett underskott på 525 tkr.

Inför år 2020 genomfördes en översyn av redovisningen avseende intäkter av avgifter, vilket ger en korrekt redovisning från och med 2020. Tidigare år har felaktigt viss del av intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen redovisats som beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning.

Under 2018 upprättades en femårsplan för att komma i balans med det ackumulerade överskottet inom verksamheten för beställd utbildning och uppdragsutbildning. Samma år genomfördes en förändrad organisation för uppdragsutbildning, vilket kommer att bidra till att planen kan genomföras. Planen har under 2020 reviderats och förlängts fram till utgången av 2027. Det har även tagits fram en motsvarande plan för att komma till rätta med det ackumulerade underskottet inom uppdragsforskningen, även den har reviderats och gäller nu fram till år 2034. Först då beräknas verksamheterna vara i balans. Via budgetunderlaget kommer Örebro universitet under 2021 be regeringen om godkännande av dessa tidplaner samt överföring av det ackumulerade överskottet gällande beställd utbildning till uppdragsutbildning.

Inom verksamheten för uppdragsutbildning redovisas år 2020 ett underskott på 631 tkr vilket i princip följer den reviderade planen för att minska det ackumulerade överskottet. Inom uppdragsforskningen redovisas 2020 ett överskott på 119 tkr vilket motsvarar beloppet för året i den reviderade planen.

Redovisat belopp avseende högskoleprovet inkluderar både anmälningsavgifterna samt fakturering till UHR för merkostnader i samband med höstens högskoleprov. Detta på grund av rådande pandemi.

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där inte annat anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

I årsredovisningen för 2020 har viss förändring av noternas uppställning gjorts. Det medför att vissa av jämförelsesiffrorna för 2019 är justerade enligt den nya uppställningen. Förändringen är gjord för att noterna ska vara tydligare och ge bättre information.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Örebro universitet följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel i 12 § anslagsförordningen (2011:223). Anslagsavräkning sker i samband med de månatliga utbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosädet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelserna i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska istället lämna uppgifter enligt särskild bilaga.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

Universitetet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används

i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper anges i följande stycken.

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för immateriella anläggningstillgångar som överstiger 100 tkr och som bedöms ha en nyttjandetid och ekonomisk livslängd överstigande tre, alternativt fem år, aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på 25 tkr eller mer och en ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 25 tkr eller mer klassificeras även de som anläggningstillgångar. Undantag finns när det gäller konsten från Statens konstråd. De tillämpar en beloppsgräns på 20 tkr som universitetet måste följa på dessa anläggningar.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Reparations- och underhållskostnader på annans fastighet aktiveras om de uppgår till 100 tkr eller mer och den förväntade nyttjandeperioden är minst tre år. Åtgärder som syftar till att bevara eller återställa fastigheten till ursprungligt skick anses vara reparations- och underhållskostnader. Utgifter för ny-, till- och ombyggnad av annans fastighet aktiveras när de vart och ett uppgår till 25 tkr eller mer.

För förbättringsutgifter på annans fastighet tillämpas olika avskrivningstider beroende på ombyggnationens karaktär och den kvarvarande hyresperiodens längd.

Tillämpade avskrivningstider:

Immateriella anläggningstillgångar	3, 5 år
Datorer och kringutrustning	3, 5 år
Bilar och andra transportmedel	5 år
Övriga inventarier och labbutrustning	3, 5, 7, 10, 15, 30 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3, 5, 7, 10, 15 år

Finansiella anläggningstillgångar

Örebro universitet förvaltar det statligt ägda bolaget Örebro Universitet Holding AB.

Ekonomistyrningsverket (ESV) har beslutat att från och med 2020 ska redovisningen av aktier och andelar i hel- och delägda företag ske enligt anskaffningsvärdemetoden. Förändringen från den tidigare redovisningsprincipen enligt kapitalandelsmetoden innebär att inga resultatandelar i hel- och delägda företag ska redovisas.

Eftersom det handlar om en ändrad redovisningsprincip är jämförelsetalen för 2019 omräknade enligt 2 kap. 7 § Förordning om årsredovisning och budgetunderlag. Aktier och andelar i hel- och delägda företag är därmed redovisade till anskaffningsvärde även för 2019.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter.

Pågående projekt

För externfinansierade bidrag och uppdrag tillämpas den gällande statliga redovisningsprincipen för intäktsredovisning i projekt. I pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över-/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag, enligt kontrakt, ännu ej erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad. En prövning görs av fordrans giltighet mot kontrakt eller motsvarande avtal.

Noterna börjar på nästa sida

Not 1: Intäkter av anslag (tkr)

	2020	2019
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
Takbelopp (ram)	830 106	809 608
Årets överföring till anslagssparande	-	-3 165
Utnyttjat anslagssparande	4 918	-
	835 024	806 443
Särskilda medel till universitet och högskolor		
Lokalisering av verksamhet till Grythyttan (ram)	4 025	3 950
Nätverksadministration och utveckling av skolledarutbildning (ram)	363	356
	4 388	4 306
Forskning och utbildning på forskarnivå		
Basresurs (ram)	286 796	273 423
Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		
Örebro universitet (ram)	95 571	93 197
Summa intäkter av anslag	1 221 779	1 177 369

Not 2: Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2020	2019
Uppdragsutbildning *	8 727	15 955
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	4 689	5 451
Uppdragsforskning *	8 837	13 918
Högskoleprov	635	935
Summa intäkter av avgifter enl regleringsbrev	22 888	36 259
Lokaler	18 266	21 023
Konferenser och kurser *	2 750	-
Rådgivning och annan liknande service	1 702	-
Resurssamordning	14 651	14 324
Tidskrifter och andra publikationer	318	430
Informations- och kursmaterial	582	733
Övrigt	-	3 189
Summa intäkter av avgifter enl § 4 avgiftsförordningen	38 269	39 699
Kopior allmänna handlingar (avgiftsförordningen § 15)	66	47
Intäkter av andra ersättningar och fakturerade kostnader	2 243	2 398
Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	0	85
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	63 466	78 488

Se även tabell Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras.

I posten "resurssamordning" under intäkter av § 4 avgiftsförordningen ingår fakturering till Region Örebro län med 11 906 tkr (10 989 tkr).

I intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår:

Tjänsteexport, intäkter	12 064	13 932
-------------------------	--------	--------

Tjänsteexporten ingår i den avgiftsbelagda verksamheten. Som tjänsteexport definieras universitetets försäljning av tjänster till utländska motparter.

* I redovisat belopp för uppdragsutbildning och uppdragsforskning 2019 ingår felaktigt uppskattningvis 3,6 mkr som avser avgiftsintäkter enligt § 4 avgiftsförordningen. Inför kommande år har redovisningen av avgiftsintäkter setts över vilket kommer att ge en korrekt redovisning från och med 2020.

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 3: Intäkter av bidrag (tkr)

	2020	2019
Forskningsråd	65 568	47 498
Statliga myndigheter	39 752	31 749
Kommuner och regioner	35 706	24 279
Forskningsstiftelser	46 849	62 726
EU	24 982	25 605
Utländska företag och organisationer	6 983	8 306
Svenska företag och organisationer	10 253	10 944
Summa intäkter av bidrag	230 093	211 107

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 4: Finansiella intäkter (tkr)

	2020	2019
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgälden	-	-
Ränteintäkter på lån i Riksgälden	7	368
Övriga ränteintäkter	142	149
Summa finansiella intäkter	149	517

På grund av negativ genomsnittsränta från Riksgälden sedan första kvartalet 2015, redovisas räntan på lån till anläggningstillgångar som en intäkt. Från andra kvartalet 2020 har räntan varit noll därmed inga ytterligare ränteintäkter under året.

Not 5: Kostnader för personal (tkr)

	2020	2019
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	682 470	655 505
– varav arvode till styrelse och ej anställd personal	18 662	21 414
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	355 085	336 961
Övriga personalkostnader	16 052	24 409
Summa kostnader för personal	1 053 607	1 016 875

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 6: Kostnader för lokaler (tkr)

	2020	2019
Hyror exkl. driftkostnader	199 991	188 436
Driftkostnader (el, värme, kyla och vatten)	5 100	6 240
Övriga lokalkostnader inkl. extern lokalvård	4 647	4 988
Summa kostnader för lokaler	209 738	199 664

Ökningen förklaras med nya lokalytor på Campus USÖ och ORU Innovation Arena samt ökad inhyrning av bostäder för utbytesstudenter. Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 7: Övriga driftkostnader (tkr)

	2020	2019
Reparationer och underhåll	5 151	5 977
Realisationförlust vid avyttring av anläggningstillgångar	621	73
Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster etc.	273	18
Resor, representation, information etc.	11 764	36 510
Inköp av varor	29 474	38 893
Köp av tjänster	254 377	245 596
Summa övriga driftkostnader	301 660	327 067

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 8: Finansiella kostnader (tkr)

	2020	2019
Räntekostnader på lån i Riksgälden	-	-
Räntekostnader på räntekonto i Riksgälden	35	2 040
Övriga finansiella kostnader	269	292
Summa finansiella kostnader	304	2 332

På grund av negativ genomsnittsränta från Riksgälden sedan första kvartalet 2015, redovisas räntan på räntekontots behållning som en kostnad. Från andra kvartalet 2020 har räntan varit noll därmed inga ytterligare räntekostnader under året.

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 9: Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	2020	2019
Balanserade utgifter för utveckling, rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2 357	1 654
Förbättringsarbeten på annans fastighet	10 534	8 306
Maskiner och inventarier och övriga materiella anläggningstillgångar	20 983	19 718
Datorer och kringutrustning	9 919	8 028
Bilar och transportfordon	51	69
Summa avskrivningar	43 844	37 775

Av förbättringsarbeten på annans fastighet avser 64 tkr (88 tkr) avskrivningar på investeringar som skrivs av på tre år, 255 tkr (427 tkr) avser fem år och 1 852 tkr (2 144 tkr) avser investeringar som skrivs av på sju år, 8 363 tkr (5 647 tkr) är investeringar med en avskrivningsperiod på 10 år.

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 10: Transfereringar (tkr)

	2020	2019
Medel som erhållits från myndigheter	19 096	14 580
Övriga erhållna medel från:		
Svenska stiftelser och fonder	6 587	9 019
Kommuner och landsting	802	1 644
Övriga	4 326	3 133
	11 715	13 796
Lämnade bidrag till:		
Statliga myndigheter	-18 810	-18 012
Kommuner, landsting, företag och övriga organisationer	-8 644	-5 854
Stipendiater	-3 357	-4 510
	-30 811	-28 376
Saldo	0	0

Not 11: Balanserade utgifter för utveckling (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	2 675	2 675
Årets anskaffningar	-	-
Avgår anskaffningsvärde för utransporterade tillgångar	-	-
Anskaffningsvärde UB	2 675	2 675
IB ackumulerade avskrivningar	2 668	2 624
Årets avskrivningar	7	44
Avgår avskrivningar på utransporterade tillgångar	-	-
Ackumulerade avskrivningar UB	2 675	2 668
Bokfört värde	0	7

Not 12: Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	14 634	10 961
IB anskaffningsvärde pågående nyanläggningar	1 570	177
Årets anskaffningar	1 032	3 756
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade tillgångar	-1 364	-260
Anskaffningsvärde UB	15 872	14 634
IB ackumulerade avskrivningar	8 200	6 850
Årets avskrivningar	2 350	1 610
Avgår avskrivningar på utrangerade tillgångar	-1 364	-260
Ackumulerade avskrivningar UB	9 186	8 200
Bokfört värde	6 686	6 434

Not 13: Förbättringsutgifter på annans fastighet (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	77 980	64 494
IB anskaffningsvärde pågående förbättringsutgift	-	-
Årets anskaffningar	26 872	17 599
Årets anskaffningar pågående förbättringsutgifter	3 846	-
Avgår anskaffningsvärde för utrangerade tillgångar	-4 293	-4 113
Anskaffningsvärde UB	104 405	77 980
IB ackumulerade avskrivningar	30 966	26 774
Årets avskrivningar	10 533	8 305
Avgår avskrivningar på utrangerade tillgångar	-4 203	-4 113
Ackumulerade avskrivningar UB	37 296	30 966
Bokfört värde	67 109	47 014

I samband med översyn av förbättringsarbeten på annans fastighet har det, liksom föregående år, skett utrangeringar av ett antal aktiverade poster. Samtliga var helt avskrivna. Vid den årliga inventeringen utrangerades dessutom en anläggning som inte var fullt avskriven.

Not 14: Maskiner, inventarier, installationer m.m. (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	378 107	366 780
Årets anskaffningar	25 803	36 700
Överföringar från pågående nyanläggningar	-	6 725
Avgår anskaffningsvärde för sålda och utrangerade tillgångar	-13 803	-32 098
Anskaffningsvärde UB	390 107	378 107
IB ackumulerade avskrivningar	254 402	256 059
Årets avskrivningar	30 954	27 815
Avgår avskrivningar på sålda och utrangerade tillgångar	-13 089	-29 472
Ackumulerade avskrivningar UB	272 267	254 402
Bokfört värde	117 840	123 705

Not 15: Pågående nyanläggningar (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	8 166	6 919
Årets anskaffningar UB	15 377	8 166
Årets överföringar från IB pågående nyanläggningar	-1 570	-6 919
Bokfört värde	21 973	8 166

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 16: Finansiella anläggningstillgångar (tkr)**Andelar i hel- och delägda företag**

2012 bildade Örebro universitet holdingbolag som förvaltas av Örebro universitet till 100 %. 1 000 st aktier finns i Örebro Universitet Holding AB (556897-5360) à nom värde 100 kr/styck. Örebro Universitet Holding AB innehar två helägda dotterföretag, Inkubera AB och Örebro Universitet Enterprise AB.

	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	2 125	4 686
Justering med anledning av ändrad redovisningsprincip 2020	0	-2 560
Kapitaltillskott Idébanksmedel enligt regleringsbrev	250	-
Bokfört värde	2 375	2 125

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år med anledning av ändrad redovisningsprincip 2020. Det medför att vissa delposter är justerade även för 2019.

Not 17: Kundfordringar (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Fordringar på svenska kunder	10 082	8 479
Fordringar på utländska kunder	603	739
Osäkra fordringar	-258	-127
Summa kundfordringar	10 427	9 091

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 18: Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Kundfordringar	1 194	1 795
Avräkning skatter och avgifter	2 863	1 542
Mervärdesskattfordran	19 209	22 169
Summa fordringar hos andra myndigheter	23 266	25 506

Not 19: Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Reseförskott och löneskulder	170	254
Övriga fordringar	19	19
Summa övriga kortfristiga fordringar	189	273

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 20: Periodavgränsningsposter – tillgångar (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	49 245	47 042
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	804	754
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	13 726	12 534
	63 775	60 330
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga bidragsgivare	6 192	4 964
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga bidragsgivare	16 502	15 976
	22 694	20 940
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	113	204
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	1 181	917
	1 294	1 121
Summa periodavgränsningsposter – tillgångar	87 763	82 391

Not 21: Avräkning med statsverket (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4 918	-1 753
Redovisat mot anslag	1 222 029	1 177 369
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 217 111	-1 180 534
Återbetalning av anslag	-	-
Utgående balans skuld avseende anslag i räntebärande flöde	0	-4 918
Sammansättning utgående balans		
Ej avräknat anslag grundutbildning, upp till 10% av takbeloppet	0	-4 918
Summa avräkning med statsverket	0	-4 918

Not 22: Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	613 379	710 981
Beviljad kredit på räntekontot uppgår till 0 kr (0 kr)		

Not 23: Kassa och bank (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Valutakonto Euro	33 950	16 291

Saldot avser erhållna, ännu ej fördelade projektmedel. Se även not 29.

2019: 1 561 401,48 EUR till kurs 10,4336.

2020: 3 382 289,94 EUR till kurs 10,0375.

Not 24a: Myndighetskapital (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Statskapital		
Medel till bildande av Örebro Universitet Holding AB, inklusive idébanksmedel	2 375	2 125
Konst från Statens Konstråd	1 149	634
Summa	3 524	2 759
Kapitalförändring		
Balanserad kapitalförändring	414 851	531 083
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-93 666	-116 232
Summa	321 185	414 851
Summa myndighetskapital	324 709	417 610

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år med anledning av ändrad redovisningsprincip 2020. Det medför att vissa poster är justerade även för 2019. Resultatandelar i hel- och delägda företag ska inte redovisas från 2020. Därmed är beloppet på 2 560 tkr för 2019 borttaget.

Not 24b: Kapitalförändring per område (tkr)

	Balanserad kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	373 720	-81 386	292 334
Bidragsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-161	-1 219	-1 380
Uppdragsverksamhet	6 683	-631	6 052
Summa	380 242	-83 236	297 006
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	51 132	-8 298	42 834
Bidragsfinansierad forskning och utbildning på forskarnivå	-9 377	-2 251	-11 628
Uppdragsverksamhet	-7 146	119	-7 027
Summa	34 609	-10 430	24 179
Total	414 851	-93 666	321 185

Sedan 2013 redovisar Örebro universitet den bidragsfinansierade verksamhetens påverkan på myndighetskapitalet per verksamhetsgren. De redovisade resultaten ovan avser resultatförda projekt i bidragsfinansierad verksamhet. I den bidragsfinansierade forskningen har samfinansiering skett med 15,5 mkr under året (21,4 mkr 2019). Den avgiftsbelagda verksamhetens (beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning) kapitalförändring redovisas i ovanstående not under de båda rubrikerna samt i tabellen "Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras".

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år med anledning av ändrad redovisningsprincip 2020. Det medför att vissa poster är justerade även för 2019.

Not 24c: Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Statskapital	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet från 2013	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2019	2 759	2 560	538 027	-61	-6 883	-116 178	420 224
Ändrad redovisningsprincip		-2 560				-54	-2 614
Ingående balans 2020	2 759	0	538 027	-61	-6 883	-116 232	417 610
Föregående års kapitalförändring			-113 175	-402	-2 655	116 232	-
Förändrat innehav konst från Statens konstråd	515						515
Kaptialtillskott Idébanksmedel enligt regleringsbrev	250						250
Årets kapitalförändring						-93 666	-93 666
Summa årets förändring	765		-113 175	-402	-2 655	22 566	-92 901
Utgående balans 2020	3 524	0	424 852	-463	-9 538	-93 666	324 709

Not 25: Avsättningar (tkr)

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	2020-12-31	2019-12-31
Ingående avsättning	1 602	2 841
Årets pensionskostnad	594	1 064
Årets pensionsutbetalningar	-765	-2 303
Utgående avsättning	1 431	1 602
Avsättningen omfattar pensionsförpliktelse som universitetet svarar för.		
Övriga avsättningar		
Ingående avsättning	6 745	5 759
Årets avsättning	1 991	2 600
lanspråktaget belopp	-2 328	-1 614
Utgående avsättning	6 408	6 745

Posten övriga avsättningar avser till största delen de 0,3 procent av bruttolönesumman som myndigheten enligt kollektivavtalet ska avsätta för omställningsarbete. Övrig del avser ej utbetald uppsägningslön för period som stäcker sig längre än 12 månader från balansdagen. Bedömningen är att ca 1 950 tkr av avsättningen kommer att ianspråkta under 2021. Avsättningen för 2021 bedöms vara i samma storleksordning vilket innebär att den totala avsättningen blir oförändrad.

Not 26: Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Lån vid årets början	157 909	135 547
Nyupptagna lån	82 591	55 486
Årets amorteringar	-38 066	-33 124
Summa lån i Riksgäldskontoret	202 434	157 909
Beviljad låneram i Riksgälden	235 000	200 000

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 27: Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Leverantörsskulder	9 054	8 058
Skuld till Skatteverket avseende arbetsgivaravgifter m.m.	18 365	17 579
Skuld mervärdesskatt	3 415	4 077
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	30 834	29 714

Not 28: Leverantörsskulder (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Leverantörsskulder svenska	23 916	43 086
Leverantörsskulder utländska	1 163	2 453
Summa leverantörsskulder	25 079	45 539

Under rådande pandemi rekommenderar Riksgälden myndigheterna att betala sina leverantörsfakturor före sista betalningsdag. Detta för att bidra till att företag får in likviditet snabbare. Örebro universitet har valt att följa denna rekommendation vilket förklarar den stora skillnaden mellan åren.

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 29: Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Personalens källskatt	17 736	17 328
Koordinatorsmedel EU-projekt	33 950	16 291
Övriga kortfristiga skulder	64	102
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	51 750	33 721

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år. Det medför att vissa delposter är förändrade när det avser jämförelsetalen för 2019.

Not 30: Upplupna kostnader (tkr)

	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna lönekostnader inklusive sociala avgifter	19 681	16 231
Upplupen semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	74 691	66 843
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	475	438
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	19 598	15 883
Summa upplupna kostnader	114 445	99 395

Not 31: Oförbrukade bidrag (tkr)		
	2020-12-31	2019-12-31
Oförbrukade bidrag (per motpart)		
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	109 072	85 588
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	97 367	121 986
Summa oförbrukade bidrag	206 439	207 574
Oförbrukade bidrag (per finansjär)		
Forskningsråd	82 751	65 201
Statliga myndigheter	22 338	13 741
Kommuner och regioner	32 002	62 180
Forskningsstiftelser	36 857	30 325
EU	12 988	15 782
Utländska företag och organisationer	4 100	9 490
Svenska företag och organisationer	15 403	10 855
Summa oförbrukade bidrag	206 439	207 574
Oförbrukade bidrag från statliga givare som förväntas tas i anspråk inom:		
3 månader	8 644	2 120
mer än 3 månader till 1 år	27 866	34 260
mer än 1 år till 3 år	48 429	30 227
mer än 3 år	24 133	18 981
Summa oförbrukade bidrag	109 072	85 588
Oförbrukade bidrag från icke statliga givare som förväntas tas i anspråk inom:		
3 månader	3 940	10 075
mer än 3 månader till 1 år	24 822	73 672
mer än 1 år till 3 år	55 269	30 370
mer än 3 år	13 336	7 869
Summa oförbrukade bidrag	97 367	121 986

Notens uppställning är ändrad jämfört med föregående år.

Not 32: Övriga förutbetalda intäkter (tkr)		
	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda intäkter, inomstatliga uppdragsgivare	10 823	13 280
Förutbetalda intäkter, utomstatliga uppdragsgivare	10 605	13 977
Summa övriga förutbetalda intäkter	21 428	27 257

Not 33: Ansvarsförbindelser		
	2020-12-31	2019-12-31
Akademiska Hus, förlängning hyresavtal	3 080	-

Om hyresavtalet inte förlängs efter de första avtalade fyra åren (2024-12-31) har Örebro universitet förbundit sig att erlägga engångsbelopp enligt ovan.

Lokalen, som är en testhall som används främst för AI-forskning, är belägen i en byggnad med tillfälligt bygglov. Fastighetsägaren avser att ansöka om permanent bygglov. Ambitionen är att därefter teckna om hyresavtalet, vilket isåfall innebär att engångsbeloppet inte kommer att behöva erläggas.

Resultaträkning (tkr) fördelad på anslags- och bidragsfinansierad verksamhet och avgiftsfinansierade uppdrag

Resultaträkning för verksamhetsgrenen utbildning på grund- och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning (tkr)			
Örebro universitet totalt			
	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	866 625	836 873	825 250
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	29 851	32 014	30 672
Intäkter av bidrag	45 477	39 481	19 893
Finansiella intäkter	147	362	499
Summa intäkter	942 100	908 730	876 314
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-649 512	-609 798	-540 920
Kostnader för lokaler	-166 528	-150 499	-146 399
Övriga driftkostnader	-183 087	-189 349	-171 788
Finansiella kostnader	-250	-1 500	-3 011
Avskrivningar	-25 328	-20 169	-18 424
Summa kostnader	-1 024 705	-971 315	-880 542
Verksamhetsutfall	-82 605	-62 585	-4 228
Resultat från andelar ¹⁾	-	-	6
Transfereringar			
Erhållna medel	4 468	5 617	4 526
Lämnade medel	-4 468	-5 617	-4 526
KAPITALFÖRÄNDRING	-82 605	-62 585	-4 222

Resultaträkning för verksamhetsgrenen utbildning på grund- och avancerad nivå, uppdragsutbildning (tkr)			
Örebro universitet totalt			
	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	-	-	-
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	8 727	15 954	13 614
Intäkter av bidrag	-	-	-
Finansiella intäkter	-	-	-
Summa intäkter	8 727	15 954	13 614
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-5 771	-9 374	-9 290
Kostnader för lokaler	-394	-403	-405
Övriga driftkostnader	-3 138	-6 910	-5 266
Finansiella kostnader	0	-18	-54
Avskrivningar	-55	-67	-85
Summa kostnader	-9 358	-16 772	-15 100
Verksamhetsutfall	-631	-818	-1 486
Resultat från andelar	-	-	-
Transfereringar			
Erhållna medel	-	-	-
Lämnade medel	-	-	-
KAPITALFÖRÄNDRING	-631	-818	-1 486

Resultaträkning för verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå exklusive uppdragsforskning (tkr)			
Örebro universitet totalt			
	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	355 154	340 496	313 063
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	16 051	16 603	18 878
Intäkter av bidrag	184 616	171 626	170 258
Finansiella intäkter	2	155	272
Summa intäkter	555 823	528 880	502 471
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-392 510	-388 826	-351 416
Kostnader för lokaler	-42 478	-48 215	-47 339
Övriga driftkostnader	-112 975	-126 886	-107 944
Finansiella kostnader	-53	-799	-1 555
Avskrivningar	-18 356	-17 399	-14 442
Summa kostnader	-566 372	-582 125	-522 696
Verksamhetsutfall	-10 549	-53 245	-20 225
Resultat från andelar ¹⁾	-	-	4
Transfereringar			
Erhållna medel	26 343	22 759	20 392
Lämnade medel	-26 343	-22 759	-20 392
KAPITALFÖRÄNDRING	-10 549	-53 245	-20 221

Resultaträkning för verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå uppdragsforskning, (tkr)			
Örebro universitet totalt			
	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	-	-	-
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	8 837	13 917	15 396
Intäkter av bidrag	-	-	-
Finansiella intäkter	-	-	-
Summa intäkter	8 837	13 917	15 396
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-5 814	-8 877	-10 175
Kostnader för lokaler	-338	-547	-548
Övriga driftkostnader	-2 460	-3 922	-4 456
Finansiella kostnader	-1	-15	-47
Avskrivningar	-105	-140	-169
Summa kostnader	-8 718	-13 501	-15 395
Verksamhetsutfall	119	416	1
Resultat från andelar	-	-	-
Transfereringar			
Erhållna medel	-	-	-
Lämnade medel	-	-	-
KAPITALFÖRÄNDRING	119	416	1

1) Resultatandelar i hel- och delägda bolag ska inte redovisas från 2020. 2019 års belopp är justerat med anledning av denna ändrade redovisningsprincip.

Redovisning av takbelopp

Tabell 1: Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) Utfall avseende perioden 2020-01-01–2020-12-31					
Enligt bilaga 1 till regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende universitet och högskolor: Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer med mera. Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, det vill säga oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.					
Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	444	360	14 589	7 715	22 304
Teologi					
Juridik	866	805	28 486	17 262	45 748
Samhällsvetenskap	2 676	2 434	88 006	52 174	140 180
Naturvetenskap	898	690	50 337	32 658	82 994
Teknik	1 088	983	61 009	46 481	107 489
Farmaci					
Vård	981	973	58 513	50 255	108 768
Odontologi					
Medicin	1 271	1 173	84 677	95 076	179 753
Undervisning	747	680	29 879	28 499	58 378
Verksamhetsförlagd utbildning	126	113	7 162	6 220	13 382
Övrigt	22	20	1 007	741	1 748
Design	15	15	2 384	1 452	3 836
Konst					
Musik	180	164	24 680	14 201	38 881
Opera					
Teater					
Media					
Dans					
Idrott	222	188	25 742	10 076	35 818
Summa	9 536	8 599	476 471	362 808	839 279
Takbelopp (tkr)					830 106
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					9 173
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)					0

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden

Totalt antal utbildade helårsstudenter 25 inom **design**. Högst får 15 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet **naturvetenskap**.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 184 inom **musik**. Högst får 180 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet **teknik**.

Tabell 2: Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)	
A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	830 106
+ Ev. ingående anslagssparande	4 918
Summa (A)	835 024
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	1 800
Utfall total ersättning enligt tabell ¹⁾	839 279
+ Ev. ingående överproduktion	
Summa (B)	841 079
Summa (A-B) ¹⁾	-6 055
1) Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.	
Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²⁾	0
Utgående anslagssparande	0
Tabell. Överproduktion	
Total utgående överproduktion	6 055
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²⁾	
Utgående överproduktion	6 055
2) Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.	

Redovisning av takbelopp fortsätter på nästa sida

**Tabell 3: Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) bidragsfinansierad utbildning
Utfall avseende perioden 2020-01-01–2020-12-31**

I regeringens vårandringsbudget erhöll Örebro universitet extra pengar i form av bidrag för att förstärka möjligheten till studier. Bidraget delades in i sommarkurser, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning, livslångt lärande och bristyrkesutbildningar. Bidrag för sommarkurs som inte utnyttjats under året kommer att betalas tillbaka 2021. Ej använda bidrag för behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning får användas för att finansiera motsvarande utbildning under 2021. Ej avräknade medel återbetalas 2022.

AP28 Sommarkurser

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Naturvetenskap	21	9	1 150	416	1 566
Musik	1	1	154	98	252
Summa	22	10	1 304	514	1 818

Bidragsbelopp (tkr)

Redovisningen visar att lärosätet kommer över bidragsbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under bidragsbeloppet med (tkr)	130

AP30 Behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Naturvetenskap	23	8	1 276	391	1 667
Teknik	1	0	30	13	42
Summa	23	9	1 306	404	1 709

Bidragsbelopp (tkr)

Redovisningen visar att lärosätet kommer över bidragsbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under bidragsbeloppet med (tkr)	1 861

AP31 Bristyrkesutbildningar

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Juridik	11	7	366	140	506
Samhällsvetenskap	16	10	542	224	766
Naturvetenskap	6	2	336	92	428
Teknik	4	2	232	98	330
Vård	13	7	796	374	1 170
Medicin	34	12	2 283	979	3 262
Undervisning	10	7	414	291	705
Verksamhetsförlagd utbildning	3	2	196	127	323
Summa	99	50	5 164	2 326	7 490

Bidragsbelopp (tkr)

Redovisningen visar att lärosätet kommer över bidragsbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under bidragsbeloppet med (tkr)	0

AP34 Livslångt lärande

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	11	11	354	231	585
Juridik	6	6	196	128	324
Naturvetenskap	20	20	1 122	946	2 069
Teknik	5	5	297	250	547
Idrott	3	3	393	182	575
Summa	45	45	2 363	1 737	4 100

Bidragsbelopp (tkr)

Redovisningen visar att lärosätet kommer över bidragsbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under bidragsbeloppet med (tkr)	0

Styrelseledamöters och ledande befattningshavares övriga uppdrag och ersättningar

Namn	Period	Erhållen ersättning, kr	Ledamot i andra styrelser
Ordförande			
Lars Haikola	2020-01-01–2020-12-31	66 049	-
Rektor			
Johan Schnürer	2020-01-01–2020-12-31	1 491 459	Ultupharma AB, Micafun AB, Insynsrådet vid Länsstyrelsen i Örebro län.
Företrädare för allmänna intressen			
Cecilia Billgren Askwall	2020-04-01–2020-12-31	18 667	-
Hans Enocson	2020-01-01–2020-12-31	28 000	Aggrandir AB, Uppsala Innovation AB, Unibap AB.
Görgen Johansson	2020-01-01–2020-12-31	28 456	Amexci AB, Saab Bofors Test Center AB, Saab Barracuda AB, FFV Ordnance AB, Saab Bofors AB, Saab Defence & Security USA LCC, Saab Dynamics AB, Wikers AB.
Mats Lindgren	2020-01-01–2020-03-31	9 334	Kairos Future Holding AB, Kairos Future Partners AB, Kairos Future Group AB, Kairos Future AB, Innovation & Collaboration AB, Kairos Future HK Ltd, Kairos Future Consulting Shanghai Ltd, Dcipher Group AB, Dcipher Analytics AB, Dcipher Türkiye Yazilim Anonim Sirketi, Anakalypsi Group AB, Conrevo Group AB, Conrevo Fönster AB, Requiescere AB, Bågsträngen 2 Förvaltning AB, Heimdahls Information AB, Informationsförlaget AB.
Eva Malmström Jonsson	2020-01-01–2020-12-31	28 000	Kunskapsskolan Sverige AB, Polymer Factory Sweden AB, Tom Tits Experiment AB.
Sari Ponzer	2020-04-01–2020-12-31	18 667	Södertörns högskolestyrelse.
Andreas Svahn	2020-01-01–2020-12-31	28 000	Scantec AB, Insynsrådet vid länsstyrelsen i Örebro län, Hallsbergs bostads AB, Region Örebro läns förvaltnings AB, Landstingsbolaget i Örebro län AB, Alfred Nobel Science Park AB, Inera AB.
Louise Ungerth	2020-01-01–2020-12-31	28 000	Sigill Kvalitetssystem AB.
Cecilia Wikström	2020-01-01–2020-03-31	9 334	Beijer Alma AB, Elekta AB, Integrum AB.
Företrädare för verksamheten			
Malin Hagström	2020-04-01–2020-12-31	510 886	-
Hans Hasselblad	2020-01-01–2020-03-31	368 781	-
Jan Mustell	2020-01-01–2020-03-31	532 257	-
Malin Prenkert	2020-01-01–2020-03-31	740 681	-
Elin Vimefall	2020-04-01–2020-12-31	551 023	-
Joachim Åström	2020-04-01–2020-12-31	806 900	-
Företrädare för studenterna			
Linda Eriksson	2020-07-01–2020-12-31	326 941	-
Katarina Kristoffersson	2020-07-01–2020-12-31	14 000	-
Lasse Lund	2020-01-01–2020-06-30	14 000	Örebro Kårhusrestaurang AB.
Kristine Midtbö	2020-01-01–2020-06-30	300 266	-
Abdirizak Yusuf Muhamed	2020-01-01–2020-12-31	28 000	-

I ersättningarna ovan inkluderas alla skattepliktiga ersättningar och förmåner utbetalda av Örebro universitet under 2020.

Här anländer en av två tillfälliga byggnader till den första fasen av ORU Innovation Arena. Tanken är att testa sig fram, både vad gäller verksamheter och lokaler, för att veta hur det riktiga huset – som ska ha utrymme för entreprenörskap, samverkan och innovation – sedan ska utformas. Foto: Örebro universitet.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Utgångspunkten för verksamhetsplaneringen är universitetets vision och mål. Riskanalysen ingår som en integrerad del i universitetets övriga verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Förordning om intern styrning och kontroll

I likhet med andra förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen (2006:1228) omfattas Örebro universitet av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Myndighetsledningen ansvarar enligt förordningen för att det finns en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Processen ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515), det vill säga att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt, samt att myndigheten håller väl med statens medel.

Process för universitetets övergripande arbete kring intern styrning och kontroll

Enligt regelverket om intern styrning och kontroll ska det vid universitetet finnas en god kontrollmiljö med för medarbetarna väl kända dokument som är styrande för verksamhetens inriktning och den myndighetsutövning som sker. Vidare ska arbetet med intern styrning och kontroll vara väl integrerat i myndighetens totala styrning, uppföljning och rapportering och utgå från lagar, förordningar, regleringsbrev, och regeringsbeslut. Som en del i processen för intern styrning och kontroll ska det även finnas en riskhantering som säkerställer att myndigheten har kontroll över riskerna i verksamheten. De risker universitetet värderar och hanterar ska både spegla målen och uppgifterna samt riskerna för oegentligheter.

Utgångspunkten för verksamhetsplaneringen är universitetets vision och mål. Riskanalysen ingår som en integrerad del i universitetets övriga verksamhetsplanering och -uppföljning. Verksamhetsplaner och riskanalyser på alla nivåer följs upp,

revideras och dokumenteras årligen via ett digitalt verktyg för planering och uppföljning.

Universitetet arbetar aktivt med att utveckla en ändamålsenlig kontrollmiljö. Universitetets delegationsordning revideras vid behov, vilket bidrar till en förstärkt kontrollmiljö genom att universitetet definierar och klargör olika befattningshavares roller, mandat och skyldigheter. Även andra styrdokument, som har till syfte att reglera och styra olika verksamhetsområden på ett effektivt, rättssäkert och enhetligt sätt, ses över regelbundet. Till kontrollmiljön hör även den löpande revision som utförs av externa och interna revisorer. Internrevisionen har en viktig roll i myndighetens arbete med intern styrning och kontroll genom uppgiften att granska processer och komma med förslag till förbättringar. Internrevisionen rapporterar direkt till styrelsen och har en fortlöpande diskussion med universitetets ledning och olika delar av organisationen.

Under året har universitetsövergripande verksamhetsdialoger genomförts med fakulteter och institutioner. Vid dessa dialoger möts universitetsledningen och ledningen för respektive enhet för uppföljning av verksamheten. Syftet med dialogerna är att få en gemensam bild av hur verksamheten utvecklas, framför allt hur det går med genomförandet av verksamhetsplanen. Under årets dialoger med fakulteter och institutioner har exempelvis externa forskningsmedel, forskningsetik och uppföljning av centralt initierade/finansierade satsningar diskuterats, liksom försörjning av lärarkompetens, utbildningsutbud och kvalitetssäkring av utbildning. Konsekvenserna av den rådande pandemin för universitets forskning och utbildning har funnits med som ett återkommande tema.

Universitetets riskanalys 2020

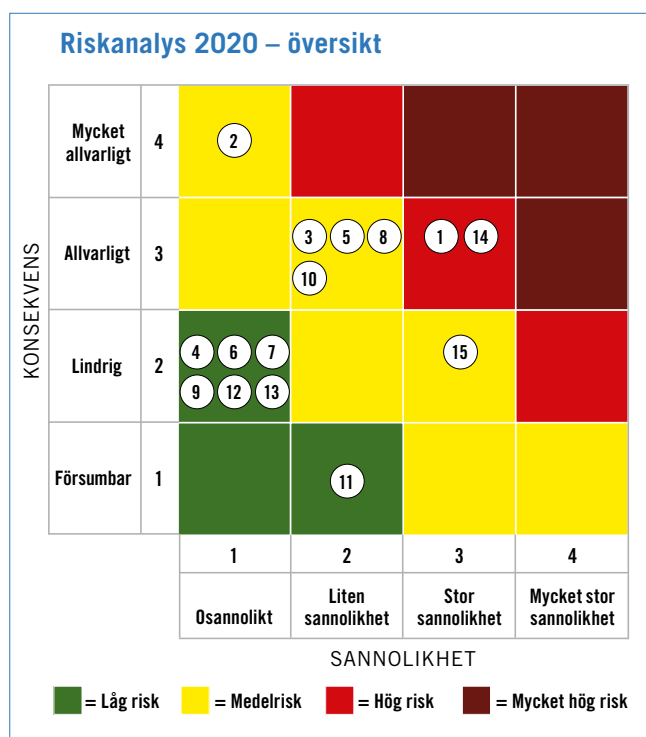
Ett systematiskt arbete bedrivs för att identifiera, hantera och följa upp relevanta verksamhetsrisker. På samtliga organisatoriska nivåer inom universitetet upprättas riskanalyser, vilka tillsammans

med vision och strategiska mål samt andra underlag ligger till grund för respektive enhets verksamhetsplan. De identifierade riskerna är insorterade under de utvecklingsområden som styrelsen fastställde som en del av universitetets vision och strategiska mål i december 2017. De åtgärder som ska genomföras för att hantera aktuella risker anges i riskanalysen och beskrivs mer utförligt i respektive enhets verksamhetsplan.

Vid Örebro universitet finns sedan 2019 en central riskanalysgrupp med uppdrag att ta fram ett förslag till en universitetsövergripande riskanalys, göra en uppföljning av riskanalysen och inför styrelsens beslut om årsredovisning bedömer om genomförd riskhantering är ändamålsenlig. Under 2020 har riskanalysgruppen träffats tre gånger. En gång för att inför styrelsens sammanträde i oktober diskutera uppföljningen av 2020 års risker och förbättringsåtgärder och två gånger för att bereda förslaget till den universitetsövergripande riskanalysen. I det arbetet har även de riskanalyser som lämnats in av fakultetsnämnder, institutioner och avdelningar beaktats.

I december 2019 fastställde universitetsstyrelsen en riskanalys för Örebro universitet för 2020. Jämfört med föregående års riskanalys fick fyra risker nya riskbenämningar:

- Målet om dubblerad forskningsfinansiering nås inte (tidigare Uteblivna externa forskningsmedel).
- Bristande kvalitet i samhällskritiska utbildningar (tidigare Bristande kvalitet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå, särskilt lärarutbildningen).

- Svårighet att rekrytera och behålla lärare och forskare (tidigare Otillräckliga lärarresurser).
- Bristande informationssäkerhet (tidigare Brister i implementeringen av dataskyddsförordningen och bristande informationssäkerhet).

I enlighet med diskussioner med styrelsen ströks risken Oförutsedda konsekvenser av planerade organisationsförändringar och förändringar i modell för ledning och styrning. Riskanalysen kompletterades med den verksamhetsövergripande risken Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

Coronapandemin har under 2020 på olika sätt påverkat all verksamhet vid universitetet. Det har inneburit att universitetet löpande behövt identifiera och hantera nya risker avseende ekonomi, lokalutnyttjande, utbildningskvalitet, rekrytering mm. Dessa har inte fått något genomslag i 2020 års riskanalys, men väl i uppföljningen av den, vilken presenterades för universitetsstyrelsen i oktober som underlag inför beslutet om riskanalys för 2021. I enlighet med tidigare års hantering av risker beslutade universitetsstyrelsen om de risker som bedömts som medelhöga eller höga. Universitetsledningen beslutar om de risker som bedömts som låga, men har ett ansvar för att hantera samtliga risker.

I universitetets riskanalys för 2020 fanns 15 risker identifierade. Flertalet av dessa risker har en koppling till universitetets mål och strategier, det vill säga risker för att universitetet inte ska kunna genomföra strategier enligt plan och nå formulerade mål. Vidare finns ett antal risker som har ett tydligare fokus på universitetets förmåga att leva upp till de lagstadgade krav som ställs på en myndighet. Som diagrammet Riskanalys 2020 visar har två av riskerna värderats som höga och sex som medelhöga. Motivet till att även låga risker finns med i den övergripande riskanalysen är att universitetet bedömer att ett fortsatt fokus och arbete är nödvändigt. De risker som bedömdes som höga eller medelhöga beskrivs i den följande texten.

Målet om dubblerad forskningsfinansiering nås inte (risk 1)

Ett av Örebro universitetets strategiska mål är att dubbla forskningsfinansieringen. Det finns en stor medvetenhet i organisationen om ambitionen att fortsätta den starka utvecklingen inom forskningsområdet och att denna förutsätter stora insatser, både för att få in nya tankar och krafter genom att rekrytera nya medarbetare, men också för att skapa utrymme för befintliga medarbetare att utveckla sin verksamhet. Att skriva ansökningar är en naturlig del i forsk-

ningsarbetet och seniora forskares kompetens bör tillvaratas för att stödja enskilda forskare och miljöer. Om universitetet, trots detta, inte lyckas öka volymen externa forskningsmedel kan det bero på hård konkurrens, bristande kvalitet i ansökningar samt på sina håll svag intern ansökningskultur. Konsekvensen blir att den positiva utvecklingen avstannar.

Trots positiva trender gällande ökade ansökningar och beviljandegrad återstår en lång väg innan målet om att dubblera den externa forskningsfinansieringen är uppnått. Styrelsen bedömer fortsatt risken att inte nå det uppsatta målet som hög (sannolikhet 3, konsekvens 3 = hög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Fakulteter och institutioner ser över och vidareutvecklar sina forskningsstrategier, inkl. rekryterings- och ansökningsstrategier, med målet att öka antalet ansökningar.
- Grants Office erbjuder stöd i ansökningsprocessen
- Närvaron av ORU-forskare i beredningsgrupper hos olika forskningsfinansiärer uppmuntras.
- De forskare som erhåller interna forskningsmedel förväntas söka externa medel, publicera och på andra sätt återskapa sin verksamhet.

Bristande forskningsetik (risk 2)

Bristande hantering av forskningsetiska frågeställningar kan bland annat leda till att missvisande forskningsresultat publiceras och att felaktiga forskningsrön presenteras. Detta skulle skada universitetets rykte, och leda till att förtroendet för lärosätet minskar från politiken, allmänheten och vetenskapssamhället.

Ett forskningsetiskt råd finns sedan i maj 2019 vid universitetet och regelverk kring forskningsmaterial och forskningsetik har uppdaterats och vidareutvecklats. Trots detta bedömer styrelsen risken fortsatt som medelhög (sannolikhet 1, konsekvens 4 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Information om forskningsetik och om Forskningsetiska rådet samlas på webben.
- Plan för hur olika grupper (doktorander, handledare, forskare, ämnesansvariga, prefekter) kan erbjudas utbildning i forskningsetik tas fram.

- Att forskningsetik ingår som moment i utbildningen på forskarnivå säkerställs.
- Information och verktyg finns tillgängliga för att möjliggöra för forskare att ha relevanta kunskaper, behärska metoderna och vara förtrodda med den etiska praxisen inom sina discipliner.
- Infrastruktur för hantering och skydd av data och forskningsmaterial oavsett form (som innefattar kvalitativa och kvantitativa data, protokoll, metoderbeskrivningar, forskningsartefakter och relaterade metadata) som behövs för reproducerbarhet, spårbarhet och ansvarighet ses över och förbättras.

Bristande kvalitet i samhällskritiska utbildningar (risk 3)

Utbildningarna vid Örebro universitet är fortsatt eftertraktade. Det har sedan flera år tillbaka varit en uttalad strategi att huvuddelen av lärosätets utbildningar ska bedrivas i programform, vilket ökar lärosätets attraktivitet och gör utexaminerade studenterna anställningsbara, men också till stabilitet i verksamhetens förutsättningar. Det är viktigt att universitetet fortsatt håller hög kvalitet i utbildningen för att säkerställa samhällets behov av kompetent och välutbildad arbetskraft, liksom för egen rekrytering av studenter. Centrala kriterier för kvalitet är bland annat lärarnas kompetens, forskningsanknytning, pedagogiskt utvecklingsarbete, stimulerande lärmiljöer och internationella inslag. Där verksamhetsförlagd utbildning förekommer ska även denna vara av hög kvalitet. En konsekvens av bristande kvalitet kan vara förlorad examensrätt, minskat förtroende för lärosätet och ytterst att studenterna får minskade möjligheter att möta de krav som yrkeslivet ställer.

Vid universitetet finns ett kvalitetssystem för utbildning. Då detta ännu inte är implementerat på alla nivåer i verksamheten bedömer styrelsen risken som fortsatt medelhög (sannolikhet 2, konsekvens 3 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Plan tas fram för systematisk implementering och uppföljning av universitetets kvalitets-säkringssystem.
- Kontinuerlig uppföljning av söktryck och genomströmning genomförs.
- Lärarutbildningen följs upp och utvärderas med avseende på utvecklingsarbete, åtgärdsprogram och omorganisation.
- Kvalitetssäkring av VFU säkerställs.

Svårighet att rekrytera och behålla lärare och forskare (risk 5)

På grund av svårigheter kopplade till den långsiktiga planeringen av kompetens- och rekryteringsbehov av lärare samt inom vissa ämnen ett begränsat antal sökande till de lektors- och professorsanställningar som utlyses är lärarresurserna inom vissa områden otillräckliga. Detta kan leda till kvalitetsbrister i utbildning och forskning, hög arbetsbelastning och sämre attraktionskraft.

Ett arbete bedrivs för att utveckla kompetensförsörjningsplanerna till ett reellt verktyg för analys och planering så att det blir möjligt att förutse och planera rekryterings- och kompetensutvecklingsbehov på lång sikt. Vidare har rekryteringsprocessen under året setts över och uppdaterats. Styrelsen bedömer dock risken som fortsatt medelhög (sannolikhet 2, konsekvens 3 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Samtliga forskare bidrar och gör insatser som lärare, handledare och examinatorer.
- Kompetensförsörjningsplaner finns vid alla enheter och fungerar som ett reellt verktyg för analys och planering.
- Ett proaktivt arbete bedrivs med rekrytering för strategisk utveckling.
- Vissa strategiska rekryteringar stöttas med särskilda satsningar.
- Strategier utvecklas för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Bristande informationssäkerhet (risk 8)

Informationssäkerhet är ett komplext område, som mer handlar om förhållningssätt i verksamheten än om tekniska lösningar. Brister i informationssäkerheten kan bidra till att viktig information förloras, vilket kan försvåra för universitetet att bedriva sin verksamhet, men riskerar även att ge universitetet negativ publicitet och ekonomiska konsekvenser.

Med beaktande av det arbete som under året bedrivits med att uppfylla kraven i dataskyddsförordningen beslutar styrelsen att den del av risken som avsåg brister i implementeringen av dataskyddsförordningen kan tas bort ur riskanalysen för den kommande perioden. För den del av risken som åsyftar bristande informationssäkerhet gör styrelsen, utifrån de utvecklingsinsatser som genomförts att sannolikheten kan sänkas från 3 till 2, vilket innebär att den sammanlagda riskbe-

dömningen går från hög till medelhög (sannolikhet 2, konsekvens 3 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Ett fortsatt arbete bedrivs för att etablera ett ledningssystem för informationssäkerhet, LIS.
- Systematiska inventeringar genomförs av informationssäkerheten vid universitetet.
- Styrdokument ses över och förtydligas.
- Interna samarbetsformer stärks genom skapande av olika nätverk för att sprida kunskap, dela erfarenheter och gemensamt driva förbättringsarbete.
- Pilotprojekt bedrivs inom hantering av analoga och digitala forskningsdata.

Myndighetskapitalet utvecklas inte enligt plan (risk 10)

Med den finansieringsmodell som ett universitet har är det viktigt att ha en ekonomisk buffert för att kunna möta svängningar i studentvolymerna och forskningsfinansiering. Universitetet har under en följd av år byggt upp ett omfattande myndighetskapital. Universitetet har som mål att under innevarande strategiperiod halvera myndighetskapitalet. För närvarande genomförs ett antal större strategiska satsningar i syfte att stärka olika verksamheter inom både forskning och utbildning, vilka under ordnade former tar oss närmare målet om ett minskat myndighetskapital. Vidare fortgår arbetet med att stärka processerna för ekonomistyrning då till exempel universitetets ekonomiska prognoser, inklusive studentprognoserna, fortsatt behöver kvalitetssäkras. Tidiga signaler om avvikelser i verksamheten är nödvändiga för en effektiv och ändamålsenlig styrning av universitetet.

Via de strategiska satsningarna inom forskning och utbildning närmar sig universitetet uppsatt mål för myndighetskapitalet. Styrelsen bedömer dock fortsatt risken som medelhög (sannolikhet 2, konsekvens 3 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Samtliga satsningar, större som mindre, särskiljas och följs noga upp för kontinuerlig bedömning om resursförbrukning.
- Kvaliteten i den löpande redovisningen, framför allt periodisering av upplupna kostnader, stärks
- Processen för prognostisering av studentvolymerna utvecklas och kvalitetssäkras.

Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier (risk 14)

I egenskap av arbetsgivare och utbildningsanordnare ska Örebro universitet kontinuerligt och systematisk undersöka om det i verksamheten finns risker för diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier samt repressalier i anslutning till diskriminering gentemot anställda, jobbsökande, studenter och sökande till utbildningar. Eventuella risker ska bedömas, åtgärdas och följas upp. Arbetet, som ska dokumenteras och ske i samverkan med till exempel fackliga organisationer och studenter, kallas aktiva åtgärder och åligger universitetet enligt diskrimineringslagen. Diskrimineringsombudsmannen har under året genomfört en tillsyn av hur Örebro universitet i egenskap av utbildningsanordnare arbetar med aktiva åtgärder. Slutsatsen blev att universitetet arbetar med att hantera diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i vardagen, men att det systematiska arbetet med dokumentation av aktiva åtgärder bör utvecklas och säkerställas samt att riktlinjer inom området bör uppdateras.

Under 2021 ska ett utvecklingsarbete bedrivas vid universitetet för att dels få det systematiska arbetet med aktiva åtgärder på plats, dels se över regelverken inom området. I och med att detta arbete ännu inte påbörjats gör styrelsen bedömningen att risken är hög (sannolikhet 3, konsekvens 3 = hög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- Avdelningar och institutioner ska under nästa år, som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet, genomföra aktiva åtgärder som utbildningsanordnare (samtliga institutioner och vissa avdelningar) och som arbetsgivare (samtliga institutioner och avdelningar).
- Personalavdelningen stöttar cheferna i arbetet med aktiva åtgärder, t.ex. genom att genomföra utbildningsinsatser, och universitetskansliet deltar i arbetet som metod- och kunskapsstöd. Till arbetet bör också personer från verksamheten knytas.
- Riktlinjer inom området ses över och uppdateras.

Bristande rättssäkerhet (risk 15)

Det regelverk som styr högskolesektorn är komplext. För att kunna säkerställa regelefterlevnad är det viktigt att kompetens om de olika delarna av regelverket finns. Om universitetet återkommande bryter mot regelverket kan det, förutom

eventuella ekonomiska konsekvenser, bidra till en negativ bild av lärosätet och enskilda individer kan drabbas. Universitetskanslersämbetet (UKÄ), som bland annat ansvarar för att utöva tillsyn över universitet och högskolor, genomför för närvarande juridiska lärosätetillsyner. Tillsynen, som innehåller granskning av bland annat kursvärderingar, tillgodoräkningen och kurs- och utbildningsplaner, äger vid Örebro universitet rum under 2021 och arbete pågår för att inventera dokument och identifiera svagheter i rutiner så att dessa kan åtgärdas inför tillsynen.

Universitetet arbetar på olika sätt för att både öka kunskapen om de grundläggande rättsliga principerna för statsförvaltningen och de regelverk som styr högskolesektorn. Under året har kompetenshöjande insatser och utbildningar i juridiska frågor genomförts. Styrelsen gör dock fortsatt bedömningen att risken för bristande rättssäkerhet är medelhög (sannolikhet 3, konsekvens 2 = medelhög risk).

Förbättringsåtgärder (aktiviteter)

- En redaktionsgrupp med uppdrag att ansvara för en samlad hantering av universitetets styrdokument finns.
- Det interna regelverket ses regelbundet över och uppdateras.
- Utbildning ges om de regelverk som styr universitetet, exempelvis förvaltnings-, universitets-, avtals- och nyttjanderätt, inköp och upphandling, liksom diskriminering och korruption, vilket ger förutsättningar för ökad regelefterlevnad.
- En ny chef- och medarbetarpolicy, som bygger på den statliga värdegrunden och lärosätets grundsyn för ledning och styrning, är framtagen och ska implementeras under 2020.

Internrevisionens roll i arbetet med intern styrning och kontroll

Enligt förslag från internrevisionen fastställde universitetsstyrelsen i december 2019 en granskningsplan för 2020. Av granskningsplanen framgår dels vilka granskningar som skulle genomföras under året, dels internrevisionens målsättning att bistå ledningen att nå universitetets mål genom att tillföra ett strukturerat sätt att utvärdera och förbättra effektivitet i styrning, kontroll och ledning.

På grund av att rollen som internrevisionschef varit vakant under året har två av de planerade granskningarna för 2020 fått skjutas på fram-

tiden. Efter upphandling anlätades en extern revisionsbyrå och två granskningar har därefter genomförts i enlighet med granskningsplanen:

- Rekryteringsprocessen för lärare, samt
- Allmän handling och diarieföring.

Under granskningens gång noterades att universitetet inom ett flertal områden hade goda rutiner och välfungerande arbetssätt på plats, men att det även fanns ett antal förbättringsområden.

Vad gäller rekryteringsprocessen rekommenderades universitetet bland annat att se över och uppdatera styrdokument med information och tydliga beskrivningar av rekryteringsprocessen gällande vem som ska utföra vissa aktiviteter samt och hur ansvarsfördelningen kan se ut samt att implementera strukturerade uppföljningar av genomförda rekryteringar. Vidare föreslogs att det ska säkerställas att rekryterande chefer får tillräckligt med stöd i processen från HR-konsulter och prefekt,

samt att aktivt kartlägga och följa upp hur stor andel av alla rekryteringar som är tidsbegränsade som grund för eventuella åtgärder.

Vad gäller processen allmän handling och diarieföring rekommenderades universitetet att i styrdokument förtydliga fördelningen av vilket ansvar som ligger lokalt hos institutionerna och avdelningarna samt vilket ansvar som ligger centralt på enheten för arkiv och registratur samt att följa upp och säkerställa att arkivering av allmänna handlingar sker på likartat sätt. Universitetet rekommenderas även att kartlägga och utvärdera hur resursfördelningen kopplat till allmän handling. Med utgångspunkt i dessa granskningar tas nu handlingsplaner fram vid universitetet, vilka syftar till att hantera de iakttagelser som revisionen gjort.

Rekryteringen av en internrevisionschef slutfördes i december och internrevisionen är därmed åter bemannad från januari 2021.

Örebro den 17 februari 2021

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Cissi Billgren Askwall

Sari Ponzer

Hans Enocson

Johan Schnürer

Linda Eriksson

Andreas Svahn

Malin Hagström

Louise Ungerth

Lars Haikola

Elin Vimefall

Görgen Johansson

Abdirizak Yusuf Muhamed

Katarina Kristoffersson

Joachim Åström

Eva Malmström Jonsson

RISMAHUS

19
20

